

Mladost v besedi, pesmi in spretnosti 1982

15. decembra v Krškem

Področje tekmovalnosti pod tem naslovom bo za posavske tri občine potekalo tokrat v sredo, 15. decembra, ob 16. uri v veliki dvorani krškega Delavskega doma Edvarda Kardelja. Gostitelj – občinska mladinska organizacija iz Krškega in organizator – medobčinski svet ZSM za Posavje sta poskrbela, da se bodo tri ekipe, v katerih bodo po trije vojniki iz garnizije JLA v Cerkljah in trije mladinci, dobro počutili. Osnovno gradivo za letošnje tekmovalnosti, ki ga pripravljata komanda ljubljanskega armadnega območja in republiška konferenca ZSM Slovenije, je knjiga Edvarda Kardelja „Socializem in vojna.“ Mladinci in vojniki bodo skušali pokazati ob teoretičnem znanju še številne spretnosti od orientacije z buso do ravnanja s prvim pojmom in zaščitno masko. Med prireditelji, na katero je vstop prost, pa bodo mladi izvajali kulturni program, ki bo morda odločilno vplival k splošnemu vtisu žirije, ki bo odločala, kdo poje na republiško tekmovalnost ob dnevu JLA – 22. decembra.

O REORGANIZACIJI ZDRAVSTVA V POSAVJU

Medobčinski svet Zveze sindikatov za Posavje in svet posavskih občin sta sklicala 3. decembra v Krškem posvet o osnutku družbenega dogovora o merilih za samoupravno organiziranje delavcev zdravstvenih organizacij v Sloveniji. Ob tem so predstavniki občinskih zdravstvenih skupnosti, zdravstvenih domov in lekarn ter občinskih izvršnih svetov razpravljali zlasti o tem, kaj osnutek prinaša novega za Posavje. Enotni so si bili v tem, da so v regiji še vedno preveč razbiti med celjsko in novomeško regijo. Govorili so tudi o tem, da bi morali upoštevati strokovne razlage, ki naj bi bile v skladu s političnimi usmeritvami. Posebna delovna skupina naj bi oblikovala predlog samoupravne organiziranosti zdravstva v Posavju, ki naj bi se bolj približal zdravstvu ljudem.

Za las prekratki

Združeni referendumi za uvedbo porodniškega dopusta uspeli samo v treh krajih

Konec novembra so po vseh TOZD na območju novomeške zadrage izvzeli Suho krajino, kjer so odložili na 8. december, na referendumih odločali o uvedbi porodniškega dopusta za kmečke ženske, skratka za pravice, kot jih ima delavka, obenem pa tudi za obveznosti. Te res niso tolikšne, da bi lahko bile vzrok za slab uspeh. Čeravno so se na raznih sestankih s kmetovalci že leto dni pogovarjali o taki možnosti, so zadostno udeležbo in število glasov zagotovili samo v Straži, Mirni peči in Novem mestu. V Sentjerneju in Škocjanu, kjer pa je kmetijstvo najbolj razvito, referendum ni uspel, predvsem zaradi prepričane udeležbe. V Sentjerneju so manjkali 4, da bi jih bilo dovolj, v Škocjanu samo 3 volilci. Sicer pa je bila tudi v teh dveh krajih večina glasovnic izpolnjenih z „da“.

Prej kot čez tri mesece glasovanja ne morejo ponoviti, dotlej pa bo veljalo: čeravno sta obe na področju ene zadrage, bo mirnopeška kmetica deležna vseh ugodnosti porodniškega dopusta, tista iz Škocjanske in sentjernejske doline pa nimata nič. Kot ne doslej. Zahvaljivo se lahko predvsem kmetom, ki poznajo svoje dolžnosti in so vedeli za referendum, pa jih ni bilo.

R. B.

Zgodovina je bogatejša

Možnih je več tem o spominskem območju Gorjanci – Zumberak – Znanstveni sestanek prestavljen na november

„Ko smo ustanovili skupnost spominskega območja Gorjanci – Zumberak, smo želeli, tako kot smo to delali v NOB, s skupnimi močmi najprej zbirati, nato proučevati in urejati podatke o NOB, ustrezno obeležiti dogodke iz NOB ter s skupnimi močmi pospešiti razvoj območja, ki zajema osem občin z obeh strani meje. Strokovno znanstveni sestanek o Zumberku in Gorjancih v NOB naj bi bil torej uresničitev ene od nalog, ki smo si jih zadali ob ustanovitvi skupnosti spominskega območja.“ Tako je dejal o pripravah na simpozij predsednik organizacijskega odbora general Rade Bulat na seji odbora, ki je bila v Zagrebu 2. decembra.

Prvotno je odbor načrtoval pripraviti strokovno znanstveni sestanek v Novem mestu konec maja

NIČ VEČ CICIBANI – Pred 29. novembrom, dnevom naše domovine, je bilo na vseh dolenskih šolah še posebej slovesno. Prvošolčki so se zaobljubili pred pionirsko zastavo, sprejeli pionirske kapice, rute in izkaznice. Sprejeme v pionirske organizacije so povsod povezali s kulturnimi programi, namenjenimi 40-letnici pionirske organizacije. (Foto: Alenka Pezdirc, OŠ Katje Rupena, Novo mesto)

SINDIKAT O PRIPRAVAH NA ZAKLJUČNE RACUNE

Medobčinski svet Zveze sindikatov za Posavje bo v torek, 14. decembra, pregledal gospodarjenje organizacij združenega dela v Posavju v letošnjih devetih mesecih. Na seji v Krškem bodo posvetili pozornost zlasti izvoznim rezultatom, spregovorili pa bodo še o pripravah sindikatov na zaključne račune posavskih delovnih kolektivov za letos.

SPOMLADI BO MANJ ČASA – Letošnji sneg se odlaša, kar dobro dene kmetovalcem, pa tudi vinogradnikom. Za mnoga dela bo spomladaj manjkalo časa, saj vinograd med prvimi pokliče vestnega vinogradnika, zato je potrebno nekatera dela opraviti že v jeseni. Oziganje kostanjevnih stebričkov ni lahko delo. Kljub mrazu, ki je v teh dneh nekaj svoje moči že pokazal, skupino na sliki obliha pot. Da bodo stebrički vzdržali v zemlji vsaj 30 let, jih je na koncu potrebno „okopati“ še v odpadnem avtomobilskem olju. (Foto: J. Duda)

POBRATENJE ZA PRAZNIK – Osrednja slovesnost za letošnji praznik občine Metlika – praznujejo ga 26. novembra v spomin na partizanski napad in uničenje italijansko-belogardistične postojanke na Suhorju pred 40 leti – je bila v prostorih Novolesovega tozda Tovarna kopalniške opreme v Rosalnicah pri Metliki, kjer so odprli novo skladiščno proizvodno dvorano. Ob tej priložnosti sta na slavnostni seji predsednika občinskih skupščin Metlika Janez Gačnik in sosednje hrvaške občine Ozalj Ivan Tusić podpisala listino o pobratenju (na sliki). To je le potrditev že doslej zelo tesnih, vsestranskih prijateljskih in drugih stikov med sosednjima obkolpskima občinama. Na slavnostni akademiji na Suhorju pa sta se pobratili krajevni skupnosti Suhor in Stipan iz hrvaške občine Vrginmost. (Foto: A. Bartelj)

Potrpežljivost ni brez mej

Marjan Orožen prisostvoval seji predsedstva novomeškega sindikalnega sveta – Brema stabilizacije je nujno porazdeliti, da ne prizadene le delavcev – Izvozniki udarjeni

„Ugotavljam, da je sindikat v novomeški občini s svojo aktivnostjo vpet v razreševanje ključnih problemov, v iskanje poti iz težavnega gospodarskega položaja in v vsa stabilizacijska prizadevanja naše družbe.“ je med drugim dejal predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Marjan Orožen na ponedeljkovi seji Predsedstva novomeškega občinskega sindikalnega sveta, razširjenega s predstavniki vodstev ostalih družbenopolitičnih organizacij, izvršnega sveta, občinske skupščine in nekaj delovnih organizacij.

Ko je predsednik novomeškega sindikalnega sveta Janko Goleš predstavljal novomeško občino, devetmesečne gospodarske rezultate, trenutne gospodarske razmere in dejavnost sindikata na vseh ravneh, so seveda prišli na dan vsi problemi, ki pestijo združeno delo od slabe preskrbe s surovinami in repromateriali do težav z izvozom, iztrošeno tehnologijo, nizkimi osebnimi dohodki itd. Sindikat pri vsem tem ne stoji ob strani, seveda pa bo moral storiti še več (pa ne samo v novomeški občini), naj gre za načrte in njihovo uresničevanje, za boljše gospodarjenje in obračanje sredstev, izvoz, investicije ali delitev dohodka in nagajevanje pri delu. Pri tem je bilo tudi poudarjeno, da ni prav, da tudi

v drugih občinah ne kaznujejo kršiteljev družbenega dogovora tako kot v Novem mestu, kar je lahko še precejšen udarec samoupravljanju. Ko so govorili o trenutnih gospodarskih zagatah, seveda skoraj nihče ni mogel mimo izvoza, v katerega je novomeško gospodarstvo usmerjeno v veliki meri. A pri tem se srečuje s

tolikšnimi težavami, da so vsi po vrsti postavljali vprašanje, kaj je z zaščito izvoznikov in s spodbujanjem izvoza, zakaj v glavnem še sedaj velikim izvoznikom nalagati največje zahteve po večjem izvozu.

Kako dolgo in daleč lahko nalagamo brema stabilizacije, napak preteklosti, slabe investicijske politike in neracionalno porabljenih tujih kreditov na ramena delavcev preko osebnih dohodkov? Le-ti so v občini precej pod republiškim in jugoslovanskim povprečjem, čeprav gospodarski rezultati, posebno upoštevajoč izvoz, le niso tako slabi, po IMV pa tudi ne moremo kar naprej soditi vsega gospodarstva.

Z. LINDIČ-DRAGAS

UREDNIŠTVO V GOSTEH

Ena redkih krajevskih skupnosti v metliški občini, katero novinarji Dolenjskega lista še nismo obiskali s t. i. uredništvom v gosteh, je

LOKVICA

Priložnost za daljši pogovor o raznovrstnih dogajanjih, uspehih, težavah, željah in načrtih bodo imeli krajanje Lokvice in drugih vasi te krajevne skupnosti v sredo, 15. decembra. Novinarji jih bomo pričakali ob 17. uri v lokviškem gasilskem domu.

Še živimo „iz rok v usta“

Medobčinski svet ZK za Posavje o gospodarskih težavah, ki povzročajo nejevoljo in zaskrbljenost – Zadolženost posavskega gospodarstva se še povečuje

„Oceniti, kakšno je politično razpoloženje ljudi in koliko smo se pripravljeno soočiti s sedanji težavami,“ tako je opredelila smoter seje medobčinskega sveta ZKS za Posavje 1. decembra v Krškem sekretarka Božena Ostrovršnik.

Suhoparno napoved prve točke dnevnega reda „ocena varnostnopolitičnih razmer v Posavju skozi aspekt idejne in akcijske enotnosti“ so v odkriti razpravi močno gospodarsko obarvali, kajti podlaga za razpravo je bilo poročilo podružnice SDK Krško o gospodarskih dosežkih v letošnjih devetih mesecih. Ob tem, da so poudarjali, da so podatki že malce zastareli in je zato težko pričakovati sprotno ocenjevanje in pa predvsem pravočasno reševanje težav, je bilo le premalo odzivnosti na uvodni „izziv“. Da je gospodarski položaj resen, dovolj opozarja preko 110 milijonov dinarjev izgub, še bolj pa skrbi, da se jim lahko pridruži že ob zaključnem računu še deset milijonov izgube. Tudi breziški

Enotnost ne le o ciljih, ampak tudi o poteh

Pred delegati je zvezna
resolucija o razvoju v letu
1983

Sodeč po temeljnih podatkih osnutka zvezne resolucije o razvoju v letu 1983, bomo prihodnje leto jedli „bolj kruh kot potico“, gospodarski položaj je tak, da bomo začeli januar s številnimi težavami, ki so se nakopičile v preteklih desetih ali več letih. Pravijo, da osnutek zvezne resolucije realno odseva stanje, doslej smo bili namreč vajeni resolucij, ki stvarnosti niso priznavale, kaj šele, da bi temeljile na njej, čeprav seveda vednost, da je bilo tako, sedanje stanje v ničemer ne popravlja.

Kljub večji stvarnosti pa osnutek zvezne resolucije vsebuje tudi podatke, ki nimajo najboljšega pokritja. Kako je na primer mogoče načrtovati povečanje industrijske proizvodnje za 2 odstotka, ko pa je rečeno, da morajo biti investicije v osnovna sredstva manjša za 20 odstotkov? Je mogoče ob za toliko povečani industrijski proizvodnji povečati izvoz za toliko, kot načrtuje resolucija? Lahko, bo kdo rekel, vendar ob zelo zmanjšani ponudbi na domačem tržišču. Majhna ponudba, visoke cene, ki najbrž ne morejo biti zamrznjene v nedogled. Ali pa povečanje zaposlenosti, ko vsi vedo, da je splošna razvojna politika restriktivna. Mar to pomeni, da se na ravni zveze zavzemamo za neproduktivno zaposlovanje, kot hkrati vemo, da imamo že zdaj skoraj tretjino več zaposlenih, kot to „dovoljujejo“ svetovni standardi? Podobno je tudi s strateškimi cilji osnutka zvezne resolucije, ki načrtuje, da morajo imeti prednost pri razvoju domači energetski viri, hrana in črna ter barvna metalurgija. Lepo in nadvse logično. Vendar od kod denar, ko bodo investicije v osnovna sredstva zelo okleščene, sredstva za omenjene tri ključne postavke pa se po sedanjih praksah zbirajo izključno s prostovoljnimi združevanjem po poti samoupravnega sporazumevanja? Seveda nima nič proti samoupravnemu sporazumevanju, samo zanimanje za bazične panoge ni ravno veliko.

Katera resolucija lahko ljudem odgovori na vprašanje, zakaj v zadnjih osmih letih domala vsi osnovni pokazatelji gospodarjenja kažejo negativen trend? In to v obdobju, ko smo samo za uvoženo najmodernejšo opremo plačali 15 milijard dolarjev, ko smo za nove investicije porabili 40 odstotkov družbenega proizvoda.

Ne glede na vse lepote in druge napake ter protislovja je zvezna resolucija o razvoju v letu 1983 tu, pred delegati zvezne skupščine. Bolj stvarna kot kdajkoli, domala tako kot čas, v katerem živimo.

S cilji nedvomno vsi soglašamo, vprašanje je samo, kako dosledno smo pripravljeni kreniti po poteh, ki peljejo do njih.

M. BAUER

branzni sporazum in Prevoz se čaka težko breme poročila. Izvršni sekretar predsedstva CK ZKS Emil Stern je poudaril, da morajo komunisti več delovati znotraj SZDL, sindikatov in občinskih izvršnih svetov. Zlasti v sindikatih bi morali na prvo mesto postaviti vprašanje osebne porabe. „Različna so merila pri razvrščanju delovnih organizacij v predalčke prekoračiteljev in kršiteljev od občine do občine, v glavnem pa precej mimo,“ je dejal Stern.

P. PERC

VREME
Ob koncu tedna bo prevladovalo oblačno vreme s padavinami.

Razpletanje zapletenega „minulega dela“

V praksi je mnogo pre-
več poenostavljanja

Pojem „minulo delo“ in njegova vpeljava v dohodkovne odnose zbuja prej zanimanje in pričakovanje delavcev, da bodo na račun delovnih let prejeli takšen in drugačen dodatek k plači, kot pa krepi prepričanje, da se bo njihov odnos do sredstev dela v procesu dela bistveno spremenil. Zato tudi poenostavljanje tega v bistvu zelo zapletenega področja družbenoekonomskih odnosov. Na to dejstvo opozarja v številnih delovnih organizacijah že sam odnos do treh vidikov minulega dela: do minulega dela kot odločilnega dejavnika v pridobivanju dohodka, do vloge minulega dela v razširjeni reprodukciji in do minulega dela kot osnove za delitev osebnih dohodkov.

V večini delovnih organizacij pri sestavljanju bilanc o delitvi dohodka in določanju internih cen med TOZD ne upoštevajo minulega dela. Najlažji način za ohranitev monopolnega dohodka je, kajpak, zamolčati privilegije, ki jih omogoča upravljanje z družbenimi sredstvi. Marsikje so modernizirali nekatere dele proizvodnega procesa s pomočjo skupnih naložb več TOZD, praktično korist od tega pa imajo samo delavci TOZD, v katero so bila sredstva vložena. Z manj dela in moderno tehnologijo si lahko zagotavljajo višji dohodek kot delavci v tehnološko slabše opremljenih TOZD. Vendar vse to očitno kljub temu nima nikakršnega vpliva na zakoreninjeno miselnost, da je minulo delo le dejavnik delitve in porabe, ne pa predvsem podlaga za udeležbo delavcev posamezne TOZD pri pridobivanju dohodka. Takšna zavest podpira naivno predstavo o tem, da so vsi delavci v enakem položaju glede na družbena sredstva in upravljanje z minulim delom – zato tudi določeno zapostavljanje minulega dela kot spodbudnega dejavnika za povečevanje produktivnosti dela in pridobivanje dohodka.

Na področju investiranja predstavljajo večino sredstev bančni krediti; zelo malo je primerov združevanja akumulacije neposredno v proizvodnji po načelih udeležbe v skupnem dohodku. Posledic takšnih odnosov ni malo, veliko začelih investicij pa dokazuje, da delavci še niso njihov glavni pobudnik. Razlog za to je spet pomanjkanje elementov, ki naj bi delavce spodbujali k racionalnemu gospodarjenju z akumulacijo. Namesto skupnosti v razširjeni reprodukciji imamo spopad interesov: tudi tu se upravljanje delavcev z družbenimi sredstvi, pojmovanimi kot minulo delo, ni razvilo.

Najmanj pa je potrebno pojasnjevati minulo delo kot kategorijo delitve osebnih dohodkov, čeprav se o tem največ govori. Razlog za to so številni pravilniki o delitvi OD, v katerih je najmanj narejenega za ugotavljanje in merjenje delavčevega prispevka v upravljanju in gospodarjenju z družbenimi sredstvi.

Delovna doba je še vedno najpomembnejše merilo za delitev (minulo delo) – socializirani del OD, ne pa delavčeva ekonomska pravica in interes. Ta del OD bi moral biti zato neposredno odvisen od uspešnosti, s kakršno delavec uporablja družbena sredstva. Delavec bi moral biti povezan z družbenimi sredstvi s celotnim spletom motivacijskih elementov in instrumentov, da bi v takšnem odnosu lahko bistveno vplival na svoj družbeni in osebni materialni položaj. To nalogo pa je možno uresničiti le z nadaljnjim razvojem in uveljavljanjem koncepta minulega dela v dohodkovnih odnosih.

VINKO BLATNIK

Pobratenje dveh društev

Studenčani segli v roke Se-
mičanom – Močna sekcija
AMD

Studenška sekcija sevniškega AMD se lahko pršteva med največje vaške organizacije. Ustanovljena ko maj letošnjo pomlad, ima že nad 70 rednih članov, od letošnjega praznika republike naprej pa ima še močan avto-moto krožek na svoji šoli kar s 60 člani.

Toliko tam niti ne premorejo učencev. Vključili so tudi tiste, ki se vozijo v Sevnico in drugam. Pred dnevom republike so imeli v domači dvorani prirčno prireditev. Ob udeležbi številnih gostov, generala Alojza Gabrovca, podpredsednika AMZ Slovenije in predsednika AMD Bela krajina so na tej svečanosti bili še drugi predstavniki tega semiškega društva in krajevne skupnosti. Podpisali so namreč tudi listino o pobratenuju med krožkoma v obeh krajih. Studenčani so bili pred tem že prijazno sprejeti v Semiču. Gostoljubnost so jim seveda skušali vrniti. Sodelovanje s tem društvom z bogato dejavnostjo jim bo nedvomno v veliko pomoč. Bilo je res prirčno srečanje.

Predsednik krškega AMD Edo Komočar je vsem omogočil ogled krškega papirniškega velikana, tovarne Djuro Šalaj. V kulturnem delu sporeda so sodelovali studenški pionirji in tamkajšnji lovski oktet.

A. Z.

JANEZ PICEK ODLIKOVAN

Z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki je predsedstvo SFRJ odlikovalo Janeza Picka iz Ribnice, ki je v letih 1976 – 1981 uspešno opravljal dolžnost družbenega pravobranilca samoupravljanja v občinah Ribnica in Kočevje. Red, s katerim je bil odlikovan na predlog republiškega pravobranilca samoupravljanja, mu je na ribniški proslavi dneva republike predal Mitja Švab, namestnik republiškega pravobranilca samoupravljanja.

M. G. č

DELEŽ ZAPOSLENIH SE VEČA

Pred dvema letoma je bilo od vseh prebivalcev črnomaljske občine zaposlenih 35 odst. Če bo v tem srednjeročnem obdobju zaposlenost rasla po letni stopnji 1,5 odst., bo leta 1985 zaposlenih 37 odst. vseh prebivalcev občine, ki bo takrat štela (če se bo število prebivalcev še naprej povečevalo po polodstotni letni stopnji) 17.950 prebivalcev.

PRED NOVO POŠTO – Direktor PTT Novo mesto Rajko Gerdovič je prerezal trak pred novo šentrupersko pošto. Trak pa sta držala kar predsednik gradbenega odbora Franci Bartolj in predsednik sveta krajevne skupnosti Jože Frelih. (Foto: J. Simič)

(Iz zadnjega Pavlihe)

DRUGA V SLOVENIJI – Pred člani nedavno ustanovljene novomeške podružnice Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije, ki je druga tovrstna podružnica v naši republici, je veliko zahtevnega in zanimivega dela, kateremu bodo kos s skupinskim, povezanim delom in z večjo številnostjo, kot jo je bilo videti na ustanovnem sestanku. Na sliki: podružnični člani poslušajo predavanje dr. Draga Mušiča. (Foto: Markelj)

Bogato izročilo še čaka

V Novem mestu ustanovili podružnico Slovenskega
znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene
kulture

Na lanskem sestanku zveznega Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture, ki je bil v Novem mestu, se je porodila zamisel, da bi ustanovili podružnico slovenskega društva za dolensko regijo kot drugo tovrstno podružnico v Sloveniji. Tako Dolenska kot Bela krajina imata bogato zgodovino zdravstvene kulture, pa naj gre za delovanje pomembnejših posameznikov na področju medicine, veterine, farmakologije ipd. ali za ljudsko zdravilstvo in poznavanje zdravilnih zelišč. Zbiranje tega gradiva, urejanje bibliografskega gradiva, proučevanje partizanske sanitete in drugih dejavnosti, ki se tičejo zgodovine zdravstvene kulture pri nas, je prva in najpomembnejša naloga dolenske podružnice.

Ustanovni sestanek podružnice je bil v soboto, 4. decembra, v prostorih Dolenskega muzeja v Novem mestu. Maloštevili članom – kandidatom je precej več – je dr. Drago Mušič predaval o belokranjskem rojaku J. M. Žagarju, zdravniku in medicinskem piscu, katerega 250-letnico rojstva smo praznovali le-

tos. Predavanje je bilo primerna ponazoritev znanstvenega dela, ki stoji pred člani društva. Po zanimivem predavanju je dr. Mušič nanizal še vrsto nalog, ki čakajo na strokovno obdelavo. Če omenimo še neinventarizirano frančiškansko knjižnico v Novem mestu, ki je menda najbogatejša v Jugoslaviji po fondu starih medicinskih knjig, z zgodovinsko-medicinskega stališča še neobdelane Trdinove zapiske (izjema je pregled veterine), neobdelane rokopise amaterskih raziskovalcev zgodovine bolezni na Dolenjskem ipd., potem je jasno, da je na območju Dolenske in Bele krajine obilo dela za zagrežene člana društva. Na ustanovnem sestanku je bilo slišati, da je zaradi posebnosti dela zelo važno skupinsko delo in sodelovanje med strokovnjaki različnih profilov, pa tudi spodbujanje mladih strokovnjakov, ki bodo ob mentorstvu starejših in izkušnih članov zoreli v dobre raziskovalce.

Za predsednika dolenske podružnice je bil izvoljen dr. Božo Oblak.

MiM

Šentrupert: nova centrala

Za dan republike so v Šentrupertu predali namenu prenovljeno pošto z avtomatsko telefonsko centralo in telefonsko omrežje, ki bo omogočilo priključitev več kot sto naročnikov na novo telefonsko centralo.

Posodobitev telefonskega omrežja je sicer bila zapisana v srednjeročnem načrtu krajevne skupnosti, toda tudi največji optimisti niso upali, da bo tako hitro prišlo do uresničitve. V času gradnje telefonskega omrežja je večkrat zmanjkalo kabla. Toda zaradi prizadevnosti vseh, ki so sodelovali pri postavljanju omrežja – pošte iz Novega mesta, članov gradbenega odbora in tudi krajanov samih – je veliki cilj uspelo doseči v relativno kratkem času. Za predračun za vsa dela je bil za tako majhno krajevno skupnost naravnost velikanski – napeljava telefonskega omrežja naj bi stala skoraj poldrugo milijardo starih dinarjev – toda z dodatnimi prispevki krajanov, ki so znašali po 37 tisoč dinarjev, in prostovoljnimi delom je bila premagana tudi ta ovira. Za ilustracijo naj povemo, da je bilo treba napeljati kar 45 kilometrov zemeljskih in zračnih kablov, izkopati 22 kilometrov jarkov in postaviti 480 drogov.

Omeniti je treba še, da je šlo od denarja, ki ga, sicer zbirajo s samopriskom, le približno tretjina za „poštarske zadeve“, ostali dve tretjini pa bodo imeli za reševanje drugih komunalnih problemov. Skratka, Šentrupertčanom je z dobrim planiranjem uspelo, da so zelo koristno in učinkovito uporabili denar, hkrati pa „pokrili“ potrebe po telefoniji skoraj do konca tega stoletja.

J. S.

PROSTO PO PREŠERNU

Slep je, kdor se s šolstvom ukvarja,
Kranjc mu osle kaže,
Pevec jim o bodoči sreči laže,
ono pa životari še naprej brez dnarja.

Pojasnilo: Naključilo se je tako, da je predsednik trebanjske izobraževalne skupnosti Ciril Pevec, strokovni sodelavec pa Janez Kranjc. In ubogi prosvetarji se v sedanjem težkem položaju, ko jim primanjkuje denarja, takole tolažijo z verzi, ki so si jih sposodili pri Prešernu.

OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV
ČRNOMELJ

razpisuje javno licitacijo za

karambolirano kamp prikolico tip IMV ADRIA de
luxe 465.

Licitacija bo na sedežu občinskega sveta Zveze sindikatov Črnomelj v torek, dne 14. decembra 1982, ob 9. uri. Ogled prikolice je možen dne 13. decembra med 10. in 12. uro na parkirnem prostoru avtomobilskega servisa „Pionir“, Novo mesto, Ločna. Izklicna cena je 80.000,00 din.

788/48-82

SOP KRŠKO, TOZD IKON KOSTANJEVICA
NA KRKI, Krška cesta 6,
68311 KOSTANJEVICA NA KRKI

RAZPISUJE:

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osnovnega sredstva

– vozilo IMV 2200 D kamionet inv. št. 20008 –
karamboliran
Izklicna cena je 20.000 din.

Javna licitacija bo v torek, 21. 12. 1982, ob 14. uri v prostorih TOZD IKON.

Ogled je možen uro pred pričetkom licitacije.

Pri ogledu morajo zainteresirani kupci plačati polog v višini 10 % izklicne cene.

Kupec plača na izklicno ceno še prometni davek.

793/48-82

KIT Kmetijska zadruga „KRKA“, TOZD
HMELJNIK, Novo mesto, Kolodvorska 2 a,
obvešča vinogradnike, da je pričela

ODKUPOVATI VINO
iz dolenskega vinorodnega okoliša

Vzorce vina zbiramo v:
trgovini kmet. kombinata Sevnica v Tržišču,
v trgovini TZO Šentjernej,
v trgovini TZO Škocjan in
na sedežu TOZD Hmeljnik.

Za vzorec je potrebno prinesiti 2 steklenici vina po 1 liter. Vzorec mora odgovarjati povprečni kvaliteti vina, namenjenega za prodajo.

Na teh mestih zbiramo tudi naročila za nakup trsnih sadik.

778/48-82

Komunalno in obrtno podjetje Brežice

razpisuje

JAVNI NATEČAJ ZA ODDAJO STAVBNIH
ZEMLJIŠČ.

Na javnem natečaju, ki bo 24. 12. 1982 ob 8. uri na sedežu KOP Brežice, oddajo stavbna zemljišča:

a) na lokaciji št. 35 v stanovanjski sosiski Dobova sever za gradnjo enostanovanjske hiše v izmeri 855 m², cena zemljišča je po din 80,55 za m² in s plačilom delnih stroškov komunalne opreme,

b) na lokaciji št. 52 v obrtni zoni Brežice-Črnc za gradnjo stanovanjsko poslovne objekta za opravljanje obrtne dejavnosti v izmeri 752 m², cena zemljišča je po din 87,25 za m², in s plačilom stroškov komunalne opreme v obliki alocirane din 167.822,

c) na lokaciji 23 in 24 v mestu Brežice za gradnjo garaž v približni izmeri po 18 m², cena zemljišča je po din 87,25 po m² in s plačilom delnih stroškov komunalne opreme. Ostali pogoji za pristop na javni natečaj so razvidni na sedežu KOP Brežice po sklepu, ki je sestavni del tega razpisa.

792/48-82

„METALGRAD“
OBRтна ZADRUGA
Jezenice na Dol.

Združeni svet
razpisuje
dela in naloge

individualnega poslovnega organa

DIREKTORJA

Pogoji: visoka izobrazba ekonomske, pravne ali kovinarske smeri in 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih ali višja strokovna izobrazba istih smeri in 6 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih.

Mandat za opravljanje razpisanih del oziroma nalog traja 4 leta.

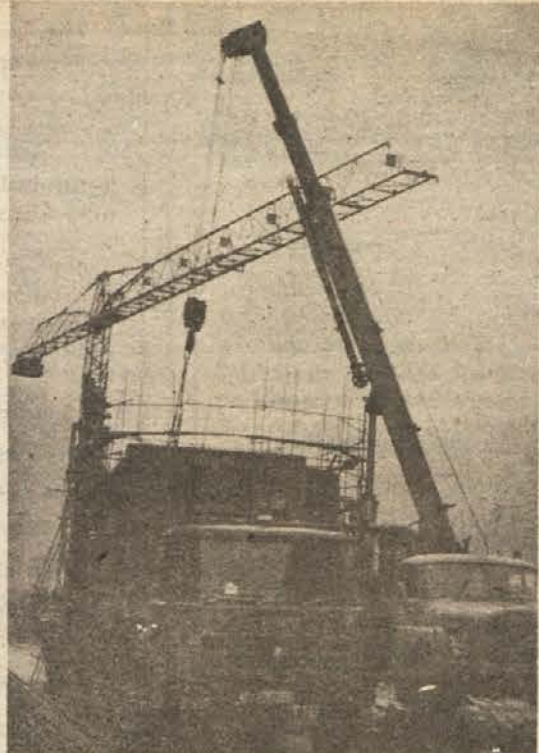
Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi tega razpisa na gornji naslov v zaprti ovojnici z oznako „Za razpisno komisijo“.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem sprejetju prijavi.

784/48-82

RAZSTAVA METLIŠKIH OBRRTNIKOV – V počastitev praznika občine Metlika je tamkajšnje obrtno združenje pripravilo razstavo izdelkov svojih članov. Razstavljalo je 45 obrtnikov, 14 gostincev, predstavila se je tudi Obrtna zadruga, obiskovalcev pa je bilo čez 3.000.

IZVOZNI PODVIG – Iz krmeljske Metalne vozijo težki vlačilci 600 ton opreme za iraški hidroenergetski velikan Haditha. V proizvodnih dvoranah so tudi veliki deli za nadomestitev dotrajanih delov velike asuanske hidrocentrale v Egiptu. (Foto: A. Železnik)

KRIVE VŽIGALICE? – V soboto, 4. decembra dopoldne, je gorelo pri Ravbarjevih v Kristanovi ulici v Novem mestu. Požar je nastal v spalnici, najbrž v otroški igri z vžigalicami, naredil pa je za 300.000 din škode. Pogasili so ga novomeški gasilci. (Foto: MiM)

CICIBANI POSTALI PIONIRJI – Na osnovni šoli Zbora odposlancev v Kočevju so dan republike letos proslavili še posebej slavnostno, saj so v vrste pionirjev sprejeli kar 183 prvošolcev, ki so ponosni sprejeli pionirske simbole, kapo, ruto, značko in izkaznico. (Foto: F. Brus)

VISOKA OCENA ZA NOVI ROSE

Kolektiv metliške Vinske kleti je tik pred dnevom republike poslal na trg belokranjsko vino rose, letnik 1982. Po roseju je že ves čas veliko povpraševanje in je lanskega letnika zmanjkalo. Letošnji letnik je ocenila strokovna komisija, ki deluje pri Kmetijskem zavodu v Mariboru in mu prisodila visoko oceno 16,5 točke; tako to vino spada v kakovostni razred.

Sejmišča

NOVO MESTO: Sejmišče je spet bolj oživelo, tokrat je bilo naprodaj 266 pujskov in 17 nad tri mesece starih prašičev, razen njih pa še 51 glav govedi. Prašičev je bilo prodanih 258, mlajši so stali 3.000 do 4.000 din in od tri do pet mesecev stari pa od 4.100 do 4.800 din. Govedi so prodali 43 glav, za vole so kupci plačevali po 92 do 100 din, za krave od 70 do 86 din, za mlado živino pa po 85 do 95 din kilogram žive teže.

BREŽICE: Kupčija je cvetela tudi na sobotnem sejmu v Brežicah, saj so prodajalci ponujali kar 511 pujskov in 18 nad tri mesece starih prašičev. Prvih so prodali 496 po 170 din, drugih pa 11 po okrog 100 din kilogram žive teže.

Nadpovprečna bršljinska Iskra

Iskrina tovarna napajalnih naprav v Bršljinu v Novem mestu je ob tričetrtletju dosegla zavidljive poslovne rezultate tako pri preseganju plana proizvodnje kot v izvozu

Da se prodaja lastnega znanja izplača, je živ dokaz Iskrina tovarna napajalnih naprav v Bršljinu, ki kljub gospodarskim razmeram, v katerih mnogim pohaja sapa, dosega nadpovprečne poslovne uspehe. Pomembno je, da dobri rezultati niso posledica „zidanja“ cen, ampak rasti proizvodnje.

Ob devetmesečnem poslovanju letos je bil ta kolektiv glede na uspehe pri doseganju plana proizvodnje in izvoza kot bela vrana med ostalimi v novomeški občini in nemara na Dolenjskem sploh. Proizvodnja je narvala 495 milijonov dinarjev, kar je 21 odst. nad pričakovanjem in je hkrati 45 odst. več, kot so iztržili v tem času lani.

Izvojni rezultati so presenetljivi, saj so že v devetih mesecih za 35 odst. presegl celoten izvojni načrt, medtem ko tak uspeh pomeni v primerjavi z lanskimi razmerami 145-odstotno povečanje. V celotnem prihodu znaša letos izvoz že 42 odst. (lani še polovico manj), od tega pa je večji del namenjen konvertibilnemu tržišču.

V tem kolektivu je ob tričetrtletju povprečni zaslužek zaposlenega znašal malo manj kot 1.400 dinar-

jev. Veliko skrb posvečajo tudi družbenemu standardu 460 zaposlenih. Močno podpirajo s posojili gradnjo zasebnih hiš, kupujejo družbena stanovanja, v sicer tesni menzi pa imajo za vse brezplačen topli obrok hrane. V letu 1983 imajo v načrtu še razširitev kuhinje in jedilnice. Počitnikujejo v lastnih 13 prikolicah, vsako leto pa dokupujejo še nove. Na kulturnem področju so vključeni v gledališki abonma, organizirajo proslave in razne razstave. Prav tako so uspešni na športnem področju.

Vse to je rezultat dolgoletnih prizadevanj za dobro gospodarjenje. Nikdar zadovoljni z doseženim, načrtujejo še velik vzpon v prihodnjih letih. Hitra rast proizvodnje je kljub stalnim vlaganjem v prostore in tehnologijo privedla do toga, da delajo danes v hudi prostorski stiski. Vse je že nared za novo investicijo, ki bo omogočila povečanje izvoza na 70 odst. celotne proizvodnje, hkrati pa boljše delovne razmere. Srčika vseh načrtov te delovne organizacije pa je usmeritev v še intenzivnejše razvojno raziskovalno delo. Ker so vsa leta tako delali, so v dvajsetih letih obstoja postali najvidnejši proizvajalec napajalnih naprav v Jugoslaviji.

R. BAČER

sevniškega gospodarstva, niso mogli mimo nekaj nad staro milijardo dinarjev velike izgube sevniškega Stillesa. Samoupravni organi obeh tozdov, ki imata izgubo, so že sprejeli sanacijska načrta ter vztrajajo, da jih je treba uresničiti, kar pa ne bo tako lahko.

Pred letom dni je Stilles v Kladju odprl novo tovarno, ki se mora spoprijemati z mnogimi težavami. Preglavice so doslej še z nepreizku-

● **Ob izgubi se vedno postavlja vprašanje, kaj so za olajšanje položaja storili sami. V Stillesu so se nemudoma po dograditvi nove tovarne lotili raziskovalne naloge skupaj z biotehniško fakulteto, v kateri bodo raziskali, kako se bolje izkoristiti lesno surovino.**

no opremo. Stilles se uspešno vključuje v izvoz in je v tričetrtletju že prodal na tuje za 30 milijonov dinarjev svojih izdelkov. S tem izvozom ni dosegel enakega denarnega učinka, kot bi ga, če bi te izdelke prodajal doma. Devalvacija dinarja je razmerje sicer izboljšala, vendar ne dovolj, tako da je tovarna kot predlovalec lesa še vedno v dokaj nezavidljivem položaju. Dogaja se, da domači gozdarji boljše les izvažajo, njim pa ostane slabši, iz katerega pa ni več lahko izdelati prvovrstnega pohištva. Več lesa se zaradi tega tudi razreže in gre v izmet. Tega je škoda pokuriti v kotlu, zato ga ponujajo izdelovalcem svetil in celo izolski Mehanotehnik, ki iz manjših kosov lahko še izdelata otroške igrače.

A. Z.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Klet v decembru

Letos vino zaradi razmeroma toplega vremena v novembru zelo hitro zori. Zato ne bomo odlašali z glavnim opravilom v kleti, to je

pretakanjem vina,

ki ga moramo brez odlašanja opraviti čimprej, vsaj do srede decembra.

V nasprotju s prejšnjimi leti letos cviček in druga rdeča vina sploh niso kisla, skoraj so manj kisli kot belo vino. To pomeni, da tudi pri cvičku in drugih rdečih vinih nima pomena čakanje s pretokom, ker bi bil nadaljnji biološki padec kisline, če bi vino še pustili na drožeh, bolj v škodo kot pa v korist. Mošt je letos, čeprav smo ga popravljali s sladkorjem, lepo povrel, kar je nadaljnja utemeljitev za letošnji bolj zgodnji pretok vina z droži.

Poleg hitrega zorenja vina so pretoki vina, opravljeni letos ob koncu novembra, pokazali naglo usodanje droži (blata) v sodih. Vino je letos mogoče lepo odcediti iz droži vse do trdih delov droži, motnega, z drožmi pomešanega vina je nad drožmi zelo malo. Droži so letos trde, čvrsto zbite na dnu sode in se hitro kvarijo, smrdijo, kar pomeni, da je v njih že prišlo do razpadanja odmrlih kvasnic. Posledica tega dogajanja v letošnjih mladih vinih vseh vrst je

vonj in okus po drožeh.

Ta napaka mladega vina je letos zelo pogosta, pojavlja se zgodaj, že konec novembra, takoj po bujnem vrenju.

Vonj in okus vina po drožeh ni tako redek pojav na Dolenjskem, v Beli krajini pa tudi v Posavju, kjer se ljudje nočejo naučiti pravočasnega pretakanja. Pri množičnih preizkušnjah dolenjskih vin po ožjih vinogradih okoliških društv vinogradnikov je ta napaka vina najbolj pogosta in opazna. Zato naj vinogradnik s pogostimi poskusnimi mladega vina takoj po bujnem vrenju mošta posebno pazi na pojav te napake. Takoj ko dobi mlado vino rahel vonj in okus po drožeh, ga je treba brez odlašanja pretočiti in ločiti od povzročitelja, to je od smrdljivih droži.

Vino pri tem pretoku močno zračimo, da odpravimo ogaben vonj in okus po drožeh. Navadno pretakamo tako, da iz sode (zaradi pomanjkanja posode) vino najprej prelujemo v kad, sod operemo, zažveplamo in nato vino iz kadi zlivamo nazaj v sod. Pred izlivanjem vina

iz kadi nazaj v sod lahko vino v kadi še z leseno grebljico dobro pomešamo in s tem še bolj zračimo. Če ima vino po prvem pretoku še vedno vonj in okus po drožeh, pretok ponovimo s ponovnim, že opisanim zračitvijo vina. Če ima po drugem pretoku vino še zmeraj vonj in okus po drožeh, uporabimo eno izmed čistilnih sredstev, na primer želatino, in le v skrajnem primeru eponit (oglj).

Vonj in okus po žveplu

je na Dolenjskem, v Beli krajini in v Posavju bolj redka vinska napaka. Pri tem moram povedati, da sem pri mnogih Dolenjskih opazil, da sploh pravilno ne zaznamujejo te napake. Mladi pokuševalci (degustatorji) vina po ožjih vinogradih okoliških so mi vonj in okus po žveplu večkrat zamenjali s sortnim vonjem (aromo) oziroma z značilno aromo posameznih vrst vina. Delno je to opravičljivo, ker Dolenjci nimamo izrazitih sortnih vin in vsak sortni vonj vina pripisujejo že vonju po žveplu. Tudi mnogi, zlasti domači, pivci vina vsako čisto, zlasti čisto belo vino ali vino v steklenicah na splošno obsojajo, da je prežveplano, čeprav nima nobenega vonja in okusa po žveplu. Tisti, ki glavo- bol pripisujejo le žveplu, naj raje štejejo kozarce, saj jih glava boli od preveč popitega vina in ne od žvepla!

Čeprav je vonj in okus po žveplu pri dolenjskih, belokranjskih in posavskih vinih bolj redek pojav, se vendar zgodi, da naletimo tudi na to napako mladega vina, zlasti pri nestrokovnem žveplanju vinske posode, pozmem žveplanju grozdja itd. Pri ugotavljanju te napake je treba razločevati:

– duh po žveplu dvokusni, to je po plinu, ki se razvije iz gorečega žvepla;

– duh po žveplu vodiku, ki spominja na duh gnilih jajc ali drugih gnijočih beljakovin (na primer odmrle vinske kvasnice).

V mladem vinu je možno duh in okus po žveplu zelo hitro in učinkovito odpraviti s pravočasnim pretokom vina. Pri pretoku vino močno zračimo. Na odvzem odvečnega žvepla iz takega vina ugodno vpliva preliv vina preko prelučnjene bakrene ploščice. Če s prvim pretokom vino ne zgubi popolnoma vonja in okusa po žveplu, pretok ponovimo in šele za drugim pretokom, če je potrebno, uporabljamo druga sredstva.

DT

Kmetijski nasveti

Novost: stezasta setev

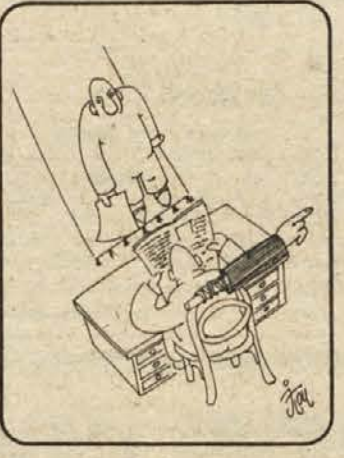
V pridelovanju pšenice zmora sodobna agrotehnika prave čudeže. Zahodna Evropa je v zadnjih 20 letih skoraj podvojila povprečni hektarski donos. Tudi mi sledimo napredku in pridelujemo tri do štirikrat več pšenice kot pred vojno, seveda upoštevaje enako veliko posejano površino. Obvladovanje boleznih, škodljivcev in plevelov, zlasti pa strokovno pravilno doziranje dognjevanje z dušikom, to je omogočilo intenzivnejšim novejšim sortam, da so razvile vse svoje genetske zmožnosti.

Intenzivno pridelovanje pšenice pa žal ne more mimo nekaterih tehničnih, izvedbenih težav. Če bi hoteli dosledno izvesti vse priporočene agrotehnične ukrepe, bi morali do sedemkrat gaziti rastočo pšenico. Stroka namreč narekuje, da je treba po setvi najprej škropiti proti plevelom z dicuranom in faneronom, nato ob izteku zime dognjevati z NPK gnojili, kasneje dognjevati z dušikom (ob začetku kolenčanja), nato pride spet na vrsto škropljenje s herbicidom, sledi škropljenje proti plesni in lomljenju bičk, spet pride na vrsto dognjevanje z dušikom (ob klananju), po potrebi pa na koncu še škropljenje z bayletonom in lebaycidom proti listnim ušem in strgačem.

Če bi delali ročno, sedemkratno gaženje njive posevka ne bi hujše prizadelo, drugače pa je ob uporabi strojev, ki je tudi edino perspektivna. V tem primeru je treba nekaj ukrepov združiti, če je le mogoče, še bolj pa je uvesti tako imenovano stezasto setev, ki jo po zgledu iz razvitejših dežel priporoča kmetijska stroka tudi našim poljedelcem.

Stezasta setev pomeni uvedbo neposejanih vozniških stez po posevku. Traktorjeve kolesnice naj bi tekale po neposejanih trakovih, obdelovalni oz. oskrbovalni stroji pa naj bi z enim obhodom zajeli kar največjo površino posevka. Zamisel je preprosta, vendar tehnično zahtevna, saj morajo biti stroji, ki jih sicer izdelujejo različne tovarne, med seboj natančno usklajeni po širini dela in zmogljivosti. S stroji, ki so pri nas naprodaj, so že možne nekatere sprejemljive kombinacije, nikakor pa ne idealne. Te zahteve so nov izziv za izdelovalce strojev, saj prav stezasta setev obeta nadaljnji napredek v intenzivnem pridelovanju pšenice.

Inž. M. L.

Stilles v izgubi

Sele po devalvaciji donosnejši izvoz – Zadovoljiti se je treba s slabšim lesom

Ko so te dni v Sevnici obravnavali rezultate tričetrtletnega poslovanja

– Dobro mu gre! Pravi, da je sit vsega...

SPOSOJENO TRNJE

– Ni sredstev za pranje posode. Na srečo tudi ni mesa za mašččenje posode.

/Iz Politike ekspres/

– V nekaterih delovnih organizacijah mnogo varčujejo. Tudi krivca.

/Iz Politike ekspres/

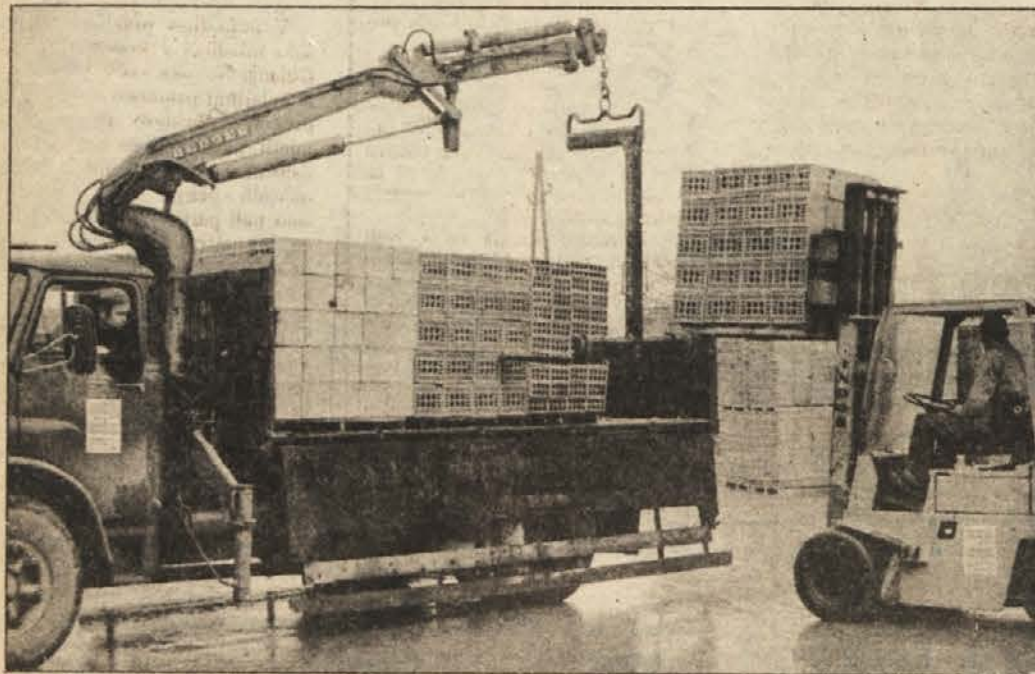
Hišo gradimo le enkrat

Gradnjo spremlja vrsta težav, ki se prično že z nabavo in izbiro gradbenih materialov.

Zaupajte nam svoje želje!

Pomagali vam bomo s strokovnimi nasveti in z dobavo vseh vrst gradbenih materialov iz našega prodajnega programa. Našim kupcem nudimo brezplačen izračun količin, potrebnih posameznih materialov.

Organiziramo dostavo na gradbišče.

Vse od temeljev do strehe v prodajalni gradbenega materiala

OPEKARNE ZALOG

NOVO MESTO, tel.: 21-403, 22-291

Naročila za leto 1983

z zagotovljenim datumom dobave opečnih izdelkov lastnega proizvodnega programa sprejemamo že v decembru ter do konca januarja 1983.

ljubljska banka

Temeljna dolenjska banka Novo mesto
poslovna enota Metlika

Občane in varčevalce naše banke obveščamo o novem delovnem času za stranke

LIKVIDATURA
vsak dan
od 6.30 do 12.30
in
od 13. do 17.30
sobota
od 6.30 do 11. ure

ODDELEK ZA POTROŠNIŠKO IN STANOVANJSKO KOMUNALNO KREDITIRANJE
ponedeljek, torek,

četrtek, petek
sreda
sobota

od 7. do 15. ure
od 7. do 17. ure
zaprto

emona dolenjka n. sol.o. novo mesto

68000 novo mesto, glavni trg št. 28

TOZD Engro-detajl,
Novo mesto,

objavlja
prosta dela in naloge

VODENJE BLAGOVNICE V TREBNJEM

Pogoji: končana trgovska poslovodska šola in 5 let delovne prakse.

Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh na naslov: DO Emona Dolenjka, TOZD Engro-detajl, Novo mesto, Glavni trg 28.

787/48-82

SIS ZA KOMUNALNO IN CESTNO DEJAVNOST ENOTA ZA STAVBNA ZEMLJIŠČA BREŽICE

OBJAVLJA
prosta dela in naloge:

REFERENTA ZA STAVBNA ZEMLJIŠČA

POGOJI:

- visoka strokovna izobrazba pravne ali upravno pravne smeri z najmanj 3 leti prakse
- višja strokovna izobrazba pravne ali upravno pravne smeri z najmanj 5 leti prakse
- srednja strokovna izobrazba gradbene smeri z dokazano 5-letno upravno pravno prakso
- odslužen vojaški rok
- da nima prepovedi opravljanja objavljenih del in da ni v kazenskem postopku
- da ima ustrezne družbenopolitične in moralno-etične vrline
- da aktivno obvlada slovenski jezik
- trimesečno poskusno delo.

Prednost imajo kandidati z dokazano prakso iz zemljiško-pravnih in komunalnih poslov.

Stanovanje ni zagotovljeno.
Kandidati naj vložijo pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi in praksi v delu na naslov: SIS ZA KOMUNALNO IN CESTNO DEJAVNOST BREŽICE do 20. 12. 1982.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po izbiri.

emona hoteli terme čatež

NOVO!
UGODNA CENA!

TERME ČATEŽ nudijo sindikalnim organizacijam možnost ugodnega nakupa **SINDIKALNIH VSTOPNIC ZA KOPANJE** v Termah.

CENA vstopnice za enkratno kopanje bo ostala ista kot leta 1982 tj. 30 din. Zadnji rok nabave sindikalnih vstopnic je 31. 3. 1983.

Vse dodatne informacije daje prodajna služba **TERME ČATEŽ**, telefoni 068-610-11, 610-10, 618-11, telex: 35795.

Avto-moto društvo
Novo mesto

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo dveh osebnih avtomobilov

ZASTAVA 750
in
AUSTIN 1000.

Licitacija bo dne 13. 12. 1982 ob 12. uri na Ljubljanski cesti 8/b.
Interesenti morajo pred licitacijo položiti 10 % varščine.

Občanom
občine Metlika
čestita
za praznik občine
**Klub Jugoslovanov
iz Dachaua**

PONOVO KEGLJAŠKA LIGA

Kegljaška sekcija Terme s Čateža je tokrat po štirih letih obudila zimsko kegljaško ligo, v kateri letos sodeluje 12 ekip. Po dveh kolidih vodi Partizan iz Brežic pred Slovenjalesom, domom JLA, Termami, Slovinom, itd.

M. R.

ŠPORTNI DAN

V sredo smo imeli športni dan. Izbrali smo pohod k Sv. Urhu, k cerkvi, ki je v naši krajevni skupnosti, a je do nje dve uri hoda. Hodili smo po stezah in kolovozih, po travnikih in gozdovih, spoznavali domača imena zaselkov, hribov in dolin.
IRENA SUSTERIČ, 6. r.
OŠ Globoko

MLADI DOPIŠNIK

ORIENTACIJSKI POHOD

V petek smo imeli učenci OŠ Mirna peč športni dan. Učenci višjih razredov smo odšli na Kuzarjev kal. Domačini so nas tople sprejeli. O NOB na Kuzarjevem kalu in o spominskem parku je spregovoril tovariš Ivan Somrak. Izvedeli smo veliko novega in poučnega.
ANDREJA OBREKAR
OŠ Mirna peč

PESEM V POZDRAV

Na praznovanje dneva republike smo se v naši šoli še posebej pripravljali člani mladinskega pevskega zbora. Pripravili smo program, s katerim smo popostrili proslavo v delovni organizaciji Prevoz Brežice, nastopili pa smo tudi na slovesnosti v šoli. Bilo je slovesno, posebno še, ker so bili cicibani sprejeti v pionirsko organizacijo.
DARJA SRPČIČ, 6. r.
OŠ Tone Seliškar
Cerklje ob Krki

PRAVLJIČNE URE

Društvo prijateljev mladine Šmihel je pripravilo v Domu za učence Majde Silc za mlajše svoje krajevne skupnosti pravljicne ure. Ure so vodile učence pedagoške gimnazije, ki bivajo v Domu. Bile so prijetno presenečene, saj se je zbralo 40 otrok, ki so poslušali pravljice, harmoniko, frulo, peli in plesali.
IVAICA ANDERLIČ
Dom za učence
Majde Silc
Novo mesto

PRAZNIKU V POZDRAV

Ob dnevu republike je kulturno društvo Doma za učence Majde Silc v Domu JLA v sodelovanju z vojaškim ansamblom pripravilo priredi-

tev, na kateri so se predstavili pevci, recitatorji, folkloristi in ritmična skupina. Na športnem področju so dan republike počastili s srečanji z ekipo KS Šmihel v košarki, odbojki, namiznem tenisu in šahu.

MARIJA ZEMLJAK
Dom za učence Majde Silc
Novo mesto

OBČINA METLIKA PRAZNOVALA

V spomin na 26. november, ko je bila na Suhorju uničena belogardijska postojanka, praznuje naša občina svoj praznik. Postojanko so uničili naši partizani s pomočjo XIII. hrvaške divizije, ki jo je vodil general Bulat. Na svečani seji v prostorih Novolesa v Rosalnicah je postal tov. Bulat častni član naše občine. Hkrati je bila otvoritev novih skladiščnih prostorov tovarne. Na slovesni seji vseh treh zborov občinske skupščine pa so podelili plakete občine Metlika.
VESNA GOSENCA
OŠ Metlika

O KONGRESU

V četrtek, 18. novembra, je tov. Silva Jančar, delegatka na 11. kongresu ZSMS, pripravila mladincem predavanje o tem kongresu. Seznanila nas je s potekom kongresa, ob koncu pa smo še enkrat ponovili, kakšne so pravice in dolžnosti mladincev.

IRENA PEČAVAR, 8. a
COŠ Semič

DAN REPUBLIKE

Na naši šoli smo dan republike počastili v četrtek, 25. novembra. V šolskem večnamenskem prostoru smo pripravili proslavo s kratkim, a bogatim kulturnim programom, v katerem so se predstavili pevski zbor, folklorna skupina in recitatorji. Dan prej pa so bili sprejeti v pionirsko organizacijo naši najmlajši šolarji.

MARIJA VIDE
OŠ Sentyernej

KNJIŽNA RAZSTAVA

Te dni razstavlja pri nas Mladinska knjiga. Na razstavi si lahko ogledate otroško in mladinsko literaturo, predvsem pravljice znanih slovenskih pisateljev. Na ogled pa je tudi veliko priročnikov, a tudi knjižnih del o zgodovini. Ker se bliža novo leto in z njim dedek Mraz, prosite starše, naj vam kupijo katero izmed teh knjig.

DAMJANA BRATKOVIČ
OŠ Sentyernej

moj otrok je drugačen

Prva razočaranja staršev

Z vstopom v šolo se pričinja pri otroku obdobje tako imenovane družbene socializacije. Do sedaj je bila družina tista, ki je odločilno vplivala na razvoj otrokove osebnosti. Z vsolanjem pa se ta vpliv razširi na življenje v šolski skupini in na vse, kar šola vključuje. Nekateri avtorji sploh menijo, da je najvažnejša naloga šole, da otroka nauči živeti med ljudmi.

Nekateri otroci imajo s prilagajanjem na življenje v večji skupini velike težave. Čeprav je za marsikoga ta korak že podpr z izkušnjami iz vrta, pomeni za otroka šola le nov svet skupnosti, v katerem ga čakajo drugačna pričakovanja, zahteve, čustveno vzdušje, kot jih je bil navajen prej. Vsem otrokom pomeni šolanje zahtevo, da se prilagodi skupini otrok, ki imajo podobne potrebe kot on. Učitelj kot nadomestnik staršev prenese vzdušje domače varnosti in sprejetosti v situacije, kjer se mora otrok postopoma učiti zadovoljiti lastne potrebe z lastnim trudom. Uči se delati in igrati skladno z drugimi. Uči se, kaj se pravi biti enak med enakimi in kaj se pravi biti vsi. Vse to bo otrok lažje dosegel, če prihaja v prvi razred z zadovoljnimi potrebami po varnosti, toplini, sprejetju in uveljavljanju.

Otroci z negativnimi izkušnjami v predšolskem obdobju (to so otroci, katerih starši posegajo po alkoholu, se pretepajo, ali takih staršev, ki so jim otroci odveč; ki za najmanjšo stvar stresajo nanje svojo jezo in bes; ki so prezahtevni, preveč natančni in vestni, ko jim otrok ničesar ne naredi prav; ki so prezaposleni zaradi stalne dirke za višjim standardom in za otroke nimajo časa) začnejo počasi zgubljati občutke varnosti, pripadnosti in samozaupanja. Nemočni so, da bi karkoli spremenili. Nekaj čutijo in doživljajo in ta doživljanja morajo na neki način tudi pokazati. Pokažejo jih pa običajno z negativnim vedenjem. V šoli so nemirni, klepetavi, težko vodljivi, agresivni do sošolcev, učiteljem odgovarjajo, včasih so preveč izolirani, najpogosteje pa so učno manj uspešni. Doma se težave kažejo še kako drugače. Pojavijo se močenje postelje, dnevno močenje, blatenje hlačk, kraje, laži in nočni strah.

Tako so pritožbe učiteljev čez prvošolce običajno pritožbe zaradi vedenja, manj zaradi šolske uspešnosti. Starši teh otrok pa imajo ponavadi zgrešena merila in vrednote, s katerimi ocenjujejo svojega otroka, so v nasprotju s svojim lastnim vedenjem. Sledijo prva razočaranja. Zapomniti pa si moramo: tisti otrok, ki je najbolj divji, ki najbolj kriči, klepetava, ki nas najbolj odklanja, našo pomoč najbolj potrebuje. Njegov klic na pomoč je nam odraslim nerazumljiv - nenavaden, za otroka pa edino izrazno sredstvo. Otroku potrebuje pomoč, ki mu jo lahko nudi ob sodelovanju staršev in učitelja šolska svetovalna služba, če je organizirana na šoli, sicer pa ustrezen strokovnjak v dispanzerju za mentalno zdravje, svetovalnem centru, vzgojni posvetovalnici itd.

Prof. MIRA ŠLUGA,
klinični psiholog

SPOSOJENO TRNJE

— Dosti ljudi bi prešlo z besed na delo — samo bojijo se, da se ne bi umazali.

/Iz Politike ekspres/

KAMERA ODKRIVA ZALOGE — Stanovanjski bloki na Zagrebški cesti v Novem mestu postajajo pravo malo „plinsko oporišče“. Posneli smo balkon tako dobro oborožili za naslednjo plinsko krizo, v minuli pa so očitno zmagali trgovci Skladšča na Cikavi, saj je v teh dneh mogoče dobiti polno jeklenko ob vsaki uri, za 1712 din pa še jeklenko. (Foto: J. P.)

TKS vlaga v gostilne

Pojasnila in mnenja k športnemu komentarju (DL 2. XI.)

Da ne bi zvonila le ena plat zvona, sem se odločil odgovoriti novinarju B. Budji, ki v Dolenjskem listu 2. novembra razlaga bralstvu „neupravičeno in nenamensko trošenje sredstev telesnokulturne skupnosti“ Metlika. V resnici je šlo pri vseh zadevi za tole:

1. Kegljaški klub je ostal brez osnovnega pogoja za nadaljnje delo. Kegljašče, na katerem so vadili in tekmovali, je dotrajalo. Gostilničar, katerega last kegljašče je, ga je bil pripravljen adaptirati ob pomoči kluba. Ker klub sredstev nima, se je obrnil s prošnjo za kredit na TKS. O dodelitvi kredita je sklepalo predsedstvo TKS, kredit je bil odobren za dobo 45 dni s 16-odst. obrestmi, podpisana je bila pogodba, menica, izjava — skratka vse, kar sodi k odobritvi posojila. Poleg tega sredstva niso bila izločena iz programa dejavnosti TKS, torej ne moremo govoriti o oškodovanosti katerega koli drugega kluba.

2. Športni dinar je res težko prisluzen, vemo. To čutimo na lastni koži. Metliški športni klubi se težko prebijajo z odobrenimi sredstvi, zato so pri potrošnji le-teh natančni in prav nič razpisni. Marsikaj naredimo sami. O tem priča tudi cena kvadratnega metra novozgrajenih športnih površin.

3. Zavalal bom točno številko odobrenega kredita, da ne bi tov. Budja zavajal ljudi z „več deset milijoni“. Gre natančno za 300.000 novih din. Člani odbora TKS vedo, kam naj bi šel metliški športni dinar, sicer TKS ne bi poslovala brez reprezentance, brez potnih stroškov, brez plačanih funkcionarjev.

4. Metliški kegljaški klub je z delom dokazal, da zasluži tudi širšo družbeno podporo, ki je bil vse premo deležen. Deloval je v nemožnih pogojih, v prvi vrsti brez objekta za vado in tekmovalja. Ničče jim ni mogel zagotoviti novogradnje, zadovoljiti so se pač morali z „birtijskim kegljaščem“. Le to pa tudi ni več ustrezalo.

Je potem kaj čudnega, če so šli v dogovor z lastnikom kegljašča? Nova kegljaška sezona je tu, poleg tega pa je pričakoval KK Metlika obisk pobratene KK ZDMCEV iz

Še: Tudi kokoši na poskusni vožnji

Odgovor na polemiko Filipa Robarja o obravnavi romskih delinkventov

Nedvomno ima tov. Robar prav, ko trdi, da Dolenjski list občasno (on sicer trdi da dosledno, za kar pa nima dokazov) v svojem poročanju o delu sodišča in organov pregona, „kadar je govor o Romih, uporablja množinsko obliko označevalca“. Tudi to je res, da so storilci iz vrst Romov največkrat označeni poimensko in dostikrat tudi narodnostno. Toda zakaj?

V vseh poročilih, tudi organov pregona, je vprašanje romske kriminalitete obravnavano posebej in zaradi svojih posebnosti (strukturna kaznivih dejanj, storilcev, lažne solidarnosti, prikrivanja) zahteva posebno obravnavo. In prav zaradi specifičnosti romskih deliktov (Dolenjci in še posebej dolenjski kmet

jih nedvomno dovolj dobro pozna) lahko govorimo, ko obravnavamo vprašanja kriminalitete, kar o posebni veji, ko gre za obravnavo romskih kaznivih dejanj. Morda smo na Dolenjskem pri tem celo izjema, kar pa spričo vse bolj naraščajočega kriminala med Romi (te podatke bom predstavil v obsežnejšem zapisu) ni prav nič naključnega.

Povsem pa se strinjam s tistim delom Robarjevega zapisa, ki govori o nujnosti razrešitve „izjemno zaostrene konfliktna situacija med Romi in ostalim prebivalstvom Dolenjske, zlasti še občine Novo mesto“. Toda vprašanje je, če je takšno pisanje v obliki vzvišenih fraz tista

prava pot, ki vodi korak naprej v reševanju teh vprašanj. Konec koncev ne moremo kar tako mimokmeta, ki se skozi vsa leta peha za pridelek, redi živino, na koncu pa ugotovi, da sadove njegovega dela pobira še nekdo drug. Fraze in besedičenja kmetom ne bosta nadoknadila škode, Romov pa ne navadila dela in drugačnega življenja!

O očitkih na račun kršitev novinarskega kodeksa ne mislim izgovarjati besed. Za takšne očitke je namreč potrebno bolje poznati in predvsem razumeti novinarjevo delo.

BOJAN BUDJA
Novo mesto

Še: Je danes res čas za „funkcijski dodatek“?

Pomisleki k odgovoru oziroma pojasnilu „Gorjancev“

Ne vem, ali naj polemiko o funkcijskem dodatku pričnem s priznanjem, da me je odgovor „Gorjancev“, ki sem ga sicer pričakoval, po svoji vsebini vendarle presenetil, ali s svežo novico, da so razprave po tozidih dale pristaneke za uvedbo položajnega dodatka vodilnim delavcem v višini 4 do 5 tisoč dinarjev? Oboje zasluži nekaj besed.

Odgovor „Gorjancev“, ki naj bi ga napisal predsednik centralnega delavskega sveta Janez Samsa, povsem odkrito priznava, da gre pri „Gorjancih“ za poskus vzpostavitve razmerja med osebnimi dohodki, tako da bi vodilnim delavcem poslej izplačevali položajni dodatek. Čeprav ne gre za nikakršno sistemsko rešitev, so pri „Gorjancih“ za takšno potezo vendarle našli dovolj argumentov. Eden med njimi je navajanje osebnih dohodkov vodilnih delavcev, ki se gibljejo med 20 in 24 tisoč dinarjev. Ob tem moram dodati, da tudi marsikje druge nimajo večjih dohodkov, pa o uvedbi funkcijskega dodatka še niso razmišljali.

Tudi to, da od sedanjih vodilnih delavcev „Gorjancev“ trije odhajajo v pokoj in zanje zaradi nizkih osebnih dohodkov ne dobe nadomestila, ne sme in ne more biti opravičilo za ravnanje, ki je sprto z vsemi družbenimi prizadevanji. Rekel bi, da je vzrok, zakaj v „Gorjancev“ tako težko pritegnejo strokovni vodilni kader globlji, da mu botrujejo ne najbolj zdrave razmere v kolektivu, česar tudi še tak položajni dodatek ne bo odpravil.

Še nekaj je v odgovoru „Gorjancev“, kar zbada v oči: želja po hierarhiji v višini osebnih dohodkov, povezana s položajem. Ali z drugimi besedami: direktor ne sme imeti nižje plače od delavca, pa če ta dela še tako težko delo.

Čeprav „post festum“, vendarle ne bo odveč nekaj besed o poti do pobude in njene uresničitve, ki jo pri „Gorjancih“ označujejo kot dočela samoupravno. Kako je mogoče govoriti o enotnih stališčih osnovnih organizacij ZK in konference zveze sindikatov, ko pa delavci v „Gorjancih“ (vsaj tisti, s katerimi sem govoril, in teh ni malo) nasprotujejo uvedbi položajnega dodatka, kar je spričo njihovih osebnih dohodkov tudi povsem razumljivo? Povsem nesmiselno je zato trditi, da je bila pot do pobude za položajni dodatek spontana, kajti jasno je, da je pobu-

da prišla iz vrst tistih, ki jim je dodatek namenjen.

Za konec še tole: Namenoma je v uvodu puščen dvom, ali je v prejšnji številki objavljeni odgovor Gorjancev resnično napisal predsednik centralnega delavskega sveta. Poden se namreč ni podpisal, medtem ko je na spremnem dopisu podpis glavne direktorja.

Se nekaj podkrepljuje dvom: to, da naj bi bil tovariš Samsa po izjavah nekaterih kolegov iz Gorjancev v času, ko naj bi pisal odgovor, na službeni vožnji s tovarnjakom....

BOJAN BUDJA

Most, ki stoji na lažeh

Pojasnilo k zapisu o Jožetu Bečaju in regulaciji potoka Lakenjščica — Sebičino — Nekaj kmetov brez mostu

Pod naslovom „Izkoristil je priložnost“ je bil v Dolenjskem listu objavljen prispevek, v katerem je bilo zapisano, kako je Jože Bečaj iz Sred. Lakinice ravnal sebično ob regulaciji potoka Lakenjščica. Ob tem pa bi rad bralec, predvsem pa Bečaju, povedal še nekaj resnic, ki so bile v zapisu o Bečaju v Prilogi Dolenjskega lista zlagane.

Ne drži, da je Jože Bečaj slučajno zašel na sestanek kmetijske zemljiške skupnosti trebanjske občine, kjer je bil govor o ureditvi potoka, ter potem uredil vse stvari, saj je že veliko prej dal pobudo za ureditev vaški odbor SZDL Lakinice ter to pobudo tudi posredoval najprej.

Bečaj je tudi dejal, da ni nikjer moč dobiti denarne pomoči za gradnjo mostov, sam pa je dobil od gozdnega gospodarstva 25.000 din. Poleg tega se je zlagal, da je pomoč dobil šele takrat, ko je bil most že zgrajen, čeprav je dokazano, da je material, ki ga je potreboval za most, dvignil na podlagi naročilnice GG Puščava v prodajalni KZ Sentrupert. Tudi to je res, da so v vasi kmetje, ki so po vojni oddali več lesa kot on, zlasti pa ni oddal, kot je zapisal, 10.000 m³, pač pa po podatkih le 1.000 m³ lesa.

Čeprav ima Jože Bečaj kot predsednik gradbenega odbora pri ureditvi potoka precej zaslug, da so stekla dela, pa menim, da je ravnal preveč sebično. Poleg tega se tudi sprašujem, kdo bo zgradil most za 5

Padli na izpitu

Zakaj v Kočevju pri prodaji plina ni kartonov?

Zadnje čase so odgovorni za prodajo plina v Kočevju mnogokrat slišali grajo občanov, saj razdeljevanje plinskih jeklenk ni steklo tako, kot bi moralo. Te kritike so povsem upravičene, posebno še, ker so odgovorni vedeli, da v Kočevju že nekaj mesecev ni gospodinjstevskega plina, vedeli pa so tudi, kdaj bo prispela v mesto prva pošiljka.

Zato so imeli dovolj časa, da bi lahko pripravili evidenčne kartone, ki bi jih razdelili gospodinjstvom in s katerimi bi občani prišli po plin. Tako gotovo ne bi prišlo do tega, da so se čakajoči na dragoceno energijo skoraj stegli v vrstah.

Zanimivo je, da so v vseh ostalih mestih v Sloveniji pravosodno uredili kartice. Zakaj smo prav v Kočevju zadnji? Menim, da bi lahko uredili razdeljevanje plina z evidenčnimi kartoni enotno za vsa Slovenija. Prodajalec plina pa je celo omenil, da bi vodili evidenco vseh tistih gospodinjstev, ki imajo plinske štedilnike. Tako bi bilo veliko manj problemov pri prodaji plina. Toda, žal, v Kočevju tudi takšne evidence ni.

IVAN RAZPOTNIK
Kočevje

NAJMLAJŠI NAVDUŠILI

V polni dvorani kulturnega doma v Gradcu so v nedeljo, na predvečer 29. novembra, na proslavi nastopili ženski pevski zbor, mladinska recitatorska skupina, mlade harmonikašice. Najbolj pa so navdušili najmlajši s folklornim nastopom pod vodstvom Marte Malešič, študentke pedagoške akademije v Ljubljani.

DPO Gradac

pisma in odmevi

OB DNEVU REPUBLIKE

V počastitev praznika republike smo mladinci v krajevni skupnosti Dolenja Nemška vaju v sodelovanju z najmlajšimi pripravili daljši kulturni program. Proslavo so začeli najmlajši, nadaljevali pa so mladinci z daljšim recitalom bojnih in revolucionarnih pesmi. Med recitacijami smo peli partizanske pesmi. Gledalce je najbolj pretresla in v njih obudila spomine na težki vojni čas Klopčičeva enodejanka Mati. Zagrali pa smo tudi vedrejšo igrico Morale je zmanjkalo. Ob spremljavi kitare smo recitali tudi pesmi o domovini in vojni. Vse zbrane pa je navdušila ritmična vaju na priljubljeno melodijo Balada za Adelino. S takšnim kulturnim programom smo primerno počastili dan republike, saj smo se spomnili težkih vojnih časov, ki jih ne smemo pozabiti, obenem pa delno prikazali tudi utrip sodobnega življenja.

VIDA SMOLE
Ponikve

ZAKAJ NE NAPOVEJO ZAPRTJE VODE?

Stanovanci Mestnih njiv v Novem mestu smo ogorčeni, ker v našem naselju večkrat zamajka vode. Obupno je, da nam tega nihče prej ne sporoči, ampak se nam pipe nenadoma osušijo. Zanima nas, koga naj povprašamo, kam naj se obrnemo, da bomo zvedeli za vzrok. Ali lahko vi izveste, kaj je vzrok temu? Gotovo je po sredi kakšna malomarnost in brezbržnost. Če bi nam prej sporočili, da bo zmanjkalo vode, to med ljudmi gotovo ne bi povzročilo tako hudega nezadovoljstva.

MARTINA KOVAČIČ

PRI VZGOJI POMAGALA BOTRA — Predsednik skupščine občine Metlika Janez Gačnik je konec novembra svečano podelil ime Jožetu Mucu z Zgornje Lokvice. Ta civilni krst je bil v 22-letnem službovanju matičarke Nežke Travnikar v Metliki prvi, morda pa celo prvi v tem mestu sploh. Materi Stanislavi in očetu Antonu bosta pri vzgoji pomagala botra Mira Novosel in Peter Stojnič. (Foto: M. Bezek)

Vest je slaba, če govori sprevrnjeno

Razmišljanje Franca Šalija, člana predsedstva CK ZKS, o prispevkih v Dolenjskem listu

V Dolenjskem listu rad prebiram vesti o političnih dogodkih. Tako se seznanjam s širšimi in ožjimi družbenimi razmerami na Dolenjskem. Včasih pa me kakšna politična vest tudi neprijetno presenetli. A ne zato, ker razkriva idejne in politične slabosti našega družbenega življenja v delovnih, krajevnih in drugih okolišjih, pač pa zaradi tega, ker je v njej marsikaj slabo ali pa sprevrnjeno povedano.

Najprej o vesti, ki se mi zdi dobra. Bojana Budje članek „Je danes res čas za „funkcijski dodatek“?“ vsaj delno razgrinja stanje, odnose pa prevladujoče idejne in moralne tokove v enem izmed domačih kolektivov. Posredno opozori na vlogo, ki jo ima sindikat, ne nazadnje tudi na nemoč osnovne organizacije Zveze komunistov. Človek se vpraša, kakšna je bila, oz. je v tej delovni skupnosti politika nagrajevanja, ako nekateri terjajo položajni dodatke. Mar ni bilo dovolj časa in možnosti, da bi delitvena razmerja že zdavnaj uredili na način, ki je v skladu s socialističnimi samoupravnimi pogledi na ustvarjanje in

razporejanje dohodka? Ob tem primeru bi se lahko vprašal še marsikaj, a to navsezadnje niti ni važno, saj sem hotel le pokazati, kako lahko dobra politična vest ne samo osvetli politično delinkvenco v našem družbenem življenju, ampak tudi prisili bralece k idejnemu in političnemu razmišljanju, politične organizacije in njihova vodstva pa k dejavnemu ukrepanju v korist socialistične samoupravne demokracije, ne pa zoper njo.

Slabih političnih vesti je več vrst. Ustavil se bom ob dveh. Alfred Železnik v članku z naslovom „Jutrjanja — zaslužene nagrade“ pojašnjuje, za kaj gre, ko se je ob dvajsetletnici ta marljivi kolektiv odločil, da razdeli „23 jubilejnih nagrad, dva stara milijona jubilejne nagrade, vsak delavec je prejel še po 4.600 novih dinarjev, glavni direktor Karel Vehovar pa kolekcijo zlatnikov s podobo predsednika Tita“. Ta vest, z vsemi dodatki o neupravičenem razburjanju javnosti in z žolčnim pismom K. Vehovarja, katerega je poslal na nekatere naslove, ni, milo rečeno, ne krop ne voda. Ko jo človek prebere, ne ve, pri čem je in

kaj je hotel novinar z njo doseči. Ko bi vsaj pojasnil, zakaj je Vehovar dobil zlatnike s Titovo podobo? Ali je morda strasten numizmatik, pa kolektiv razume njegovo zbirateljsko obsedenost, ali pa morda kolektiv in njegove subjektivne sile s komunisti na čelu menijo, da jih je vreden? Vehovar je delaven, marljiv direktor, toda po odnosu do samoupravljanja, do človeka ga ni mogoče spoštovati! Vse preveč bridkih resnic je znanih o njem. Obracunavanje z ljudmi, avtoriteta absolutne oblasti ne more biti kriterij za pridobitev darila, nagrade v obliki zlatnikov s Titovo podobo! Tedaj, ko je prejel v dar zlatnike, je tako rekoč vrgel iz delovne skupnosti dobrega, toda svobodomiselnega delavca, in to s strahotnimi obtožbami, da se človeku jeziho lasje, ko prebira gradivo te svojevrstne tragedije. Delavec je obtožen zlorabe družbene lastnine in sumljivega vedenja do političnega sistema, v resnici pa je bil le preveč netakten do direktorja — in to se mu je maščevalo. Četudi bi šlo za poslovno napako (o tem bo še tekle raziskave), zanj se zdaleč ne bi bilo takšnih posledic, če bi ravnal kot priden, skesan

fantek, ne pa kot komunist in pošten ter svobodoljubna, kritična osebnost. Dejstvo je, da ima zdaj Vehovar zlatnike, otroci delavca pa očeta brez dohodka in z opljuvanjem ugle-dom.

A. Železnik piše o marljivem kolektivu. Sprašujem ga, zakaj ne piše o samoupravljanju v tej delovni organizaciji ob njeni spoštljivi obletnici delovnih zmag in poslovnih uspehov, zakaj v članku niti enkrat ne omenja samoupravne kulture kolektiva, saj nam ne gre le za marljive, ampak tudi za samoupravne kolektive? Zakaj ve povedati, da neki pravilnik po samoupravni plati dopolnjujejo, nič pa o tem, kakšna je ta samoupravna pot v kolektivu, oz. koliko delavcev je resnično že okusilo samoupravljanje? Politične vesti je treba pisati s poslušom za razredna in socialna vprašanja, kakor se ta kažejo v konkretnem okolju, ali pa je boljše ne lotevati se takega posla.

Še drug zglede slabe vesti, v kateri pa sem citiral podpisani. Slabosti te vesti bi se lahko reklo tudi: namerna ali nenamerna govorna resnica. Prepričan sem, da gre v tem primeru za nemanerno dejanje novinarja, ki je pristvoval problemski konferenci komunistov IMV. V sicer korek-

tnem poročanju se je Bojanu Budji zapisalo, da sem jaz na konferenci dejal, da „o krizi samoupravljanja v IMV danes ne moremo več govoriti“. Tako miselno izhodišče ima celo naslov članka, podnaslov pa pove, da so to pokazale razprave. Razprave komunistov so pokazale marsikaj, po mojem predvsem zainteresiranost, da se samoupravljanje v tem velikem kolektivu uveljavi kot temeljni družbenoekonomski odnos med delavci. O krizi samoupravljanja, kakor je zapisal novinar, jaz nisem govoril.

Po informativni službi IMV se je moja razprava glasila takole: „Hotel bi reči, da ni v krizi samoupravljanje, tudi ta vaš primer v IMV to dokazuje, ampak da so v krizi vedno bili in še danes so sistemi, ki ne temeljijo na poziciji človeka. Lahko rečemo, da so danes v krizi tisti koncepti življenja, razvoja, ki nimajo z avtoriteto človeka, s svobodo in samoupravno pozicijo človeka nič skupnega. Tudi o teh konceptih smo danes govorili, slišali smo razpravo o poziciji države: o birokratizmu, tehnokratizmu in tako dalje. To so koncepti, ki so daleč stran od naše socialistične samoupravne alternative. In če komunisti kritiziramo državo, ne kritiziramo državo zato, ker smo anarhisti, pač pa zato, ker hočemo, da ima država tisto funkcijo, ki je v skladu z našim temeljnim samoupravnim socialističnim razvo-

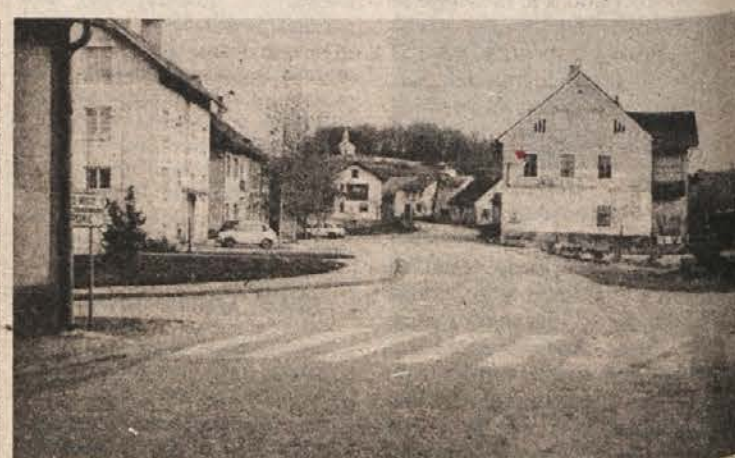
jem. V tem smislu, mislim, da moramo biti še naprej zelo kritični in videti, kje nam določene mere lahko tako ali drugače ovirajo socialistični samoupravni razvoj.“

Iz besed, ki sem jih izrekel na konferenci, se vidi, da nisem pristal mnenja, da je bilo kdaj v IMV v krizi samoupravljanje ali da je bilo tako z njim v širši družbi, pač pa da je bilo in bo samoupravljanje alternativa kriznim razmeram in hkrati pot iz njih. Zato lahko v primeru IMV govorimo o pomembnem političnem spoznanju, do katerega so se dokopali v izredno težkih ekonomskih razmerah in katerega so tudi komunisti na konferenci jasno izrazili z osebnim opredeljevanjem za čim hitrejši samoupravni razvoj, katerega nosilci so lahko samo delavci, organizirani v tozde in na tej podlagi združeni v širše proizvodne, poslovne in druge zveze. Zdi se mi pravilne zapisati, da je v IMV vedno bolj trdno spoznanje, kako jih lahko prav na samoupravljanju in znanju zasnovano delo in razvoj potegneta iz kriznega stanja, v katerega so zašli zaradi drugačnih konceptov in drugačne prakse obvladovanja družbene reprodukcije, oz. lastnih problemov dela in razvoja. Ali bo spoznanjem, besedam sledilo tudi dejanje, bomo pa kmalu videli. Mislim, da ni razlogov za neupravičeno nezaupanje, še manj pa za nekakšen nekritični optimizem.

FRANC ŠALI

Anton Kovačič Stane Krivec Jože Udovc Sando Rupena Tončka Hočevar Franc Hrastar Martin Dragan Jože Pungerčar

Se pred leti je bil prah nad Mirnopoško dolino pogosten pojav. Oblaki prahu so se vrtinčili za avtomobili, dvigovale pa so jih tudi neurejene komunalne in druge zadeve. Asfalt, vodovodi, urejena preskrba in druge pridobitve, ki jih je zdaj videti tako rekoč na vsakem koraku, kažejo na to, da je življenje tod ubiralo poti napredka z nemajhnimi koraki. Seveda ni prišlo nič samo od sebe, še posebej ne brez truda samih krajanov, saj so morali za prenekatero ureditev poseči kar globoko v svoj žep.

O velikih naporih, da bi odpravili kar največ zgečkljivih reči, so predstavniki mirnopoške krajevne skupnosti in drugi pripovedovali novinarjem že leta 1976, ko smo v Mirni peči privedli prvo uredništvo v gosteh. Tedaj so nam zatrčili, da bo čez leta v tem in okoliških krajih vse drugače. In res smo se ob ponovnem srečanju lahko prepričali, da niso sejali besed v meglu, ampak ves čas trdo delali. Utrip zadnjih šestih let in današnjih dni v Mirnopoški dolini smo takrat poskusili „izmeriti“ novinarji Riga Bačar, Zdenka Lindič – Dragas in Ivan Zoran.

NAPREDEK, MERJEN Z ASFALTOM, VODO...

Naj začnemo z ugotovitvijo, da je današnja podoba Mirne peči bistveno drugačna, kot je bila še do nedavnega, sploh pa v njej ni prepoznati kraja iz časov, ko so tu delovali prvi aktivisti, skojevci in komunisti. Iz Mirne peči izhaja več znanih revolucionarjev in prvoborcev, med drugimi so to Stane Potočar – Lazar, Mara Rupena – Osolnik, Adi Osterc, Maruša Krese, Sajatovi fantje, Alojz Rajer – Miško in še koga bi lahko imenovali. Z domačim krajem se čutijo nerazdružno povezane, akoravno domujejo drugje, v več akcijah za njegov napredek so tudi neposredno sodelovali. O njihovi aktivnosti govorijo Mirnopoščani spoštljivo in z vso pozornostjo, zato so na našem tokratnem uredništvu v gosteh v Novljanovi gostilni prosili novinarje, naj tega ne pozabimo omeniti.

Od pridobitev, ki jih Mirnopoščani štejejo na najpomembnejše, je asfalt na prvem mestu. V zadnjih letih je dobilo mirnopoško območje vrsto asfaltiranih cest, da ne omenjamo glavne ceste do

Novega mesta, ki pa prav zaradi koščka vmesnega makadama (1900 m) še vedno povzročata nejevoljo in dviga temperaturo na vseh vaških sestankih. Asfalt imajo poleg Mirne peči še v Gornjem Globodolu, Jablanu in Malenski vasi, medtem ko obljubljeno asfaltno prevleko v Ivanji vasi še vedno čakajo. V sami Mirni peči so dobili avtomatsko telefonsko centralo s 40 priključki. Posodobili so Mercatorjevo trgovino. Staro, podrti šolo, v kateri biva sedem strank, so začeli letos preurejati. Ne gre prezreti spomenika padlim in žrtvam, ki je ponos kraja in oživlja središče Mirmoše peči tudi z estetske strani.

Na območju krajevne skupnosti sicer ni vasi, ki bi ne imela vodovoda. Izjema je le novi predel Mirne peči nad železniško progo pri postaji. Če je vodovod, pa s tem še ni rečeno, da voda tudi vselej teče. Globodolski vodovod so, denimo, gradili v sodelovanju s krajevno skupnostjo Nemška vas v trebanjski občini in spada tako pod grosupeljsko vodovodno omrežje. Izkazalo se je, da je bil vodovod narejen nestrokovno in je šlo veliko denarja v izgubo. Pa ni ostalo samo pri tem, saj morajo krajan prispevati dodatno 200.000 dinarjev za sanacijo sicer novega vodovoda. To naj bi bil tudi pogoj, da bo vodovod prevzela novomeška Komunala in ga poslej redno vzdrževala. Za ureditev so krajan zelo zainteresirani, saj bo voda pod novomeško oskrbo cenejša, kot je bila pod grosupeljsko.

Glavobol in druge boleznii si v zadnjem času lahko zdravijo doma, saj ima Mirna peč splošno in zobno ambulanto. Slednja je, po mnogih zapletljajih, zaživela pred kratkim v veliko zadovoljstvo vseh. Pravijo celo, da takega zobozdravnika, kot je njihov dr. Meršol, ne premorejo niti večja mesta.

PRESKRBA TEČE

Zanimivo je prisluntni ugotovitvi krajanov, da s preskrbo nimajo večjih težav. Mirna peč ima tri trgovine z mešanim blagom in železnino z gradbenim materialom. Reči, zavoljo katerih se drugod delajo dolge vrste pred prodajalnami, potrošniki tu dobijo brez odvečnega čakanja in godrnjanja. Pralni prašek, kavo in druge potrebščine, ki pri-

Uredništvo v gosteh: Mirna peč Dolina, ki rojeva napredek

hajajo za sproti, delijo kolikor toliko pravično, tako da ni nihče prikrajšan. Seveda ne gre brez izjem, vendar pa te vsi poznajo. Pravijo, da so najglasnejši in najbolj kritizerski tisti, ki na en dan čakajo pralni prašek v treh trgovinah. Da je več reda pri oskrbi, se imajo zahvaliti tudi potrošniškemu svetu, ki prav zadnje čase dobro deluje in vpeljuje sodelovanje s trgovinami.

Ob srečanju s krajanii se novinarjeva beležka lahko napolni z najrazličnejšimi opazkami pa tudi kritičnimi pripombami. Več takih je bilo moč nabrati tudi tokrat, ko so domačini kramljali ob hudomušnih pripombah Končkovega Jožeta, ki se vsakomur predstavlja za direktorja mirnopoške „sončne uprave“.

In kakšne so bile te pripombe? Da v Globodolu kar 60 vaščanov pogreša javni prevoz, odkar se ne morejo več voziti na delo s svojimi vozili. Ponekod da je cesta taka, da bi gozdarji na njej lahko sadili smrečice. Sela pri Karteljevem, Čemše, Poljane in vasi onkraj hriba pa so komunalno še na slabšem. Menda so ceste tam take, da jih še konjske vprege težko zmorejo. Povrhu ni niti enega telefona, da bi v nujni lahko poklicali zdravnika ali kakšno drugo pomoč. Ker plačujejo samoprispejke kot vsi drugi, bi radi od tega tudi kaj imeli. Na Vrhovem in v Goriški vasi se pritožujejo nad slabo elektriko. Kaže, da nimajo koristi od novih transformatorskih postaj v Globodolu, po zaslugi katerih se je tok izboljšal v več drugih naseljih. Kriz je tudi z dostavo pošte v novem mirnopoškem naselju za Novljanovo gostilno. Poštar tem prebivalcem poštnih pošilk ne dostavlja, češ da ni plačan od kilometra.

CE TEMENICA MOČI STANOVANJE

V Mirni peči in drugih krajih torej ni vse lepo in prav. Ljudi tarejo nekateri skupni nereseni problemi pa tudi čisto osebne težave. Jože Žagar je imel edino pravo pripombo na počasno

gradnjo vodovoda v Mirni peči za predele, kjer ga še ni. Letos so začeli kopati jarek nad železniško postajo in pri tem je tudi ostalo, tako da po razriti zemlji še pšenice ni mogel posejati. Vladislav Maleševac se je jezil nad neurejenim odtokom gnojnice in drugih odpadkov, ki v delu Mirne peči odteka kar po površju in tako zasmrajajo okolico. Joža Pate se je pritožila nad preskrbo, češ da je meso, kruh in še kaj le za tiste, ki pridejo prvi. Obema skupen pa je neresen stanovanjski problem. Tako Maleševac kot Patetova živita v starih in vlažnih hišah ob Temenici, ki jima stanovanje večkrat tudi poplavi. Oba sta menila, da sta pri reševanju teh težav preveč osamljena. Patetova pa je še povedala, da niti z odškodnino, ki jo je in ki naj bi jo še dobila za zemljo, ki so ji jo vzeli za gradnjo, nikakor ne gre tako, kot je pričakovala.

Pohvalnih besed pa tudi ni manjkalo. Tako je Mirko Krevs, predsednik mirnopoških gasilcev, ki so letos slavili osemdesetletnico svojega društva, nanizal vrsto gasilskih pridobitev. Dogradili so nov gasilski dom v Mirni peči, dobili avtociстерno, s katero dovažajo vodo kranjom ob sušnih dneh, in se sploh najsodobneje opremili. Dobro delajo vse vrste, še zlasti pionirska in ženska desetina, ki dosega lepše uspehe na tekmovanjih. Mirnopoški gasilci sodelujejo z vsemi gasilskimi društvi, ki so ustanovljena v krajevni skupnosti. To so društva v Globodolu, Hmeljčiču in Jablanu. Gasilci veliko pripomorejo k splošnemu napredku in družabnemu življenju, ki se ne kaže samo v gostilnah. Precej tega se odvija v kulturnem domu, za kar poskrbe – poleg šole, ki ima tam precej prireditelj – pevci in igralci. Medtem ko je o pevskem zboru zadnje čase manj slišati, pa je igralska skupina dokaj marljiva. Marjan Kolenc, pod katerega vodstvom so Mirnopoščani v minulih sezonah vsaj dvajsetkrat igrali Novakov „Gugalnik“ in s to komedijo gostovali po novomeški in trebanjski občini, je povedal, da

tudi ta sezona ne bo brez premiere na mirnopoškem odru.

Jože Pungerčar je predsednik komiteja za SLO in družbeno samozadržito. Ta dejavnost v krajevni skupnosti ni zapostavljena, pri delu pa se srečujejo z nekaterimi problemi. Predvsem manjka ljudi, da bi to področje zares lahko podružljali. Tudi pravega prostora za delo ni. Poleg tega ni povezave s sosednjimi krajevnimi skupnostmi, kar bi v primeru potrebe vendarle prišlo zelo prav. Sicer imajo celoten teren 32 vasi pokrit s sestavljenimi ekipami prve pomoči in reševalcev, po vaseh pa delujejo poverjeniki. V letošnji akciji NNNP so delo usmerili v preverjanje stanja na področju protipožarne in prometne varnosti. Prvo so opravila gasilska društva, komite pa je pripravil popis vseh nevarnih prometnih točk, slabe signalizacije itd. Pomanjkljivosti naj bi sedaj seveda tudi odpravili. Za prometno vzgojo od malih nog prav tako skrbijo, Pungerčar pa opravlja v ta namen delo mentorja za prometno vzgojo v osnovni šoli.

ČEDALJE MANJ ZEMLJE V PUŠČI

Po besedah Antona Kovačiča z Malega vrha doživlja kmetijstvo v teh krajih v zadnjih letih precejšen napredek. Vse več zemlje je dobro obdelane, kmetije so mehanizirane, kmetijstvo pa ob sodelovanju s kmetijsko zadrugo, ki pomeni tudi lažjo in bolj gotovo pot do gnojil, zaščitnih sredstev in še česa, postaja vse bolj donosno.

Vrste čistih kmetov se sicer redčijo, a še vedno jih je kar precej, ki imajo na dokaj velikih kmetijah organizirano intenzivno tržno proizvodnjo. Kovačič z ženo obdeluje 23 hektarov veliko kmetijo, večkrat pa priskočijo na pomoč po službi otroci. Kot vse kaže, kmetija tudi ne bo ostala brez naslednika, saj najmlajša vsaj zaenkrat kaže precej zanimanja za kmetovanje. Kovačič v

kooperaciji z zadrugo predvsem redi živino, oddaja pa meso in mleko, slednjega okrog 10 tisoč litrov na leto. Letos je oddal tudi 800 kilogramov pšeničnega zrnja. V sedanjem položaju pa se mu ne zdi prav, da vsak, kdor ima traktor, dobi bone za enako količino nafte, ne glede na to, ali mora obdelati 20 ha ali 1 ha zemlje; ter da se dogaja, da kar polovico nafte porabi za iskanje goriva od črpalke do črpalke.

Kmetijstvo torej le doživlja razcvet, čeprav so mnogi, predvsem mladi ljudje, po službah ter zemljo obdelujejo le v prostem času in čeprav mnogi tudi odhajajo. V Mirni peči in okoliških krajih mladine nasploh ni najbolj čutili, pravijo starejši, mlajših pa nam tako ni uspelo pritegniti v sodelovanje na našem uredništvu. Kaže, da je zaradi nekakšne izmenjave generacij nastopila praznina v delu mladine in v njenem povezovanju z življenjem krajevne skupnosti. Možnosti za delo sicer imajo, imajo programe in nekaj tudi delajo, a nekdanjega živahnega utripa skoraj ni več.

• Če je pri mladih izmenjava generacij nekoliko zavrla zagnanost mladine, pa tega ne bi mogli reči za krajevno skupnost in družbenopolitične organizacije. Akoravno ne gre dajati v nič, kar je bilo doseženo pod vodstvom starejših, dolgoletnih in nedvomno izkušenih ljudi, je vendarle opaziti, da je organiziranost boljša in da akcije bolj stečejo, odkar so vzeli vajeti v roke mlajši. Kot je povedal Sando Rupena, ne sme biti človeku nikoli žal časa, kadar gre za skupno in potrebno stvar, pa uspehi ne izostanejo. Krajevni skupnosti veliko pomaga Socialistična zveza, v okviru katere deluje šest vaških organizacij, dokaj zagnani pa so tudi komunisti. Čedalje manj je primerov, da krajan akcijam pokažejo hrbe, pa se tu gre za izjeme, kakršne smo v tem sestavku že omenili. Zavedajo se, da je veliko dela še pred njimi, toda za njimi so uspehi, ki opogumljajo. In eden teh je tudi čedalje bolj urejena, razraščajoča se in pomlajena Mirna peč.

Vladislav Maleševac Jožica Pate Marjan Barbo Ložje Konček Anton Perko Jože Žagar Frank Slak Branko Bobnar

DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO
NOVO MESTO, odbor za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge

**VODILNEGA PROJEKTANTA –
ARHITEKTA**

Pridobiti želimo delavca s sposobnostjo samostojnega projektiranja, komuniciranja z naročniki projektne dokumentacije ter organizacijskimi sposobnostmi vodenja delovne skupine arhitekturna in mu nudimo vse možnosti samostojnega kreativnega dela.

Pogoji:

- visoka izobrazba (FAGG) arhitektonske smeri
- 7 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 4 leta na področju izdelave investicijsko-tehnične dokumentacije z ustreznimi referencami
- strokovni izpit
- 3-mesečno poskusno delo.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Dolenjski projektivni biro, Novo mesto, Sokolska 1. Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

„SOP“, specializirano podjetje za inudstrijsko opremo Krško,

**KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA TOZD IKON
KOSTANJEVICA NA KRKI**

objavlja prosta dela in naloge

**SAMOSTOJNA ELEKTRO–TEHNOLOŠKA
OPRAVILA – 1 delavec**

Pogoji:

- srednja tehniška šola elektro smeri – jaki tok
- pasivno znanje nemškega ali angleškega jezika
- dve leti izkušenj na podobnih – ustreznih opravilih ali 4 leta izkušenj na tehničnih oz. operativnih opravilih
- odslužen vojaški rok
- 3-mesečno poskusno delo.

Razpis velja do zasedbe del in nalog. Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, OD po samoupravnem sporazumu o delitvi OD. Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izobrazbi pošljejo na naslov:

„SOP“ Krško, TOZD IKON Kostanjevica na Krki, 68311 KOSTANJEVICA na Krki, Krška c. 6. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po prejemu prijav.

**„LABOD“, tovarna oblačil
NOVO MESTO
DSSS**

objavlja prosta dela in naloge v finančni službi:

**1. EVIDENTIRANJE IN USKLAJEVANJE
TERJATEV DO DOLŽNIKOV**

Pogoji:

- srednja izobrazba ekonomske smeri
- eno do dve leti delovnih izkušenj na delih v finančni službi
- poskusna doba 2 meseca.

Kandidati naj pošljejo prošnjo z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev v 8 dneh po dnevu objave na naslov: Delovna organizacija „LABOD“, kadrovsko-socialna služba, Cesta herojev 29, 68000 NOVO MESTO.

**NOVOLES, lesni kombinat
Novo mesto, Straža n. sol. o.
TOZD Tovarna akrilnih proizvodov
Trebnje**

objavlja javno licitacijo

**2 poltovorna avtomobila IMV 2200 D, dvojna
kabina, letnik 1979, v nevoznem stanju, neregistriran.**

Začetna cena:
prvemu je 70.000 din
drugemu je 50.000 din

Licitacija bo v soboto, 18. 12. 1982, ob 10. uri na parkirnem prostoru servisa Pionir, Ločna pri Novem mestu. Sodelujejo lahko pravne in fizične osebe. Ogled vozila je možen 2 ure pred licitacijo. Udeleženci morajo pred pričetkom licitacije položiti 10 % varščine od začetne cene na žiro račun: 52100–601–12269 pri SDK Novo mesto ali v gotovini predsedniku komisije, in sicer pred pričetkom licitacije. Davek na promet in ostale morebitne stroške plača kupec.

Nove obrestne mere

Večina naših načrtov in želja je tako ali drugače povezanih z denarjem. Pot do cilja je včasih daljša. Dolgoročno varčevanje pod ugodnejšimi pogoji je zato možnost, o kateri velja razmisliti.

Nove obrestne mere za nenamenske dinarske hranilne vloge so:

7,5% za vloge na vpogled
(nespremenjeno)

13% za vloge vezane nad 1 leto

15% za vloge vezane nad 2 leti

20% za vloge vezane nad 3 leta

Nove obrestne mere za nenamenske devizne hranilne vloge so:

7,5% za vloge na vpogled
(nespremenjeno)

9% za vloge vezane nad 1 leto

11% za vloge vezane nad 2 leti

12,5% za vloge vezane nad 3 leta

Tudi, če pravega načrta še nimate: vezava sredstev zagotavlja obrestovanje prihrankov po najvišji obrestni meri.

Ljubljanska banka

KIT Kmetijska zadruga Metlika

razpisuje
na podlagi sklepa Zadrúžnega sveta z dne 23. 2. 1982

JAVNO DRAŽBO

za prodajo nepremičnine – stavbišča in stanovanjske hiše
ter gospodarskega poslopja na BOŽAKOVEM št. 27.

Javna družba bo na kraju samem v soboto, 18. 12. 1982,
ob 11. uri.

Izklicne cene so naslednje:

1. stavbišče, vpisano pod vl. št. 35 k. o. Božakovo parc. št. 24 s stanovanjsko hišo	160.000,– din
2. skedenj	15.000,– din
3. hlev z nadstreškom	15.000,– din
4. svinjaki	20.000,– din
SKUPAJ:	210.000,– din

Dražbe se lahko udeležijo kupci, ki pred pričetkom dražbe vplačajo na kraju samem 10 % kavicije od izklicne cene. Kavcija se vsteeje v ceno, če ponudnik uspe, v nasprotnem primeru se vrne. Dražba bo v vsakem primeru, ne glede na vremenske okoliščine.

779/48–82

**ŠOLSKI CENTER SEVNICA, SVET TOZD
OSNOVNA ŠOLA ANA GALE SEVNICA**

razpisuje dela in naloge

**RAVNATELJA za 4 leta
(ni reelekcija)**

Pogoji:

- Kandidat mora poleg pogojev po 511. členu ZZD izpolnjevati pogoje iz 2. odstavka 32. člena Zakona o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju,
- ustrezne moralno-politične vrline,

Začetek dela 1. 1. 1983.

Prijave pošljite v 10 dneh po objavi na Šolski center Sevnica, TOZD Osnovna šola ANA GALE, Sevnica, Cesta na Dobravo 28.

Prijavi priložite dokazilo o izobrazbi in življenjepis z opisom dosedanjega dela. Kandidate bomo obvestili o izbiri najkasneje v 20 dneh po končanem zbiranju ponudb.

775/48–82

**V prodajalnah LOTERIJE SLOVENIJE lahko poskusite
srečo na srečkah EKSPRESNE LOTERIJE**

TELEVIZIJSKI ŠPORED

10. XII. petek

1
9.25 SLALOM ZA ŽENSKÉ, prenos 1. teka iz Limoneja
11.55 SLALOM ZA ŽENSKÉ, prenos 2. teka iz Limoneja
16.15 POROČILA
16.20 DVOJČKA
16.55 SLALOM ZA ŽENSKÉ, posnetek iz Limoneja
17.55 ČEZ TRI GORE: DEKLIŠKI NONET VITRA IZ RIBNICE

18.25 OBZORNİK
18.40 SPOZNAVANJE NAŠE NARAVNE DEDIŠČINE: ARAGONI-TNA RAVENSKA JAMA
Posebnost Ravenske jame so izjemno bele aragonitne tvorbe, ki krasijo jamske rove. Ker jama ni bila mnogim na očeh, se je v njej ohranilo veliko jamsko bogastvo, še zmeraj je tako rekoč neokrnjeno.
18.55 ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 KONCERT OB DNEVU ČLOVEKOVIH PRAVIC in 35-LETNICI SODFILOVANJA Z

UNICEFOM, prenos iz beograjskega centra Sava
21.35 ZRCALO TEDNA
21.55 NOVE TIGROVE BRIGADE
22.55 POROČILA

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Mali svet - 18.15 Namesto top liste - 18.45 Glasbena oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Porota - 21.00 Zagrebška panorama - 21.15 Izbrani trenutek - 21.25 Nočni kino: Filadelfija, prihajam (ameriški film)

11. XII. sobota

1
8.00 POROČILA
8.05 MIŠJE PRIGODE
8.15 E. Peroci: MODRI ZAJEC
8.30 SAMO KATKA
9.00 DVOJČKA
9.30 PISANI SVET: BIBA BUBA BAJA
10.00 POVEZAVE
10.50 KOMUR SE POSREČI OGRETI IN OŽIVITI SAMOTO, TA JE OSVOJIL SVET
11.25 SUPERVESELALOM ZA MOŠKE, prenos iz Val d'Isere
13.00 LJUDJE IN ZEMLJA

15.20 POROČILA
15.25 ROJEN ZA BOJ, ameriški poljudnoznanstveni film
16.55 JUGOPLASTIKA: ZADAR, prenos košarkarske tekme
18.30 NAŠ KRAJ: STRANE
18.45 CIBAN, DOBER DAN: NAROBÉ SVET
19.05 ZLATA PTICA: LENUHOVE SANJE
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 TELEVIZIJSKA KRIZANKA
21.35 LEPI PAR, italijanski film
Policijski kapetan se da zapeljati lepemu dekletu in se tako nehote zaplete v rop. Okoli tega dogodka se

zaplete in razplete še kup zadevščin, edino, kar je vrednega pri tem filmu, ki ga je 1968 zreziral Francesco Paselli, pa sta menda igri Claudie Cardinale in Rocka Hudsona, ki sta upodobila glavna junaka.
23.00 POROČILA

2
16.05 Pusti me pri miru - 17.05 Dediščina za prihodnost: Po poteh meča - 17.55 Naša leta - 18.55 Ljudska ustvarjalnost - 19.30 Dnevnik - 20.00 Glasbeni oder: Parni valjak - 20.30 Poezija - 21.05 Poročila - 21.10 Feljton - 21.40 Športna sobota - 22.00 Iz klasične vrta: Zlatko Tanodi

12. XII. nedelja

1
9.10 POROČILA
9.15 ŽIVZAV
10.00 M. Božić: ČLOVEK IN POL
11.05 KAZIPOT
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
14.15 ŽIVETI Z NARAVO
15.00 SLED
15.50 POROČILA
15.55 METALOPLASTIKA: STEAUA, prenos rokometne tekme
17.20 ŠPORTNA POROČILA

11.25 SLOVENSKI PIHALNI ORKESTRI

17.30 KAČJI STRUP, češkoslovaški film
18.55 NE PREZRITE
19.10 RISANKA

19.25 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 KOŽI
21.15 ŠPORTNI PREGLED
21.45 POROČILA

2
15.00 Mihajlo Strogov (francosko-italijanski film) - 16.45 Nedeljsko popoldne - 18.55 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.00 Življenje na zemlji - 20.55 Poročila - 21.05 Lov za zakladom: Provansa (francoski kviz)

13. XII. ponedeljek

1
8.35 TV V ŠOLI: Koledar, Ne pozabi, Češčina, Odmor, Ježeva hišica, Poročila, Dubrovnik
10.35 TV V ŠOLI: Namesto odmora, Risanka, Zemljepis, Mali program, Risanka, iz arhiva šolske TV, Zadnje minute
17.00 POROČILA
17.05 POVEZAVE
17.55 TRETJE OBDOBJE: MISLIMO NA STARANJE

18.25 OBZORNİK
18.25 OBZORNİK
18.45 ZA MLADE
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 G. Lepre: EVERESTO
Norveška drama, ki jo je zrezirala Nina Valle, je napol dokumentarna pripoved o življenju paraplegikov. Tovrstni invalidi so bilo dolgo molčeca manjšina, drugi so govorili namesto njih in opisovali težave in potrebe, v dramo pa so v ospredju invalidi, dokaj kritično podajajo svoje misli o sebi in družbi, iz katere nočejo biti izločeni.

21.00 KULTURNE DIAGONALE
21.40 V ZNAMENJU

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Rdeče, rumeno, zeleno - 18.00 Narodne pravljice - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Sedem stopnic do glasbe: Dopoldanski in popoldanski otroci - 19.00 Športna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Raziskovanje - 20.45 Zagrebška panorama - 21.05 Pojem pesnike

14. XII. torek

1
9.25 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka iz Courmayeurja
11.25 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka iz Courmayeurja
15.20 ŠOLSKA TV: Rokomet in odbojka, Človek in Jadran, Planšarstvo
16.35 POROČILA

16.40 MIŠJE PRIGODE
16.50 MALI SVET
17.25 SLALOM ZA MOŠKE, posnetek iz Courmayeurja
18.25 LJUBLJANSKI OBZORNİK
18.40 CAS, KI ZIVI: V IMENU FAŠIZMA
Dokumentarna oddaja z gornjim naslovom bo govorila o Čermeljovem oz. Tomažičevem procesu. Sodba posebnega fašističnega tribunala, ki je obsodil narodnega heroja Pinka Tomažiča, je v zgodovini zapisana kot narodna bolečina, hkrati pa tudi

kot pojem ponosa in veličine protifašističnega boja, narodnostnih in razrednih hotenj Slovencev v fašistični Italiji.
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 SLOVESNA OTVORITEV ŠPORTNE DVORANE ZETRA, prenos iz Sarajeva
20.50 A. Doebelin: BELIN-ALEXANDERPLATZ, zadnja oddaja iz zahodnonemške nadaljevanke
22.40 POROČILA

15. XII. sreda

1
8.35 TV V ŠOLI: Koledar, Tudi jaz pomagam doma, Gana, Odmor, Pravljica, Poročila, Etnografska zbirka v Prugovcu
10.35 TV V ŠOLI: Namesto odmora, Risanka, Predšolska vzgoja, Mali program, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute
12.55 JUGOSLAVIJA: WALES, prenos nogometne tekme
17.20 POROČILA
17.25 CIBAN, DOBER DAN: PODSTREŠJE
17.40 SAMO KATKA

18.10 OKROGLI SVET
18.25 KOROSKI OBZORNİK
18.40 NIŠKE ZBOROVŠKE SLOVESNOSTI
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 FILM TEDNA: PUSTA DEZELA, ameriški film
Gledali bomo kruto zgodbo o dveh mladih, ki potujeta po Ameriki in za seboj puščata kup umorov ter tako na zločinski način protestirata zoper številne nepravilnosti v ameriški družbi. Film je pravec Terenca Mállica, zaradi jasno izraženih misli o nerazumevanju in zapostavljanju mladih je bilo delo deležno velike odmevnosti prav pri mladih gledal-

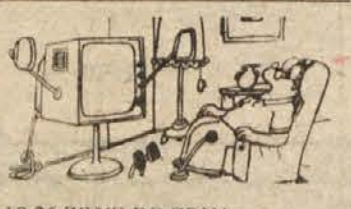
cih. Igrajo Sissy Spacek, Martin Sheen, Warren Oates, Ramon Bieri in še kdo.
21.30 MAJHNE SKRIVNOSTI VELIKIH KUHARSKIH MOJSTROV
21.35 MINIATURE: GRADOVI OB KRKI
21.55 POROČILA

2
17.25 Jugoslavija: Wales (prenos nogometne tekme) - 19.30 Dnevnik - 20.00 P. Kanavelić: Vučičtrah (predstava gledališča Marin Držić iz Dubrovnika) - 21.40 Zagrebška panorama

16. XII. četrtek

1
9.25 SLALOM ZA ŽENSKÉ, prenos 1. teka iz Piancavalla
11.55 SLALOM ZA ŽENSKÉ, prenos 2. teka iz Piancavalla
15.15 ŠOLSKA TV: Rokomet in odbojka, Človek in Jadran, Planšarstvo
16.30 POROČILA
16.35 PEDENJEZEP: MIRA, MITJA IN LJUDSKA GLASBILA
16.55 SLALOM ZA ŽENSKÉ, posnetek iz Piancavalla
17.55 MOZAIK KRATKEGA FILMA: TRENING MLADIH ATLETOV

Uspešen atlet se ne rodi, moramo ga vzgojiti. To je glavna misel angleškega športnega filma, ki govori tudi o tem, da je potrebno s športno vzgojo bodočih atletov začetni dovolj zgodaj, že v otroštvu. Film je posnela Elisabeth Isaacs.
18.25 OBALNO-KRAŠKI OBZORNİK

19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 GLASBENI ČETRTEK
21.10 PORTRETI: MARIJA ORTHABER-GODINA
21.30 V ZNAMENJU

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Za mano, dečki - 18.15 Znanost - 18.45, Muppet show - 19.30 Dnevnik - 20.00 Obarvana svetloba

betonska garaža

MONO

hitro in enostavno do zanesljive zaščite vašega avta!

Garaža MONO je masivna armiranobetonska garaža iz enega kosa. Dolga je 5,87 m, široka 2,74, visoka 2,40 m, teška pa 10 ton. V celoti je izdelana v tovarni. Gotovo garažo pripeljemo naročniku s posebnim tovornjakom. Na mestu, kjer naj bi stala, jo tovornjak spusti na temelje, ki jih prej pripravi naročnik. Postavljanje traja največ pol ure. Nato naročnik le še izdela tlak in lovilec maščob v garaži.

vsestranska uporabnost

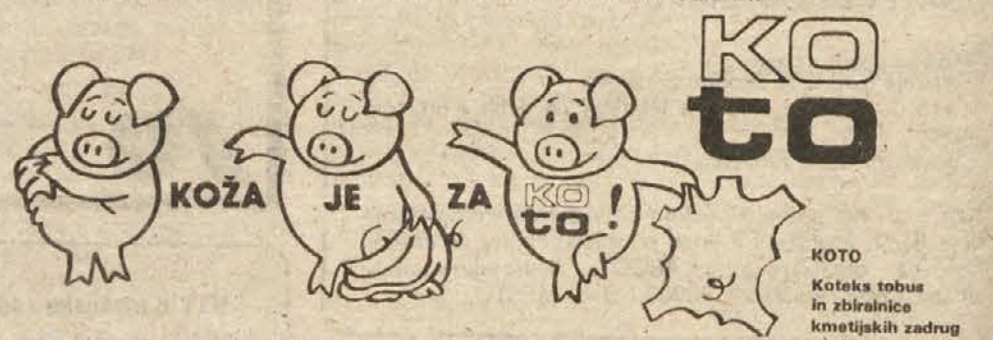
Garažo MONO lahko uporabljamo za:

- toplotno izolirane ali neizolirane varnostne garaže (posamezne, dvojne, trojne ali vrstne),
- drvarnice,
- manjša skladišča in
- za druge pomožne zgradbe.

industrija gradbenega materiala p.o. dobruška vas
68275 Škocjan, telefon /068/85-230, /068/85-231

ODKUPUJEMO SVINJSKE TER OSTALE KOŽE PO UGODNIH CENAH!

VSEM KMETOVALCEM ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1983!

ZASIPAVANJE JARKOV

Učenci osmih razredov smo se odločili, da bomo zasipavali jarko, v katere je bil položen telefonski kabel. Delo je bilo težko, saj je bila zemlja premočena od obilnega dežja. Toda imeli smo veliko volje, spodbujali drug drugega in uspeh ni izostal. Z denarjem, ki smo ga prislužili, bomo plačali končni izlet.
MARTINA KRAJŠEK, 8. b
OS Sentrupert

VEČ SODELOVANJA

Mladi člani Rdečega križa smo se odločili, da bomo bolj kot doslej sodelovali s krajevnim odborom RK, zato smo se udeležili tudi njihovega sestanka. Dobili smo veliko navodil za nadaljnje delo. Tako bomo ob Novem letu obiskali starejše ljudi in jih obdarili. Naredili bomo tudi novoletne čestitke. Pri delu se bomo potrudili, saj smo se vključili v tekmovalstvo „Poskrbimo, da bo starost lepša!“
MARI KAPUŠ in HELENA VERČE
OS Mirna peč

NA IZLET V LJUBLJANO

V petek smo se z avtobusom odpeljali v Ljubljano, kjer smo najprej obiskali prirodoslovni muzej ter muzej NOB, nato pa smo si ogledali opero Ero z onega sveta. Zelo všeč so mi bila oblačila, ki so ponazarjala

kulturo Bosne in Hercegovine.
FRANCI FAVLIN, 8. b
COS Dol. Toplice

SKUPNA SLUŽBA SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI NOVO MESTO, Kidričev trg 3

Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

SNAŽILKE za nedoločen čas

Pogoji: osnovna šola
Prijava pošljite v 8 dneh po objavi.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po objavi.

OSNOVNA ŠOLA ADAM BOHORČIČ, BRESTANICA,

PRODA PO SKLEPU SVETA ŠOLE AVTOMOBIL

TAM 2001/CB, letnik 1972, neregistriran, vozen.

Interesenti se naj zglasijo v ponedeljek, 13. decembra 1982, ob 10. uri v Elektrarni Brestanica. Prednost pri nakupu ima družbeni sektor. Prometni davek plača kupec.

776/48-82

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kočevje razpisuje

II. NATEČAJ v letu 1982

za pridobitev posojila za individualno in združno gradnjo, nakup ali prenovo stanovanja ali stanovanjske hiše. Natečaj velja do vključno 15. decembra 1982. Upravičenci se lahko seznanijo s podrobnostmi natečaja pri OZD in DS, Društvu upokojujencev Kočevje, Obrtnem združenju Kočevje ter pri krajevnih skupnostih občine Kočevje.

Šola Dolenjcem ne diši?

Povsod po svetu se zavedajo in tudi pri nas smo spoznali, da samo podkovani z znanjem lahko pričakujejo boljši jutrišnji dan. Spomnimo se, kolikor smo letos o tem slišali in brali samo v Sloveniji. Uveljavljanje izobraževanja za delo je dobilo med drugim podporo v dokumentih vseh kongresov, ki so se izvršili v naši republiki. ZKS, ZSS in ZSMS so posebej poudarile potrebo po šolanju neposrednih proizvajalcev. Ugotovitve namreč kažejo, da sestavljajo armado zaposlenih v Sloveniji vse preveč delavcev, ki niti osemletni-ke niso končali. Tega dejstva pa si republika, ki je v jugoslovanski skupnosti na vrhu razvilitih, ne more šteti v čast. Ob tem se tudi zastavlja vprašanje, kako bo ta velika množica slabo pismenih lahko kos nalogam, ki smo jih vsi, vsak na svojem delovnem mestu, dobili v zaostrenih gospodarskih razmerah. Zato je sprejeto splošno načelo, da noben delavec v združenem delu ne sme „za večno“ ostati vsaj brez dokončane osnovne šole.

Z uvedbo usmerjenega izobraževanja so se na stečaj odprla vrata tudi za izobraževanje ob delu oziroma šolanje odraslih. Na ta način je bilo vsem, ki bi radi napredovali na izobrazbeni lestvici, omogočeno, da si ustrezno izobrazbo pridobijo v oddelkih izbranih usmeritev na rednih šolah ali v okviru tako imenovanih delavskih univerz, kjer se s tako dejavnostjo pač ukvarjajo. V delovnih organizacijah niso vložili malo truda, da bi pridobili kandidate, še posebej za poklice, ki štejejo za deficitarne. Odziv je bil že v minulem šolskem letu pičel, čeprav so bili marsikje pripravljene kandidatom v celoti plačati šolnino, ki ni majhna. Pokazalo se je, da ni kandidatov zlasti za izšolanje za proizvodne poklice na srednjih šolah, medtem ko je bilo zanimanje za študij na višjih in visokih šolah ob delu večje.

V tem šolskem letu so podatki, ki so jih dokončno zbrali šele pred kratkim, še bolj porazni. Srednje izobraževanje ob delu je še kar zadovoljivo steklo na mariborskem in celjskem območju, na ljubljanskem bistveno slabše, ponekod pa je bil odziv le nekajodstoten. Dolenjska regija šteje med tiste, ki nimajo v oddelkih za izobraževanje ob delu na srednjih šolah nobenega kandidata oziroma teh oddelkov sploh ni, čeprav je bilo razpisanih nad 500 „učnih“ mest. Resnico še bolj greni ugotovitev, da se ni vpisal niti en kandidat, čeprav izobrazbena sestava v proizvodnih organizacijah v vseh dolenjskih občinah kaže, da bi bilo potrebno izšolati ne 500, marveč nekaj tisoč zaposlenih. V Posavju je stanje nekoliko boljše, a še vedno ne tako, da bi si smeli, od zadovoljstva meti roke.

In vendar so možnosti za šolanje v obeh regijah, še zlasti v dolenjski, takšne, da bi vsakdo, ki ima le količkaj volje in želje po znanju, šolo končal ne morda mimogrede, vsekakor pa laže kot pred leti, ko se je bilo za mnoge poklice moč izšolati samo v drugih, oddaljenih krajih.

I. Z.

Nova knjižna žetev dveh Dolenjcev

V Trebnjem so predstavili Šalijevo pesniško zbirko „Pesnik in zelenice“, v Brežicah in Krškem pa Mavsarjev pesniški prvenec „Samobeg“ – V Trebnjem Lamutova razstava

Slovenska poezija je bogatejša za dve novi pesniški zbirki, ki sta izšli prejšnji teden na Dolenjskem. „Pesnik in zelenice“ Severina Šalija je izdala trebanjska kulturna skupnost (posebna izdaja „Samorastniške besede“), Silvo Mavsar pa je svoj prvenec „Samobeg“ izdal in založil sam. Obe knjigi sta bili javnosti predstavljeni v petek, 3. decembra, ob 182-letnici Prešernovega rojstva, in sicer Šalijeva v Trebnjem, kjer so hkrati odprli razstavo Lamutovih likovnih del, Mavsarjeva pa v Brežicah in Krškem.

„PESEK IN ZELENICE“ Z LAMUTOVIMI DELI

Več kot štirideset let je moralo preteči, da je dolenjski pesnik Severin Šali lahko spet predstavil svojo pesniško ustvarjalnost v obliki pesniške zbirke. Zbirko „Pesnik in zelenice“, ki je ugedala beli dan kot izredna številka trebanjske „Samorastniške besede“, sestavlja dvajset pesmi, nastalih v zadnjem desetletju, med njimi štiri najnovejše, ki doslej še niso bile objavljene.

Z izdajo Šalijeve pesniške zbirke so Trebanji počastili rojakovo že lani praznovano sedemdesetletnico, hkrati pa so na neki način preglasili molk, ki je ovijal delo dolenjskega barda. Čeprav zbirka ne prinaša (vsaj na prvi pogled) motivno in oblikovno novih pesmi, vendarle pomeni priznanje njegovemu delu in pesmim, ki večinoma opevajo lepoto pokrajine in se sprašujejo o smislu bivanja.

Šalijevo zbirko „Pesnik in zelenice“ so predstavili v trebanjski osnovni šoli. Recitatorja Jože Falkner in Andrej Veber sta recitala pesmi iz te zbirke, Zvonka Falkner pa se je s pesnikom pogovarjala o njegovem delu in življenju ter motivih za pesniško ustvarjanje. Ker je zbirka likovno opremljena s slikami Vladimira Lamuta, ki je bil Šalijev prijatelj (zbirko je likovno opremil Lucijan Reščič), so hkrati pokazali tudi diapozitive Lamutovih slik, ki pa so razstavljene tudi v Galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem. Večer, ki je bil med gledalci izredno toplo sprejet, so popestrili člani Baročnega tria iz Ljubljane.

Milček Komelj, ki je na predstavitvi pesniške zbirke govoril o delu Vladimira Lamuta, je med drugim dejal, da sta bila Lamut in Šali po

Krškem. Na krški prireditvi je po tehtni uvodni besedi prof. Tineta Šoška iz Brežic Mavsarjeve pesmi recital domačin, dramski igralec Rajko Stupar, učenci glasbene šole v Krškem pa so spored popestrili z igranjem na violino in harmoniko.

O knjigi je prof. Šoško, tudi pisec „Samobegu“ dodanega eseja o Mavsarjevi pesniški ustvarjalnosti, dejal, da je sicer izšla v samozaložbi, kar pa v nobenem primeru ne znižuje njene vrednosti, saj bi mogla, tako, kot je, kljub nekaterim pomanjkljivostim zagledati beli dan pri katerikoli znani založbi. Poudaril je, da pomeni zbirka, ki pomeni za avtorja tudi obračun z njegovim pesniškim obdobjem, z več vidikov razveseljivo novost in obojgitev sosedne slovenske lirike.

J. S. – I. Z.

kultura in izobraževanje

V GOSTEH ŽELJKO BORČIČ

V novomeškem razstavišču Pri slonu v gosteh bodo letošnjo bogato razstavno sezono zaključili z izbrano kolekcijo barvnih fotografij Željka Borčiča. Na ogled bo deset fotografij (po 100 x 70 cm) pod skupnim naslovom „Bijeli in brončani akt“. Razstavo bodo odprli jutri ob 18. uri, na njej pa bo avtorja predstavil obiskovalec Jovo Grobovšek, organizator razstavne programa v tem razstavišču.

Kulturni konec novembra

V Szentjerneju slavil domači oktet, v Novem mestu odprli dve likovni razstavi – Szentjernejski oktet poslušal tudi Viktor Avbelj, predsednik predsedstva SRS

Od kulturnih dogodkov, ki so se izvršili v novomeški občini pred letošnjim dnevom republike, zaslužijo pozornost vsaj trije: jubilejni koncert Szentjernejskega okteta, kiparska razstava v Dolenjski galeriji in slikarska v avli upravne stavbe „Krke“.

• **OBISKOVALCI ZAPLOSKALI JUBILANTOM** – Pred dvajsetimi leti ustanovljeni Szentjernejski oktet je svoj visoki jubilej proslavil 27. novembra v domačem kraju. Na slavnostnem koncertu v kulturni dvorani osnovne šole Martina Kotarja so pred številnimi ljubitelji zborovskega petja – prireditve se je udeležil tudi predsednik predsedstva SRS Viktor Avbelj – poleg jubilarov nastopili še okteti iz Gornje Radgone, Dobrovega v Brdih, Jarš in Škofje Loke. Szentjernejski oktet je imel do zdaj 560 javnih nastopov, 17 radijskih snemanj in javnih radijskih oddaj, štirinajstkrat je nastopil na televiziji, izdal pa je tudi samostojno gramofonsko ploščo. Pomemben je njegov prispevek k širjenju pevske kulture na Dolenjskem in pri razrasti tradicionalnih vsakoletnih srečanj okteta v Szentjerneju.

• **KIPAR MED SVOJIMI KIPI V DOLENJSKI GALERIJ** – Dan poprej, 26. novembra, so v Dolenjski galeriji odprli razstavo stvaritev akademskega kiparja Julija Papiča, metliškega rojaka, ki že od leta 1936 živi in ustvarja v Zagrebu. Na ogled je 44 malih in velikih plastik v bronu, mavcu in terakoti, dodanih pa je tudi več deset skic in krojic, nastalih ob kiparjenju. Razstava ponuja dober pregled nad Papičevo 50-letno ustvarjalnostjo, vendar pa nima retrospektivnega obseja. Je predvsem prireditev, organizirana v počastitev Papičevega osebnega jubileja – njegove 70-letnice. Otvoritvene slavnosti se je kipar osebno udeležil in ob tej priložnosti med drugim povedal, da še zdaj oblikuje kipe iz gline, s katero se je oskrbel še pred vojno. Razstava bo odprta do 5. januarja. Predtem je bila mesec dni na ogled v Belokranjskem muzeju v Metliki.

• **V „KRKI“ RAZSTAVA PRIMORSKEGA SLIKARJA** – Od četrta, 25. novembra, so v avli „Krkine“ upravne stavbe v Ločni na ogled dela akademskega slikarja in grafika Zvesta Apollonia iz Portoroža, profesorja za grafiko na ALU v Ljubljani. Strokovnjaki za likovno umetnost odmerjajo Apolloniu izredno visoko mesto v sodobni slovenski likovni tvornosti. V „Krk“ vzbujajo pozornost predvsem umetnikova novejša dela, ki pomenijo vračanje od grafike (sitotiska) k slikanju na platno. Kot slikar goji Zvest Apollonio za sodobno slovensko slikarstvo dokaj redek motiv – marino. Sicer pa je to tudi razumljivo, saj mu je zibel stekla po morju – v Bertokih pri Kopru.

O (ne)organiziranosti piščočih

Za zdaj je tako, da so literati malone v vseh občinah preveč prepuščeni sami sebi

S pesnikovanjem in pisateljevanjem se poskuša veliko Slovencev, poleg tistih, ki so se prebili in jih lahko beremo v revijah in knjigah, še množica uveljavljajočih se, vse do tako imenovanih popolnih začetnikov. Pišejo izobraženi in preprosti ljudje, šolani in nešolani, profesorji, tehniki, delavci, kmetice. Kdo bi vedel, s čim vse se ukvarjajo in preživljajo ti, ki bolj ali manj uspešno sučejo literarno pero. Gotovo pa jim je skupno veselje do pisanja, nuja, da morajo pripovedovati in se izpovedovati.

Po vsej Sloveniji živijo, v vseh občinah so udomljeni. Tudi na območju od Kočevja do Brežic in od Trebnjega do Metlike jih ni malo. Po njihovih objavih in javnih nastopih sodeč, med petdeset in šestdeset. Njihova imena smo mogli prebrati v najrazličnejših publikacijah, ki so izhajala ali še izhajajo, ali zvedeti zanje na literarnih srečanjih. Oglašajo se novi, nekateri po dveh treh nastopih utihnejo. Včasih zavoljo spoznanja, da je pisanje literature zanje prezahtevno, nemalokrat odločijo pero, ker se zanje nihče ne zmeni. S tem pa smo pravzaprav že pri srčiki zadeve, ob katero se hoče obrekniti pričujoči zapis. Namreč obravnava vprašanje organiziranosti literatov in pomoči pri tem.

Z obema rečema je na Dolenjskem pa v Beli krajini in Posavju velik križ. Kar poglejmo! Kulturni klub v Kočevju, ki je izdajal revijo „Kočevski razgledi“ in pri čemer so imeli glavno besedo literati, je že nekaj let klinično mrtev. V Novem mestu, ki je še do nedavnega združevalo tako imenovane dolenjske pesnike in pisatelje, so spomladanska prizadevanja za ustanovitev literarnega kluba obtičala na ničti točki. Eдини tovrstni klub deluje v Krškem, pa še ta, kot pravijo, s spremenljivo srečo. Vendar je voljo pokazal, tako da razmišljajo v njem o izdaji že druge številke tiskanih „Literarnih listov“. Na koncu koncev zasluži pohvalo le skupina mladih literatov v Metliki, ki se čvrsto oklepa svoje publikacije „Halucinacije“.

Slej ko prej je očitno, da je o tovrstni dejavnosti več in večkrat slišati iz krajev, kjer so se v delovanju literarnih skupin vpregli sposobni organizatorji. Koliko takih je med samimi literati, pove opisano stanje. Bolje povedano: jih tako rekoč ni. Tu se seveda zastavlja vprašanje, kako uresničujemo svojo vlogo odbori za literarno dejavnost pri ZKO. Najbrž ne prav zgledno, če se sploh sestajajo. Praksa kaže, da

Ob koncu tega razmišljanja se sama od sebe vsiljuje ugotovitev, da ostaja za vse, ki se na Dolenjskem gredo literate, „življenjski prostor“ le trebanjska „Samorastniška beseda“ in „Dolenjski razgledi“. Vsaj za slednje bi lahko rekli, da so s svojo odprtostjo in razumevanjem „rešili“ že prenekatere ime, da ni odnehalo. Dokaz za to bo tudi številka, ki bo izšla ob koncu tega meseca. Na razpis je prišlo toliko pesniških in drugih prispevkov, da bo uređniški odbor v veliki zadregi, kje vse to natisniti.

I. ZORAN

Solidarnost bo črtala Brežice

Za leto 1983 načrtovana višja prispevna stopnja brežiški kulturni skupnosti ne bo prinesla ugodja – Ob izpadu republiške bo potrebna občinska solidarnost

Brežiška kulturna skupnost bo imela za uresničitev letošnjega občinskega programa 9.068.000 dinarjev in ne 8.752.000, kot je bilo predvideno z letnim načrtom. Razliko 316.000 dinarjev oziroma toliko več je pridobila s tako imenovano revalorizacijo. Sklep o tem naj bi bila sprejela skupščina kulturne skupnosti na včerajšnji seji, in sicer po predlogu, ki ga je pripravil odbor za skupno porabo pri izvršnem svetu te občine. Za to sejo so pripravili tudi informacijo o uresničevanju plana kulturne skupnosti. Iz nje je razvidno, da je bil načrt odhodkov ob tričetrletju uresničen s 67 odstotki. Na slabšo realizacijo je vplivalo predvsem odplačilo anuitet. Pri tem so namesto 75 dosegli le 42. odst. odplačil. Za zdaj še ni moč predvideti, kakšno bilanco bo ob vsem tem prikazal zaključni račun.

Prihodnje leto naj bi imela kulturna skupnost v Brežicah na voljo 11.124.000 dinarjev ali 11,6 odst. več denarja kot letos. To vsoto bodo lahko zbrali le s povečano prispevno stopnjo. Odbor za skupno porabo je izračunal, naj bi ta znašala 0,53 odstotka bruto osebnih dohodkov. (Letošnja je znašala do 1. avgusta 0,48, posledaj pa je znižana na 0,45 odst.) Večja stopnja, ki naj bi jo bili tudi izglasovali včeraj, je potrebna zato, da bi kulturna skupnost nadomestila izpad sredstev, ki jih je do zdaj dobivala od republiške kulturne skupnosti. Ker je štela brežiška občina za manj razvito, je dobila njena kulturna skupnost vsako leto nekaj denarne pomoči iz skladov so-

lidarnosti in skladov za financiranje skupnega programa republiške kulturne skupnosti. Letos je bilo teh sredstev 898.000 dinarjev.

Ker se z letom 1983 ukinja lestvica, ki je brežiški občini priznavala položaj manj razvite, in ker vzajemnostnega denarja iz Ljubljane za kulturo ne bo več, bodo morali solidarnostno breme vzeti na svoja ramena tako imenovani izvajalci, porabniki sredstev za kulturo v tej občini. Na to opozarjajo tudi programska izhodišča za prihodnje leto, ki med drugim navajajo, da bo medsebojno razumevanje potrebno še posebej zato, ker bo za program občinske kulturne skupnosti

RECITACIJE IZ PRVENCA – Pesmi Silva Mavsarja (prvi z desne) je minuli petek zvečer v krški knjižnici doživel recitiral dramski igralec Rajko Stupar (na levi). Na fotografiji je tudi prof. Tine Šoško, ki je na prireditvi prebral esej o Mavsarjevi poeziji.

SPOSOJENO TRNJE – Rečeno je, da je družbeni standard skrb vseh nas. Medtem pa, kakor stvari stojijo, je standard le skrb siromašnih. (Iz Večernjih novosti)

OB PREDSTAVITVI ŠALIJEVE ZBIKRE – Pretekli petek je bila v Trebnjem v novi osnovni šoli tudi uradna predstavitve nove pesniške zbirke Severina Šalija, trebanjskega rojaka. Prireditve, na kateri so nastopili domači recitatorji in Baročni trio iz Ljubljane, se je udeležilo lepo število ljubiteljev vezane besede. Na sliki: Šali pripoveduje o svojem ustvarjanju. (Foto: J. Simčič)

Mali kulturni barometer

ZDAJ NA OGLED V LJUBLJANI – Razstavo del, nastalih na letošnji peti, jubilejni svobodni slikarski akademiji novomeške tovarne zdravil, ki je bila v avli poslovne stavbe Krke v Ločni odprta od sredine oktobra, so pred kratkim prepeljali v Ljubljano. Skoraj ves december bo na ogled v Krkinem razstavišču v Ljubljani. Kot smo že poročali, so na peti svobodni slikarski akademiji ustvarjali: Jože Centa, Jure Cihlar, Stefan Hauk, Aladin Lane, Jože Kotar, Samo Kováč, Darinka Pavletič – Lorenčak, Milan Rijavec in Vida Slivnik – Belantič.

NAPAD LESNE GOBE V BREŽIŠKEM GRADU? – Brežičani s strahom pričakujejo poročila strokovnjakov iz ljubljanskega Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij o stanju gradu, v katerem domuje Posavski muzej z galerijo. Sumijo namreč, da se je spet razširila lesna goba, uničevalka vsega, kar je v gradu lesenega. Če bodo poročila strokovnjakov potrdila sum, bodo morali pri občinski kulturni skupnosti zagotoviti dodatna sredstva za najnujnejša zaščitna dela v brežiškem gradu, seveda v okviru vsote, s katero bo prihodnje leto razpolagala kulturna skupnost.

Sodba kriva krvavim dogodkom

Namesto v zapor je Kosec odšel na Vinji vrh in ustrelil 31-letnega Božidarja Pirca – Morilec si je sodil v novomeških zaporih

Zločin, ki se je 24. novembra popoldne pripetil na Vinjem vrhu, je povzročil med tamkajšnjimi prebivalci veliko ogorčenja. Sosedske razprtije so bile tokrat ponovno neposreden vzrok dogodkom, v katerih je bil ob življenje 31-letni Vinjehčan Božidar Pirc.

Pirc je bil omenjenega dne pred domačo hišo v Vinjem vrhu, kjer je popravil osebni avto. Nonadoma se je pred njim s puško v roki prikazal 43-letni Anton Kosec iz Breške vasi. Ne da bi karkoli vprašal, je Kosec

pričel streljati na Pirca, vendar je prvi strel zgrešil. Pirc, ki si je opomogel od prvega presenečenja, je zbežal v vinograd za hišo in se skušal skriti, vendar ga je Kosec dohitel in ga hladnokrvno ustrelil v glavo. Pirc je bil takoj mrtev. Kosec je zatem odšel k sosedom in jim povedal, kaj

je storil, zatem pa krenil v neznan smer. Sele naslednjega dne so ga miličniki našli v domači vasi in ga po nalogu preiskovalnega sodnika pripravili. Dan kasneje pa si je Kosec v novomeških zaporih sodil sam.

Preiskava je v celoti pojasnila vzroke krvavih dogodkov. Kosec se je namreč za zločin odločil potem, ko je z novomeškega sodišča sprejel sodbo, s katero ga senat obsoja na tri mesece zaporne kazni, ki bi jo moral nastopiti 21. novembra. Kosec je bil obsojen, ker je že letošnjega februarja streljal na Pirca, ki naj bi mu po njegovem ukradel srlnino kožo. Sodba, za katero je Kosec krivil Pirca, je tako ostala neizvršena.

TRK KOLESOV – Prav nič nežne niso podobe po trčenjih, v katerih so udeleženi tovornjaki. Ogromne gmote zveržene pločevine prinašajo delovnim organizacijam večmilijonske škode, ki se največkrat skrivajo za neprevidnostjo. Do te pa je v bližnji zimi le majhen korak.

dežurni poročajo

RAZBIJAL STEKLENINO

Novomeški miličniki so 22. novembra pridržali do iztreznitve 32-letnega Bojana Novaka iz Novega mesta. Možakar je v restavraciji Pri vodnjaku razbil steklenino.

PRETEPAL JE DRUŽINO

46-letni Jože Krnc iz Dol. Nemške vasi je v predprazničnih dneh razgrajal na domu in celo pretepal družino. Na pomoč so prišli miličniki, ki so Krncu do iztreznitve ponudili svoje prostore.

OB GLASBENE UŽITKE

Šentjernežčan Jože Grubar je konec novembra ugotovil, da mu je nekdo vlomil v avto, ki ga je parkiriral pred blokom. Vlomilec je odnesel radijski aparat, vreden 5.000 din.

RAZGRAJAL V METROPOLU

Novomeški miličniki so 23. novembra zvečer pridržali do iztreznitve 25-letnega Antona Košeleta iz Velikih Brusnic. Razgrajal je namreč v restavraciji hotela Metropol, ker mu vinjenemu niso hoteli več postreči.

„IZGUBIL“ ŽAGO – Novomeščan Milan Vrhovšek je 20. novembra pustil moped, na katerem je imel pritrjeno žago, pred hotelom Kandija. Mimo je prišel tat in žago, vredno 20 tisočakov, odnesel.

UKRADEL PUŠKO

Nekdo je v času med 29. novembrom in 3. decembrom vlomil v vikend Franca Lužarja v vasi Gazice pri Brežicah. V prostore je prišel kar skozi vrata, odnesel pa malokalibrsko puško in strašilo pištolo. Z vlomom in krajo je naredil za 10.000 din škode. Še bo pokalo po Dolenjski.

PADEL Z ODRA

V petek popoldne se je pri delu poškodoval 49-letni Franc Brvar iz Gradenca. Brvar je omenjenega popoldneva s sodelavcem obijal oboj podstrešja na poslopju Inpeksa v Velikem Gabru. Pri delu je omahnil s poltretji meter visokega odra na beton. Zadobil je hujše poškodbe in so ga prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

CESTE BODO OŽIVELE – Bliznji decembrski prazniki bodo po krajšem premoru poživili promet na naših cestah. Upajmo, da se pot zdomcev k svojcem ne bo končala tako, kot kaže posnetek.

V eni noči petkrat vlomil

Krški miličniki so v noči na 2. december zabeležili kar pet vlomov v stanovanje – Storilec še neznan

Kar pet stanovanj je v eni sami noči obiskal neznan storilec. Nič čudnega torej, da je bilo nekaj stanovalcev na območju Krškega v četetek jutraj neprijetno presenečenih, ko so ugotovili prazne denarice.

Vlomilec je obiskal najprej Janeza Svaba iz Rostoharjeve ulice. Vlomil je skozi kletno okno in tako prišel v zgornje prostore, kjer je lastnika osiromašil za 1000 din. Skozi bal-

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Kar pestro noč so imeli trebanjski miličniki pred prazniki. Povsem emancipirana Milka Gliha s Pristavice je doma razgrajala, vpila in grozila sosedom, tako da so morali na pomoč priskočiti možakarji v modrih uniformah. Prag prostora za pridržanje je tako prestopila tudi ženska noga. Ni kaj, enakopravnost na vseh področjih!

● Verjetno je moral biti Novomeščan Ivan Božič hudo razjarjen in tudi nadelan, ko je enega zadnjih dni v novembru prišel domov. Ne samo da je razgrajal, tudi opremo je pričel metati skozi okno. Morda pa se je želel odseliti? Delno so mu ustregli miličniki, ki so ga prepeljali v Vrhovčevo.

● Še ena o predprazničnem razgrajanju: z miličniki je namreč moral tudi Jože Udovc iz Osrečja. Možakar je razgrajal doma, razmetaval po stanovanju in premetaval pohištvo. Miličniki so ugotovili, da sta jo poleg pohištva skupila tudi žena in tašča. Morda ju je Udovc v „omajenosti“ zamenjal za hišni inventar?

● Praznično slavje ob dnevu republike je izkoristil neznanec, ki je na delovišču tovarne Unior v Štarem trgu ukradel 10 kvadratnih metrov ploščic in 150 kilogramov lepila. Položene ploščice bodo gotovo stoodstotno držale.

● Neznanec si je v noči na 4. decembra hudo privoščil avtomobil in hišo Alojza Butale na Griču pri Črnomlju. Najprej je nasilno vdrl skozi trikotno okenico, nato odprl še prtljajnik in iz rezervoarja iztočil 15 litrov bencina. To pa mu očitno ni bilo dovolj. Vdrl je še v klet, kjer je iz hladilne skrinite odnesel 50 kilogramov mesa in 5 kilogramov kravice. Očitno so Butalovi prezgodaj klali.

PREHITRO IN PO LEVI

Prejšnjo sredo nekaj pred poldnevom je na regionalni cesti pri vasi Trnje prišlo do hujše prometne nezgode, v kateri se je resneje poškodoval 25-letni Šentlencarčan Zvonimir Fakin. Ta se je z osebnim avtom peljal proti Brežicam, na mostu čez Savo pa prehitel drug avto. Zaradi prevelike hitrosti ga je zaneslo v desno, kjer se je vozilo večkrat prevrnilo. Škode na pločevini je bilo za 100.000 din.

ZVEČER OROPAL PEŠAKINJO

1. decembra v večernih urah je šla 51-letna Marija Polovič peš ob svojem domu v Rakteljevi ulici v Brežicah proti lekarni. Med potjo pa jo je dohitel neznanec, jo z roko udaril po glavi in zbil na tla. Mimogrede ji je iztrgal tudi žensko ročno torbico, vendar je moral biti napadalec hudo razočaran, saj so bile v njej le ženske rokavice. Za roparjem poizvedujejo

ZAGOTOVIL SI JE BENCIN

Za enkrat še neznan vlomilec je v noči na petek obiskal osebni avto Antona Kamenška iz Rogoške Slatine, ki je vozilo parkiralo pred hotelom Terme na Čatežu. Očitno motorizirani tat si je sposodil le rezervno kolo, manj negotovo bencinsko prihodnost pa si je zagotovil še z boni za 60 litrov goriva.

KDO SE ZABAVA Z ZNAKI? Tujec, ki ni vaju prometnega režima v Novem mestu, vozi tako, kot mu vleva prometna signalizacija. Tako se je minuli petek zgodilo, da je Črnomalčan Bogdan Vidoš peljal po trgu v prepovedani smeri. Seveda je miličnikom plačal 300 din za prekršek, čeprav takrat v mestu ni bilo znaka, ki bi mu prepovedal vožnjo. Kopia zvitih znakov je res postavljena nasproti Rotovža, vendar se obračajo po vetru. Miličniki o vračilu kazni niso hoteli nič slišati, le znak so obrnili v pravo smer. (Foto: J. P.)

Plin spuščala v zrak

Potrošniška mrzlica zares ne pozna meja

Tokrat o plinski krizi iz nekoliko drugega zornega kota. Nobena skrivnost ni, da so se v tistih gnečah in prerivanjih pred prodajalno plina na novomeški Cikavi dogajale večasih prav čudne reči. Dogodkov in vseh zgodbic ni bilo za veliko obsežnejši zapis, vendar se bomo tokrat omejili na pripetljaj, ki bo najboljše pokazal, česa vsega je sposobna potrošniška mrzlica. Kot kaže, je ni cene, ki bi lahko kupca ustavila v odločenosti, da zadosti svojim (včasih pretiranim) potrebam.

Nekje sredi prejšnjega meseca, ko so plin že delili na podlagi evidenčnih kartončkov, je do prodajalne na Cikavi prišla tudi Hilda Berkopec iz Cegelnice. Imela je številko 955. Berkopčeva je pri blagajni plačala potreben znesek za polno jeklenko, ko pa je hotela jeklenki zamenjati, je prodajalec videl, da je tudi njena prejšnja „bomba“ domala polna. Stranko je na to opozoril. Berkopčeva je vzela svojo jeklenko in se umaknila. Že čez kratek čas pa se je ponovno vrnila z jeklenko, na kateri je bila plast ledu. Sama je prodajalcu priznala, da je za stavbo odvila ventil in izpraznila več kot pol vsebine v zrak! Plin je bil njen, zanj je pošteno plačala in lahko z njim počenja, kar se njej zazdi! V Novotehni so ji hočeš nočeš morali navzlic takšnemu ravnanju zamenjati jeklenki in izročiti polno, po pomoč pa so se obrnili tudi na Upravo inšpekcijskih služb. Žal je tudi inšpektor v danem primeru ostal brez kakršnihkoli pravnih sredstev, s katerimi bi lahko kaznoval početje stranke. Jeklenka je bila njena last.

Nam je sedaj kaj bolj jasno, zakaj v naših trgovinah ni kave, pralnega praška, pomivalnih sredstev itd.? Ni toliko važno, ali potrebujem, glavno je, da imam!

B. BUDJA

Štirikrat gorela neprevidnost

Kar štirikrat se je v prejšnjem tednu na novomeškem območju pokazal rdeči petelin – Z bencinom polivali drva – Enkrat posredovali gasilci

Kar štirje požari v prejšnjem tednu na novomeškem območju, vsi so se na srečo končali brez hujših posledic, imajo skupni imenovalec: neprevidnost ali malomarnost. Čeprav vse skupaj ni bilo za kako resnejše posredovanje gasilcev, je škoda vendarle precejšnja, pa tudi nekaj opečene kože je bilo.

Že 29. novembra je zagorelo dvakrat. Najprej v vikendu Ljubljana Jožeta Kromarja na Vinjem vrhu. Zakonca sta popoldne zakurila peč za centralno ogrevanje, ko pa se drva niso hotela vneti, sta jih hotela politi z oljem. Pri tem pa je Kromar pomotoma zgrabil kantico z bencinom in polil papir, ki ga je žena držala v roki. Močan plamen je v hipu zajel zakonca, ogenj pa se je razširil še po lesenih delih prostora. Zaradi zadobljenih opeklin sta zakonca iskala pomoč v novomeški bolnišnici, po nudi prvi pomoči pa sta se vrnila v Ljubljano. Prav

zaradi tega o materialni škodi se ni moč govoriti.

Istega dne je zagorelo pri Brkičevih v Hrastju pri Šentjerneju. Jovanca Brkič je namreč zakurila v kuhinjskem štedilniku, ker pa drva niso takoj zagorela, jih je polila z bencinom. Plamen je bil večji, kot je Brkičeva pričakovala, in je zažgal tudi bencin v kantici. Ogenj, ki je Brkičevi prizadejal lažje opekline in ožgal topli pod, so pogasili domači in sosedje, neprevidni lastnici pa so morali pomoč nuditi v novomeški bolnišnici.

IZTIRILO JE PET VAGONOV

Na železniški postaji v Dobovi je prišlo 1. decembra ob 18.40 do nesreče, ki jo je zakrivila neprevidnost. Strojevodja Franc Dobovšek iz Smarčna pri Sevnici je takrat s skupino delavcev, ki jo je vodil 34-letni Mihael Ogorevc, premikal 14 tovornih vagonov na stranski tir. Pri tem je do končne tirnice zapeljal prehitro, tako da se je iztirilo pet vagonov, od katerih so trije celo odleteli na bližnjo lokalno cesto. Pri nezgodi je nastalo za okoli 200.000 din škode. Zoper Dobovška in Ogorevca je uveden postopek.

NAJPREJ ZAGORELA ZAVESA

V petek nekaj po polnoči je prišlo do požara v stanovanjski hiši Anice Škrbec v vasi Sela. Kot se je pokazalo, sta se tri in štiri letna otroka tačas v svoji sobi igrala z vžigalicami, pri tem pa se je zažgala okenska zavesa, od katere se je požar razširil še na posteljo. Otroka sta seveda iz sobe zbežala in zbudila vrata lastnice, ki je požar pogasil. Vseeno pa je nastalo za 25.000 din škode.

SPOSOJENO TRNJE

– So stroji, ki zamenjajo na stotine delavcev. Toda mi potrebujemo take, ki bi zamenjali na stotine nedelavcev.

/Iz Politike ekspres/

TAT V SPORT NI DVORANI

Prejšnjo sredo je bil v novomeški športni dvorani na delu zmikav. Iz garderobe je namreč trem obiskovalcem dvorane odnesel kar 7.830 din gotovine, zraven pa še za 15 litrov bencinskih bonov. Ob tem se je ugotovilo, da je bil tat v športni dvorani tudi prejšnji mesec, ko je zmaknil 4.700 din. Garderobe bo potrebno zaklepati.

DEKLICA SKOČILA S KOLESU

V soboto zgodaj dopoldne je Martin Gorenc iz Sel pri Šentjerneju peljal osebni avto od Smarja proti domu. Pri Mercatorjevem skladišču je dohitel otroka, ki sta se peljala na kolesu. Takrat pa je s prtljajnika na kolesu skočila 9-letna Elizabeta Kuhel iz Smarja. Gorenc jo je zadel in zbil po tleh, tako da so ji morali pomoč nuditi v šentjernejskem zdravstvenem domu.

S SEKIRO MAHNIL PO GLAVI

Kar s sekiro je skušal 48-letni Mato Ivančević iz Ragovega ohladiti svojo jezo na sovaščana, 42-letnega Martina Košaka. Možakarja sta se 26. novembra srečala na Ragovski cesti. Ivančević, ki se je peljal z avtom, je vozilo nemudoma ustavil in iz njega vzela sekiro. Z ostrim delom je Košaka, ki je šel peš po pločniku, mahnil po glavi, vendar na srečo brez najhujših posledic. Košak bo moral za nekaj časa v domačo nego, Ivančević pa seveda pred sodnike.

NA PLOČNIKU PODRL PEŠČA

Črnomalčan Savo Zvonar se je 23. novembra popoldne peljal z avtom proti Trgu svobode, v križišču Kolodvorske in ulice Heroja Starihe pa prehitel drug avto. Pri tem ga je zaneslo na pločnik, kjer je najprej zadel 47-letnega pešca Vladimira Čopa, da ga je vrglo v betonsko ograjo, nato pa še 10-letnega Jožeta Štuklja, ki je zdrknil na tla. Oba so hujše poškodovana prepeljali v novomeško bolnišnico. Nekaj škode je utrpel tudi avto, ocenili so jo na 50.000 din.

OB PROGI NAŠLI NEZAVESTNEGA MOŠKEGA

V soboto ob 9. uri so ob železniški progi Zidani most – Sevnica v vasi Orehovo našli poškodovanega nezavestnega moškega. Preiskava je pokazala, da gre po vsej verjetnosti za moškega, ki je skočil iz hitrega vlaka „Mostar ekspres“. Na prošnjo posvetskih miličnikov so zagrebški kolegi zbrali še dodatna pojasnila. Potniki so izjavili, da se je neznan moški boveda napil v bifeju na vlaku, se prepiral s potniki in celo izvlekel nož, vendar so ga obvladali in mu zagrozili s prijavo. Možakar naj bi se tega bal in zategadelj skočil iz vagona. O podrobnostih preiskava še teče. Miličniki so pri možakarju našli dve hranilni knjižici. Poškodovanec se zdravi v celjski bolnišnici.

ZAPRTA MAGISTRALKA

Zaradi prometne nezgode pri Družinski vasi je bila magistralna cesta Ljubljana – Zagreb v četrtek zaprta več kot uro, še najmanj toliko časa pa je promet po njej potekal izmenično. Do nezgode je prišlo, ko sta zaradi neprimerne hitrosti trčila tovornjaka in popolnoma zagazdila cesto. Materialno škodo je za preko 250.000 din, laže pa je bil ranjen tudi sopotnik v tovornjaku. V času zapore je promet potekal po vzporedni cesti med Dobruško vajo in Otočcem.

B. B.

VOZILA BREZ ZAVOR

Se pred prazniki je Marjan Cvelbar iz Malenc peljal tovornjak od Brezovice proti Smarju, na Brezovici pa se je srečal z avtobusom, ki ga je vozil Šentjernežčan Alojz Zoretič in počasi zavijal na parkirišče. Takrat se je za avtobusom pripeljala na kolesu z motorjem Ivanka Simončič iz Vratna. Ker na kolesu niso delale zavore, je najprej trčila v tovornjak, nato pa še v avtobus. Simončičeva se zdravi v novomeški bolnišnici, gmotne škode pa je za 8.000 din.

tem pa je z glavo udaril ob asfalt. Zdravniško pomoč so mu nudili v novomeški bolnišnici.

PREHITRO V MEGLI – Zaradi megle in prehitre vožnje je Črnomalčan Jože Ivanušič 26. novembra zvečer z osebnim avtom zbil pešca Toneta Jakšiča iz Kanižarice. Jakšiča so prepeljali v novomeško bolnišnico.

AVTO SE JE PREVRNIL – Zdenko Mulh iz Bratnic pri Grosupljem je med vožnjo z osebnim avtom od Trebnjega proti Čatežu pri Trnju prehitel dva osebna avta. Pri tem pa ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste, kjer se je vozilo prevrnilo in obstalo na travniku. Voznik je pri tem padel iz avta. Na vozilu je škoda za 70.000 din.

Z GLAVO UDARIL OB ASFALT

Franc Bulc iz Dol. Suhadola, ki se je 25. novembra peljal s kolesom z motorjem od Novega mesta proti Brusnicam, je pri Malih Brusnicah zapeljal na rob ceste, izgubil ravnotežje in padel, pri

Še en tekmeč za vrh manj

V derbiju 4. kola SKL: Novoles - Zagorje 107 : 84 - Neporažena le še Novoles in Helios - Poraz Novomeščank v derbiju dna

Tudi v četrtem srečanju letošnje republiške košarkarske lige so Novomeščani dosegli stotico. V derbiju kola so košarkarji Novolesa visoko premagali doslej poleg njih in Heliosa še edino neporaženo ekipo, vrsto Zagorja s 107:84 (52:42).

Ze kar nekako po pravilu zaigrajo novomeški košarkarji najbolje in najbolj učinkovito šele v drugem

NOVA MOČ - Branilec Peljhan, ki je k Novolesu prestopil iz Maribora, je za Novomeščane pomembna okrepitev. S svojimi igrami in natančnostjo si je pridobil že veliko privržencev.

delu srečanja. Tudi tokrat so se igralci Zagorja v prvih minutah dokaj uspešno kosali z domačini, ki so imeli ob sebi vnovič domala polno športno dvorano. Le prvih petnajst minut srečanja je opravičilo naziv derbija, medtem ko so bili v nadaljevanju novolesovci veliko boljše in od minute do minute prednost le še večali. Ne gre, da bi ob standardno dobrih Peljhanu, Munihi, Cerkovniku, Laliču in Seničarju tokrat ne pohvalili še mladega Kramarja.

Novoles: Peljhan 26, Cerkovnik 26, Munihi 17, Lalič 19, Balazič 6, Seničar 13, Kramar 10.

Po štirih odigranih kolih sta na vrhu lestvice še edina neporažena Helios in Novoles z 8 točkami in povsem na diani je sedaj, da bo njuno medsebojno srečanje skrojilo vrh razpredelnice. V prihodnjem kolu potujejo Novomeščani v Kranj k Triglavu, kjer je pričakovati novi točki, dokaj lahko delo pa bodo verjetno imeli tudi Domžalčani, ki igrajo doma s Cometom.

LITJA-NOVO MESTO 51:45 (30:25) - Derbi ekip iz dna lestvice, ki sta bili do tega kola še brez osvojenih točke, se je končal z zmago domačink. Litijčanke so vseskozi vodile s tremi do štirimi točkami prednosti, vendar je gostjam vselej zmanjkalo moči, da bi rezultat preokrenile. Tekma je bila živčna in polna napak, še največ pa sta pri Novomeščankah pokazali Galova in Zurova, ki sta dosegli po 10 točk. V naslednjem kolu potujejo Novomeščanke na Jesenice. Prej ko slej bodo torej tudi po šestem odigranem kolu ostale še brez zmage in so danes zagotovo najresnejši kandidat za zadnje mesto na lestvici tudi ob koncu prvenstva.

ROKOMETNI POLFINALE CELJANOM

Pred dnevi se je pet ekip pomerilo na polfinalnem turnirju mladinskih rokometnih ekip na območju Slovenije. Zmagali so mladinci Aero Celja pred Krškimi, Sevnico, Radečani in Mokronogom. Rezultati so bili tesni in le odličnemu vratarju so imajo Celjani zahvaliti za prvo mesto.

J. ARH

BREŽICE: V SOBOTO SMUČARSKI SEJEM

Ze tradicionalni smučarski sejem v Brežicah bo to soboto v športni dvorani tamkajšnje gimnazije. Ze po običaju bo na voljo veliko smučarske opreme, ki je mnogim dostopna le po tej poti.

M. R.

Ugnali tudi Kamničane

Po sobotni zmagi imajo Pionirjevi odbojkarji polovičen točkovni izkupiček - V SOL zmagaja Mokronoga in neuspeh Kočevk

Čeprav je že kazalo veliko slabše, imajo odbojkarji novomeškega Pionirja po osmih odigranih kolih v II. zvezni odbojkarjski ligi polovičen točkovni izkupiček. K temu sta največji pripomogla uspeha v zadnjih dveh kolih; pionirjevci so namreč v soboto po ogorčenem boju ugnali še ekipo Kamnika.

PIONIR - KAMNIK 3:2 (6, -9, 4, -8, 7) - Na tekmi ni manjkalo dramatičnosti in negotovosti. Ze sam rezultat pokaže, da je nasprotnikoma izmenično pripadel po en set, v zadnjem pa so bili Novomeščani za odtenek boljše in si priigrali četrti par točk na prvenstvu. Vse torej kaže, da so Pionirjevi odbojkarji vendarle prebrzdali psihično krizo, ki je po začetnih neuspehih omajala njihovo zaupanje vase. Po zadnjih dveh uspehih vendarle še ne moremo govoriti tudi o tem, da se novomeški odbojkarji vračajo v formo, kakršne smo bili vajeni v lanskem sezoni.

V SOBOTO NA FRATO

V nekakšnem športnem mrtvilo pripravljajo novomeški košararji v soboto pohod na Frato. Vsi zainteresirani naj se zbere v soboto ob 7. uri pred Mercatorjevo trgovino na Zagrebški cesti.

Vabljeni!

OB DNEVU REPUBLIKE NA MIRNO GORO

Člani KD Novo mesto so se ob 29. novembru udeležili pohoda na Mirno goro. Preko 30 udeležencev iz vrst novomeških košararjev je tako vnovič potrdilo, da so člani društva verjetno najbolj redni obiskovalci tovrstnih rekreacijskih prireditvev.

TURNIR KOŠARKARSKIH TROJK

Rekreacijska sekcija OO ZSMS iz Drske razpisuje ob dnevu JLA tradicionalni rekreativni košarkarski turnir trojk. Turnir se bo pričel v četrtek, 17. decembra, ob 17. uri v telovadnici OŠ Dragotin Kette. Vse ostale podrobnosti tekmovanja lahko izveste ob prijavi, ki jo je potrebno poslati na naslov Mitje Pucija, Milana Jarca 27.

Mladinci z Drske pa organizirajo tudi rekreacijo v prostorih OŠ Dragotin Kette za predšolsko, osnovnošolsko in srednješolsko mladino ter odrasle.

V soboto ples za naslove in rekreacijo

Od 19. ure v novomeški športni dvorani DP v standardnih plesih

Ni prvič, da je Novo mesto gostitelj kake pomembne plesne prireditve. Izбира zagotovo ni naključna in mogoče je prav sobotno državno prvenstvo v standardnih plesih v novomeški športni dvorani priložnost, da novomeški plesni klub in vse, kar sodi k njemu, predstavimo nekoliko podrobneje.

• Sobotno državno prvenstvo v standardnih plesih se bo pričelo ob 19. uri, po tekmovalnem sporedu pa bo ekshibijski nastop v latinsko-ameriških plesih, kjer bosta sodelovala večkratna državna prvaka Meta Zagorc in Niko Basarič. Zadnji del prireditve so organizatorji namenili obiskovalcem, ki se bodo lahko še sami zavrteli ob zvokih ansambla „Orioni“.

Tisti, ki bodo v soboto ob 19. uri prišli v športno dvorano, bodo dejavnost kluba najbolje spoznali na svoje oči. Prvenstvo bo namreč hkrati prikaz novomeškega plesne-

V SOBOTNEM FINALU? - Helena Aš in Aleš Čavlovič sta v soboto največja upa Novomeščanov, da se morebiti pribijeta do večernih nastopov v polfinalu ali celo finalu.

ga življenja, od najmlajših, ki so danes povsem v republiškem vrhu, do tistih, ki naj bi klubu nosili priznanja. In verjetno bi bila največja nagrada zagnanim prirediteljem, ko bi se Helena Aš in Aleš Čavlovič v sobotni konkurenci najboljših jugoslovanskih parov prebila do večernega polfinala ali morda celo finala. Boji v predtekmovanju se bodo pričeli že ob 17. uri.

Omenili smo mlade, katerim posveča klub največ pozornosti. Zapišimo le številko, da gre skozi vsakoletno šolo plesa po novomeških in trebanjskih osnovnih in srednjih šolah kar okoli 1.200 mladih. To gre v prvi vrsti pripisati dobri kadrovski zasedbi v klubu, zaradi česar so po krajšem zatišju vnovič obudili tečaje po številnih krajih Dolenjske. Tako imajo letos tečaje tudi v Metliki in Črnomlju, vse pa kaže, da bodo zaradi velike-

ga zanimanja že v kratkem obiskali tudi Posavje - Krško in Brežice. V klubu pravijo, da so pripravljene sodelovati povsod tam, kamor jih povabijo in kjer je za ples seveda tudi zanimanje.

Sicer pa ima novomeški plesni klub, kot je znano, svoje prostore v najemu od samoupravne stanovske skupnosti v nekdanjem domu JLA. Klub se večidel preživlja s sredstvi, ki jih prinašajo tečaji, letos pa so po daljšem premoru dobili nekaj sredstev tudi od novomeške ZTKO.

Naj zaključimo še z dvema željama novomeških plesalcev: da bi se množičnost potrdila tudi v tem šolskem letu, ko bodo pripravili občinsko prvenstvo osnovnih šol v družabnem plesu in, ne nazadnje, da bi jim uspelo urediti zgornjo dvorano starega doma JLA, kjer nameravajo prirediti plesno prireditve in srečanja.

B. B.

Šport

DVAKRAT ČRNOMALJČANI

SD Butoraj je pred dnevi v počastitev dneva republike pripravilo tekmovanje v namiznem tenisu in šahu, ki je bilo nepričakovano dobro obiskano. Med desetimi ekipami v namiznem tenisu so zmagali tekmovalci črnomaljskega Belta medtem ko so pri šahistih slavili igralci črnomaljske občinske skupščine. Vse kaže, da bo prihodnje podobno tekmovanje že ob 22. decembru, pripravili pa naj bi ga športni delavci iz Preloke.

VENCLJEVA TRETJA NA VRHNIKI

Marija Vencelj, članica trebanjskega Mercatorja, je na kegljškem turnirju ob dnevu republike na Vrhniki osvojila tretje mesto s 434 podrtimi keglji. Zmagala je državna prvakinja Zoretova s 448 keglji.

N. G.

PIONIRJI ZA DAN REPUBLIKE

TVD Partizan iz Leskovec je ob dnevu republike pripravil rokometni turnir za pionirje I. selekcij. Po zanimivih in tudi izenačenih bojih je bil vrstni bob konca naslednji: Brestanica, Krško, Leskovec A in Leskovec B.

J. ARH

JELENOVA SIMULTANKA

Mednarodni mojster Iztok Jelen, za letos slovenski šahovski prvak, je pred dnevi odigral v ribniškem domu JLA simultanko z dvajsetimi ribniškimi šahisti. Po štirih urah zanimivih bojov je bil rezultat 16,5 proti 3,5. Edina, ki sta Jelena premagala, sta bila Požegljica in Dolmin, remizirali pa so Radič, Jarm in Mihelič.

M. G.-6.

KOČEVKE DRUGE

V počastitev dneva republike je bilo 25. novembra na Jesenicah prvo republiško srečanje upokojenk v kegljanju. Zmagala je ekipa upokojenk Ljubljana-Siška, na odlično drugo mesto pa so se uvrstile kegljavke iz Kočevja, ki so nastopile v postavi Marija Andoljšek, Tina Ožbolt, Draga Serčer in Mira Trpin. Tekmovanje je priredila Zveza društev upokojencev Slovenije, organizator je bila občinska Zveza društev upokojencev Radovljica, pokrovitelj pa Tovarna čipk in vezenin Bled.

Tudi po novi poti skozi trnje

Nekaj spoznanj ob 2. seji zbora delegatov novomeške ZTKO - Razprava o programu predstavljena - Ponovno očitki na račun neobjektivnosti

Kaj zapisati ob rob drugemu zboru delegatov novomeške zveze telesnokulturnih organizacij, ki je bil v četrtek v novomeški športni dvorani? Ob rob zato, ker zbor iz različnih vzrokov ni prinesel razprave, kaj šele sprejel osnutek programa za vrednotenje dejavnosti osnovnih telesnokulturnih organizacij, kar je bilo konec koncev tudi osnovni namen sklica.

Naj takoj pojasnimo, da je do kratkega stika prišlo zaradi zapletov pri pošiljanju gradiva za sejo, v katerem je bil tudi osnutek omenjenega programa in zagotavlja nekateri delegati niso imeli dovolj časa niti priložnosti, da bi osnutek obravnavali v svojih okoljih in pripravili tudi pripombe. Edino, kar je bilo torej moč storiti, je, da so rok za javno razpravo podaljšali, osnutek pa bodo obravnavali na naslednji seji. Mogoče bi bilo to za kratek oris četrtekovega zbora povsem dovolj, nekaterim, ki dogajanja v novomeški telesni kulturi spremljamo nekoliko bolj podrobno, pa je razprava dala še kakšno spoznanje več. Predvsem to, da je na sestankih in skupščinah telesnokulturnih organizacij konec stihijskim razpravam, gostilniškemu vpitju in kričanju, zmerjanju in podtikanju. Saj je bilo tudi v četrtek izrečenih veliko kritičnih besed, glasnih in ostrih, pa vendar se razprava ni izrodila. Še več, dala je, četudi je bilo jasno, da gre iz že navedenih vzrokov za „neuradno“ besedičenje, precej odkritih besed, predlogov. In čeprav je bila obravnava osnutka programa za vrednotenje

telesnokulturnih dejavnosti prestavljena (morda je celo bolje tako), so njeni sestavljenci že v četrtek doživeli veliko kritik. Od tega, da je osnutek pomanjkljiv in nestrokovno pripravljen, do očitka, da je „narejen na kožo tistega, ki pač hoče dobiti denar“.

Nehvaležno je biti razsodnik v novomeški telesni kulturi. Še posebej sedaj, ko je povsem jasno, kje se je doslej grešilo, manj pa, kje so vzroki, da smo ponovno priča očitkom o neobjektivnosti. Prej ko slej najdemo osnovni vzrok v tem, da za vse v Novem mestu denarja, namenjenega telesni kulturi, ni dovolj. Prav zagotavlja bo še toliko bolj pomembna odločitev v bližnji prihodnosti (koncem decembra namreč preneha veljati iz lanskega leta podaljšani sklep o prioritetenih športih v Novem mestu), katere športe, ali morda celo enega samega bomo opredelili kot prednostne in

jim tako dodelili več denarja. In še nekaj ne gre pozabiti: oktobrski razpis za novega sekretarja ZTKO ni uspel, kar pomeni izgubo dragoceno-

• V četrtekovi razpravi je bilo med drugim slišati tudi pripombe na račun razmer, v katerih danes delajo nekateri atleti. Iz neznanih vzrokov so jim namreč vrata športne dvorane še zmeraj zaprta in so prisiljeni vaditi na stadionu, kjer pa za delo v tem letnem času nimajo niti najosnovnejših možnosti.

nih tednov za izvedbo novega postopka. Novomeški šport pa danes bolj kot kdaj potrebuje na tem delovnem mestu človeka, ki bo sposoben razbiti vse dvome o objektivnosti svojega dela in dela ZTKO.

B. BUDJA

ŠPORTNI ZOBOTREBICI

• OO ZSMS iz Ribnice je ob dnevu republike pripravila tretje športne igre, na katerih je nastopilo kar 275 tekmovalcev. V skupnem seštevku so zmagali tekmovalci ribniškega garnizona, ki so v šestih disciplinah zbrali največ točk. V posameznih panogah so zmagali: mali nogomet - Garnizon, namizni tenis: Gimnazija Kočevje, rokomet: Ribnica, kegljanje: Dolenja vas, odbojka: Ribnica in šah: Garnizon.

• Z zmagavo v zadnjem kolu občinske lige v malem nogometu nad Grčaricami s 7:3 so si nogometarji Loškega potoka priborili končno zmago. Vrstni red: Loški potok 42 točk, Grčarice 41, Mladina 37, itd.

USPEHI KOŠARKAŠEV STRAZE

Košarkarski klub Straža, ki tekmuje v II. slovenski košarkarski ligi - vzhod, uspešno nastopa. Po treh jesenskih kolih je na vrhu lestvice s tremi zmagami. Doma so premagali ekipo Elektro iz Šoštanjja z 92 : 84 (35 : 3), ekipo Podbočja z 72 : 60 in v gosteh ekipo Kamnika s 93 : 74. Zelo lep uspeh za ekipo, ki mora trenirati in igrati v bršljijski osnovni šoli. KK Straža namreč nima ustreznih telovadnic. Uspeh je še toliko večji, ker so trije člani standardne peterke v JLA, zasluga zanj pa gre vsem igralcem, trenerju, posebno pa tehničnemu vodji Marjanu Erpetu.

TURNIR OB DNEVU JLA

V počastitev dneva JLA bo v petek in soboto na kegljiški doma JLA v Novem mestu kegljški turnir, na katerem bodo nastopile vse dolenjske ekipe.

N. G.

Ribnica: telovadni praznik

V soboto in nedeljo v Ribnici „14. Pokal gimnastike“ - Zbrani vsi najboljši telovadci in telovadke

V soboto in nedeljo se bodo predstavili najboljši jugoslovanski telovadci in telovadke na tradicionalnem „14. POKALU GIMNASTIKE“. Prireditve bo s svojim nastopom obogatil tudi gimnastični naraščaj, ki bo tekmoval na 9. pionirskem pokalu Slovenije.

Neuradnega jesenskega državnega gimnastičnega prvenstva, kakor gimnastični strokovnjaki nazivajo to tekmovanje, se bo udeležilo 14 najboljših telovadcev in 16 telovadk. V ženski konkurenci bo prav gotovo najzanimivejši dvoboj dveh naših telovadk s 6. svetovnega gimnastičnega pokala v Zagrebu, Alenke Zupančič in Dragane Došen. Ravno tako lahko pričakujemo soliden nastop ljubljank Teje Ile, Nati Rogelj, Marije Svab in Anje Regent ter Novomeščanke Nataše Kočevar, ki bodo skušale „zmešati štrane“ favoriziranim tekmovalkam.

V moški konkurenci se obeta enakovreden boj med večnina

tekmečema, starejšim ljubljancem Milanom Kunčičem in mlajšim Mariborčanom Bane-tom Tripkovičem, ki sta bila udeleženca svetovnega pokala v Zagrebu. Tekmovalce, ki bo svojim boljše koncentracijo in bo imel boljši dan, bo zmagovalce velike preizkušnje.

Pri pionirjih in pionirkah je konkurenca izredno izenačena. Med dekletki imajo največje možnosti odlične ljubljank Kopalova, Tuškova in Matohova, ravno tako mlade Jeseničanke. Pri pionirjih bo s svojimi sestavami blestel Mariborčan Vlado Šoštarčič, ki se je veliko prvin naučil pri svojem proslavljenem očetu in reprezentantu Dragu Šoštarču. Konkurenti so mu samo mladi ljubljanci.

Gimnastično tekmovanje, ki bo teklo pod okriljem pokrovitelja skupščine občine Ribnica in s pomočjo ribniških delovnih kolektivov RIKO, INLES, ITPP ter turističnega društva, Mercatorja, Eurotransa in TKS Ribnica, zasluži pozornost in obisk.

MAJA DOKL

Prigarano mesto med najboljšimi

Za Jelenovo prostor tudi v državni plavalni članski reprezentanci?

Štirinajstdnevni remont v krški Celulozi je prizadel mlade plavalce domačega Celulozarija, saj v bazenu ni bilo vode in so se morali enkrat v tednu pripravljati v Trbovljah. Znano je, da imajo krški plavalci dokaj slabe možnosti za trening, zlasti pa to velja za hladnejše jesensko-zimске mesece, ko morajo vaditi kar v odprtem bazenu. Pravijo, da v takšnih razmerah ne dela noben klub v Jugoslaviji! Kljub vsemu Krčani ob dobrem strokovnem delu dosegajo lepe rezultate, med najuspešnejše plavalce Celulozarija pa gotovo sodi 15-letna učenka brežiške pedagogične akademije Vesna Jelen iz Krškega.

„Velikokrat sem prihajala na bazen ob tovarni „Djuro Salaj“ že v zgodnjem otroštvu, s plavanjem pa sem resneje pričela leta 1976. Moj prvi trener je bil Živko Šebek, še prej mi je pomagal tovariš Šunta. Tri leta me je vadil Anton Bizjak, od letos pa je moj trener Bruno Toplak. Z vsemi sem dobro sodelovala, čeprav sem velikokrat pomišljala, da bi celo plavanje pustila. Včasih namreč plavaš na treningu zelo dobro, na tekmovanju pa odpoveš. Moja največja pomanjkljivost je gotovo prešibka psihična pripravljenost. Trener mi pred tekmo sicer vedno govori, naj plavam, kolikor morem, toda...“ odkrito razmišlja Vesna Jelen.

O svojih dosežkih skromno molči, čeprav se ima s čim pohvaliti. Predlani je uspešno nastopala za državno mladinsko reprezentanco v Belgiji na šestorboju narodov, lani pa je na podobnem tekmovanju v Turčiji priplaval Jugoslaviji srebro na 200 metrov kravi ter bronasti odličji na 100 m kravi in v štafeti. Z letošnjega zimskega državnega prvenstva v Celju je prinesla v Krško bron za 3. mesto na 400 m kravi s časom 4,35 minute. Enako uvrstitev je dosegla na letnem državnem prvenstvu, tudi še kot starejša pionirka. Čeprav pravi, da ni bilo prave konkurence, je Vesna vendarle zadovoljna s šestimi naslovi slovenske prvakinje, ko je lani poleti dobivala čestitke za zmage na 100, 200, 400 in 800 m kravi ter 400 m in 100 m delfin. Razumljivo je, da je bil v slovenski reprezentanci ves čas prostor za tako vsestransko plavalco, pri nastopih v majici z državnim grbom pa se je nemalokrat pripetilo, da so na tekmovanja v „prilagodnejša“ zahodnoevropska mesta potovale tekmece s slabšimi rezultati!

P. P.

Vesna Jelen: Zaupanje v lastne sposobnosti potrjujejo rezultati.

NAGLUŠNA KAMERA

foto slihal:
Milan Markelj

PO SVETU OKOLI

ZA LEPSO VEČNOST – Marsikdo se v teh dneh ozira v prihajajoče leto in premišlja, kaj mu bo življenje prineslo, župan Danguja, mesteca nedaleč od francoskega pristanišča Le Havre, pa se ozira in načrtuje veliko dlje. V družinsko grobnico je dal vgraditi televizor. Da mu ne bi očitali, kako je sebičen, ga je dal postaviti tako, da bodo program lahko spremljali tudi drugi pokojniki, zakopani v isti grobnici. Možakar zanesljivo verjame v življenje po smrti. In še nekaj drži kot pribito – nima naših, jugoslovanskih izkušenj s televizijskim programom. Le kdo bi ga želel spremljati skozi vso dolgo dolgo večnost?

LJUBEZEN ZA VSO VEČNOST – Vdova Sybil Bird iz Burnhama je zvedela od svojega duhovnega pastirja, da mora umreti do konca tega leta, če vztraja pri svojih želji, naj jo pokopljejo zraven njenega globoko ljubljenega moža. Uboga vdova je menila, da bo delala družbico svojemu ljubljenemu možu skozi vso večnost, pa je pastor tako ultimativno posegel v njena pričakovanja. Gospa Birdova pravi, da se takšnim ukazom že ne bo pokoravala, čeprav razume, da prostora na pokopališču zmanjkuje, vendar bi pastor to lahko lepše povedal.

OMAKA ODLIČNA – Če bi živeli celo večnost, bi mornarji neke britanske ladje nikoli ne pozabili enkratnega obeda zadnjega dne dolgotrajne plovbe. V slabo založeni kuhinjski shrambi so ostale le steklenice viskija in nekaj krompirja. Kuhar je pač skuhal oboje. „Krompir je bil odvraten,“ pravijo pomorščaki, „je bila pa zato omaka naravnost božanska.“

NAJ DA ZGLEDE – Zdravnik Pedro Augusto Timbo iz Fortaleze je javno izjavljal, da bi bilo lahko na svetu manj lačnih ust, če bi ljudje posegli po hrani, ki jo je dovolj tudi v mestih – po podganah. Te živali so po doktorjevem mnenju primerna in dovolj okusna hrana. Seveda pa vrli Timbo javnosti ni prikazal, kako se človek oblikuje nad krožnikom s pečeno podgano. Ostal je le pri teoriji, kar je razumljivo.

Mrtvaški prt Jezusova podoba?

So v slovit torinski mrtvaški prt pred skoraj 2.000 leti res zavili Jezusovo truplo ali gre za izjemno uspelo sleparijo – Znanost na razpotju

Relikvij, ostankov svetih mož in žena ter predmetov, ki so bili v tesni zvezi s Kristusom, ne manjka, čeprav je od časov, zapisanih v evangelijih, minilo skoraj že drugo tisočletje. Srednji vek je bil še posebno bogat z najrazličnejšimi svetimi ostanki, tako bogat, da je kasneje prsvetljeni Charles Mackay v 19. stoletju zapisal, da je po cerkvah Evrope toliko koščkov križa, na katerem naj bi umrl Jezus, da bi iz njih ne sestavili samo enega križa, marveč celo katedralo. Do današnjih dni je tako premnoga relikvija izgubila sijaj pristnosti, nesporna dragocenost pa je skozi šest stoletij ostal torinski Jezusov mrtvaški prt.

Gre za platnen prt, na katerem je blede in nejasna negativna podoba sprednjega in zadnjega dela moškega z brado. Na podobi so različna znamenja mučenja, kot jih poznamo iz opisov Kristusovega trpljenja; na čelu sledovi trnjeve, roke in noge prebodene, na strani vbod. Vse od leta 1357, ko je prt prvič izpričan v Evropi, mami vernike in strokovnjake. Menda ni nobena od relikvij prestala toliko strokovnih preverjanj kot ta platneni kos, ki ga hranijo v torinski katedrali.

Zanimivo je, da je škof Henri de Poitiers v začetku proglasil prt za sleparijo, češ da je govoril s slikarjem, ki ga je potvoril, vendar pa je odtisnjena podoba trupla tako realistična, da je za mnoge zelo malo verjetnosti, da bi zmožel kdorkoli naslikati kaj takega.

Spori zaradi pristnosti mrtvaškega prta so se v ožjih znanstvenih krogih nadaljevali vse do današnjih dni. Pred leti so ustanovili posebno raziskovalno skupino, katere naloga je, da enkrat za vselej razišče, ali gre za resničen zgodovinski predmet ali za srednjeveški podarek.

Brez naočnikov?

Budo v bodočnosti naočniki odveč? – Mikrokirurgija

Za kratkovidne so očitno nastopili boljši časi. Zdravniki jim ne bodo na nos obešali vse debelejših in debelejših naočnikov, marveč bodo poslabšani vid popravili s kratkotrajno operacijo. Zahvala za to gre sovjetskemu zdravniku, direktorju moskovskega raziskovalnega inštituta za očesno mikrokirurgijo Svjatoslavu Fjodorovu. Poseg, ki ga je razvil ta strokovnjak, je nekaj povsem novega, zato je razumljivo, da ga po svetu še vedno jemljejo z zadržanostjo.

Operativni poseg traja vsega skupaj le četrte ure. Kirurg najprej otmrtvi bolnikovo oko, nato nariše na roženico šest do šestnajst črt, ki potekajo od zenice kot napere pri kolesu. Nazadnje kirurg po črtah zareže in tako razreza roženico preoblikuje. S tem doseže, da se spretni goriščica očesa. Znano je, da kratkovidnost izvira iz tega, ker se očesno zrklo ne more toliko sploščiti, da bi svetlobno gorišče padlo na mrežnico očesa. Kirurški poseg to pomanjkljivost odpravi.

V Moskvi opravijo takšne mikrokirurške posege že povsem rutinirano. Postopek Svjatoslava Fjodorova se je izkazal za dovolj učinkovitega, saj z njim dosegajo lepe uspehe. Vid so popravili že več desetstotim očesnih bolnikov, pri tem pa so dosegli 96-odstotni uspeh pri bolnikih z zmerno kratkovidnostjo in 84-odstotni uspeh pri ljudeh s hudo kratkovidnostjo. Nobenega operiranega očesa niso uničili. Za neuspeh so šteli te, da je bolnik po operaciji kljub izboljššanemu vidu še potreboval naočnike.

naredek. Znanstveniki so prt preiskali z rentgenskimi, ultravijoličnimi in infrardečimi žarki, natančno so ga preiskali z optičnimi in elektronskimi mikroskopi, preiskali lanena vlakna, strokovnjaki za sodno medicino so podobo na prtju primerjali s testnimi podobami, ki so jih poskušali dobiti ob pomoči trupel in živih prostovoljcev, najmočnejši računalnik je prevečeval silno množino vseh zbranih podatkov in... kljub vsej tej supermoderni tehniki znanstveniki ne morejo postaviti pike na i in zanesljivo reči, da gre za sleparijo ali za pristen mrtvaški prt, v katerega so zavili židovskega učenika, ki je pred dvema tisočletjema oznanjal ljubezen med ljudmi.

Presenetljivo je, da sodobna znanost ni bila kos vprašanju, kako je podoba na prtju sploh nastala. Ko so leta 1898 prvič naredili fotografijo prta, so presenečeni ugotovili, da je podoba dejansko negativ, saj se je na fotografski plošči pokazala mnogo bolj razvidna, kot je mogoče videti na prtju, kjer so na svetli podlagi temne lise. To je bil dovolj trden dokaz, da prta ni poslikal noben slikar, saj si ni mogoče predstavljati, da bi kdo lahko pomislil na negativno podobo v 14. stoletju.

Drugo važno odkritje, ki zanikuje ponaredek, je prispeval francoski zdravnik Pierre Barbet, ki je opravil več poskusov, kaj se dogaja s križanim truplom. Ugotovil je, da se dlani, če je skozi prst žebelj, že po nekaj urah razparajo in križani pade s križa. Če pa žebelj pribijejo skozi zapestja, truplo lahko visi na križu dneve in dneve. Svoj čas so slikarji upodabljali križanje z žebli skozi Kristusove dlani, saj izkušeni niso mogli vedeti, da je takšno križanje nemogoče. Na torinskem prtju pa negativna podoba in sledovi krvi kažejo, da je bilo truplo, ki je pustilo svoj vtis, pribito skozi zapestja.

Proti pristnosti mrtvaškega prta so pričale besede škofa Poitiersa in presenetljiva velikost podobe. Truplo, ki je bilo zavito v prt, je bilo visoko 180 cm, kar je za Semite izpred 2.000 let hudo neobičajno, saj je bil tako velik človek med njimi pravi orjak; v evangelijih pa Kristus ni nikjer opisan kot telesno visok človek. Tudi analize iz leta 1969 in 1973 niso govorile v prid teoriji o avten-

tičnosti. Manjša skupina raziskovalcev je vzela delce, ki naj bi bili ostanki Jezusove krvi, vendar so analize pokazale, da ni verjetno, da bi šlo za človeško kri.

Toliko dokazov za in proti je odločilo, da so pred leti skrivnostni prt ponovno razgrnili pred znanstveniki. Toda spori so postali še močnejši, namesto da bi se pomirili. Na osnovi podatkov, ki so jih z nadse skrbnimi proučevanji in analizami zbrali, trdi kemik John Heller: „Možnost je ena proti šest milijonov, da je prt ponaredek.“ Walter McCrone, vodilni strokovnjak za prepoznavanje ponaredkov, pa neprizanesljivo trdi, da je torinski mrtvaški prt sleparija.

Navedimo še nekaj izsledkov zadnje raziskovalne skupine. Ugotovili so, da prt ni poslikan

Fotografski negativ obraza s torinskega prta. Jezusova podoba?

v nobeni poznani tehniki, saj natančni mikroskopski pregledi niso pokazali značilnosti potez s čopiči ali drugim slikarskim priborom. Odkrili so tri različne vrste železovih delcev, ki izvirajo iz tkanja prta, požara in iz krvi. Anatomske značilnosti odtisa povsem ustrezajo anatomskim razmerjem človeka.

Vprašljiva je samo še starost prta. Če bi se izkazalo, da je res star okoli 2.000 let, potem bi se tehnika nagnila na stran tistih, ki v torinskem prtju vidijo pristen ostanek, če pa bi se izkazalo, da je mlajši, potem se seveda odpre kup novih vprašanj. Ugotavljanje niti ni takšna težava, saj je s sodobno metodo merjenja aktivnega ogljika mogoče zelo točno ugotoviti, kdaj je bil prt „poslikan“, toda Vatikan ne da dovoljenja za takšno preiskavo.

MIM
(Vir: Discover)

„Ginekologija“ za moške

Poslej tudi za moške poseben zdravnik – Andrologija je šele v povojih – Pasti morajo moški tabuji

Povedati je treba, da je moški velik nevednež v vsem, kar se tiče njegove anatomije in spolne psihologije, medtem ko sodobna ženska že obvladuje svoje telo in vse bolj odkriva skrivnosti njegovega delovanja. Marsikdo se, predvsem seveda moški, ne bo strinjal s takšnimi trditvami, vanje pa trdno verjame nekdanji kirurg dr. Fonti, eden prvih andrologov na svetu.

Andrologija je mlada veja medicine, zato je ne boste našli v slovarjih. Še najlažje bi jo opisali kot ginekologijo za moške, saj gre za podobno dejavnost, le da je v središču moški. Dr. Fonti sicer pravi, da je andrologija nekaj čisto vsakdanjega, če gledamo na to vejo medicine brez predsodkov in tabujev, ki jih je menda med moškimi veliko več kot med ženskami, vsaj kar se spolnosti in vsega tistega, kar je z njo povezano, tiče. Moški že po tradiciji ne govorijo o spolnih težavah, če pa je že kaj resnega, poišče splošnega zdravnika, ki ga napoti bodisi k urologu ali dermatologu. Pri tem je moški seveda prikrajšan v primerjavi z ženskami, ki imajo medicinske strokovnjake za vse izrazito ženske zadeve, od kontracepcije, plodnosti in zanositve do nosečnosti, poroda, spolnih boleznih itd. Zakaj bi moški ne

imel strokovnjaka za svoje moške zadeve?

Androloška služba, ki jo dr. Fonti vodi v pariški bolnišnici Beclere, je v razmeroma kratkem času upravičila svoj obstoj. Kljub nerazumevanju mnogih pa ni malo moških iz vseh slojev prebivalstva, ki se pridejo posvetovati in pregledati k dr. Fontiju. Impotenca, neplodnost, rak na prostati, težave različnih vrst s spolnimi organi vse to moške pripelje k strokovnjaku zanje – andrologu.

Najvažnejše, tako meni androlog Fonti, je to, da začne moški odkrito misliti o sebi kot moškem in da se, kadar je potrebno, odkrito pogovori s strokovnjakom. Tisti časi, ko je bila vsega kriva ženska, naj je šlo za neplodnost ali občasno spolno nezmožnost moškega, so za vedno minili.

„Znano je, da je za neplodnost v 40 odstotkih primerov kriva ženska, za 40 odst. moški in le za 20 odst. oba skupaj,“ pravi androlog in tako razbija tradicionalno moško zaverovano vase. In ne samo neplodnost, cela vrsta stvari je, ki jih mora moški razkriti, da se bo namesto polakirane podobe pokazal navaden človek. „To bo dolg proces,“ menijo andrologi; prvi korak pa je andrologija že naredila.

DAJMO, FANTJE! ŠE MALO, PA BOMO NA MORJU!

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Pijanci zamakajo zidove

Vodstva ZK ne poznajo bistva problemov – Zaposliti le matere brez otrok? – Mesto je kot v času križarjev

VODSTVA ZK se še vse preveč ukvarjajo z vprašanji, ki sodijo v pristojnost gospodarskih organizacij, oblastnih organov oz. delovnih kolektivov, manj pa s tem, kaj se novega dogaja v rasti teh organizacij. Zato idejnih procesov ne analizirajo, čestokrat pa tudi ne poznajo vzroka in bistva problemov. To potrjuje tudi dejstvo, da so bila vprašanja notranje graditve ZK obdelana v poročilih manj konkretno, nekam preveč posplošeno.

KMALU PO veseli novici, da bodo v obratu Iskre v Žužemberku zaposlili več novih delavcev, se je raznesla govorica, da bodo dobile zaposlitev samo matere brez otrok. Ni še znano, kdo je to izjavil, ker pa to ni v skladu z notranjo zakonodajo socialističnega obrata, je to lahko storil samo človek, ki ne pozna temeljnih pridobitev socialistične revolucije. V obratu Iskre v Žužemberku je med zaposlenimi 90 odstotkov žena, zato ni razlogov, da bi morali krniti materinstvo. Če kdo v kolektivu misli drugače, naj javno pojasni.

POGOSTO SLIŠIMO tamenje Črnomalčev, da ni kulturnih prireditev. Toda kako to, da jih je bilo na tem večeru tako malo? Ali si predstavljajo pod kulturo le Zadovoljne Kranjce in podobno? Bil bi že skrajni čas, da prenehajo vnaprej kritizirati vsako domačo prireditev in da sami kaj store za dvig črnomaljske kulturne ravni. Če pa tega ne zmorejo, naj bi vsaj obiskovali kulturne prireditve.

KAKOR V KRIŽARSKIH časih je naše mesto ob meglenih jesenskih ali zimskih večerih. Ulice so slabo razsvetljene, kar mimogrede povedano – zelo ugaja nočnim obiskovalcem gostinskih lokalov, ki še vedno zamakajo zidove hiš v temačnih ulicah. Prav slabo je razsvetljen tudi Glavni trg. Na prste ene roke lahko preštejemo svetlobne napise in reklame v našem „novem“ mestu, ki pa je bilo novo v času nekega Rudolfa. Trgovci se ne zgamejo in ne premaknejo že leta in leta.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA
6. decembra 1962)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolnjske Novice.

Obnašali so se veleizdajalsko

Presvitli cesar je zbolel – Zadruga more odpomoči kmetom v njihovi bedi in stanje izboljšati – Vodovod novomeški lepo deluje – Ponaredk

(Presvitli) cesar je nekaj obolel minole dni. Lotilo se ga je trganje v udih. Pa mu je že odleglo in spet opravlja vladarske posle. Vest o cesarjevi bolezni je zelo izpremenila avstrijske narode in bali so se za ljubljenega vladarja, kateri že 54 let z modro in močno roko vlada našo državo. Da bi jo še dolgo let – dal Bog! –

Naš cesar imel je te dni odpotovati za več časa na Ogrsko. A cesar ne pojde. Vzrok temu je, da so se Mažari pri odkritju spomenika puntarju Košuta obnašali in govorili prav veleizdajalsko. Globoko je tudi užalilo cesarja, da se s tako silo po Ogrskem preganja cesarska pesem.

(Pač ne) sklepamo napak, ako trdimo, da so slabi časi našega kmetijstva zadnjih 15 let ob enem glavni vzrok, da se kmetje vedno bolj družijo, da si zvišajo dohodke. Po pravici smemo reči: sila kola lomi, in ta nam je dala spoznati potrebo, da se mora nekaj izpremeniti in izboljšati. Sredstvo za to pa smo našli v čisto

preprosti obliki kmetijske zadruge, ki je v stanu v mnogih slučajih z velikim vspehom odpomoči naši bedi ali vsaj naše stanje bistveno zboljšati.

(Vodovod) deluje od srede minolega meseca po celem mestu v obče prav dobro. Nekateri nedostaki in pogrški so se že odpravili, a drugi se še bodo. Te koristne naprave sedaj ne morejo zadosti prehaliti tudi njihovi bivši najhujši nasprotniki.

(V zadnjem) prišli so posebno v Budimpešti ponarejeni bankovci po 10 kron v promet, katere je komisija za poskuševanje ponarejenih bankovcev kot precej podobne pravim prepoznala. V splošnem desetkronski bankovci kažejo v glavnem risu vijolčne črte, ponarejeni pa predstavljajo preplavljeno in bolj rujavkasto podobo. Nadtisek pri pravih bankovcih je izražen v jasnih črnovišnjevih potezah, pri ponarejenih pa nerazločno.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
1. decembra 1902)

Rešitev prejšnje križanke

1	M	A	S	T	S	T	R	D				
2	O	T	T	A	T	R	M	A				
3	N	E	R	U	D	A	A	M				
4	A	N	E	I	V	A	N	A				
5	R	E	Z	N	J	E	V					
6	L	A	H	B	I	O	K	O	V	O		
7	O	D	E	R	A	O	A	S	N	O	R	
8	D	R	O	B	A	C	A	R	P	Z	L	
9	M	A	N	A	G	E	R		U	L	A	N
10	O	V	I	R	A	J	E	S	E	N	I	N
11	R	A	D	A	R	A	R	K	T	I	K	A

priglasje misli

Ljudje se največkrat smejejo iz hudobije.
F. M. DOSTOJEVSKI

Ljudje, ki jih obsede misel na samomor, nikoli ne najdejo izhoda, ki jim je najbližji.
B. NORMAN

V življenju slehernega človeka so napake, ki jih ni mogoče popraviti.
S. ZWEIG

JOD	NAPRAVA	REDKO M.IME	VRSTA JEDI	NIKELJ	SRKLJA	POTRIJEVANJE Z GLAVO	GL. M. GRČIJE	DL	DL
								DOBA	NAŠ OTOK
SKLENTEV MIRU									
KRILLO RIM LEGIJE				AZLJUDSTVO					
DEBE NJAK KING COLE				BAZA		IND. DROBIŽ CHAPLIN ZENA			
								HRUP	VRSTA SKLADBE
DL	AHILOVA MATI	POTRI DILO	OČE VSTOR NICE		AFR PTIC ROMUN MESTO		KUTINA DEL TELESA		
OLIKA				PRITOK AMA ZONKE OVRS MERA					
GR. ČRKA				MESTO V CSRB SIM POD ZEMLJE			LOSC KAČJI GLAS		
NASJE LJE				SARA JEVO TORINO			NAŠA REKA TRST		
FR. RON PISA TELJ						MESTO V CRNI GORI			
GRADB. MATERI AL					DL	LEST VICA			

Gigantski betonski jez za vodno elektrarno v Itaipu. Na sliki je samo delček skoraj osem kilometrov dolge zgradbe, ki jo gradijo že sedem let in bo največji tovrstni gradbeni podvig na svetu.

Mamutska vodna elektrarna

Novo svetovno gradbeno čudo gradijo v Braziliji – Betona za srednjeveliko mesto – 150-tonske tribune

Itaipu, ime brazilskega kraja, pomeni v jeziku Indijancev Guarani Kraj pojočega kamna. Doslej ta košček Brazilije ni bil poznan in le malokdo je vedel, da sploh obstoji kraj s takšnim imenom, zdaj pa je kraj postal slaven, saj so tam postavili največji jez za vodno elektrarno na svetu.

Zgradba, ki bi jo svoj čas gotovo uvrstili med svetovna čuda, je visoka 192 metrov, v celoti pa se razteza na razdalji osmih kilometrov. Za zajezitev reke Parana so graditelji izkoristili tudi naravne zapore, vendar je kljub temu kar 1.200 metrov dolg kos jez povsem

umeten. Vanj so vlili toliko betona, da bi ga zadoščalo za srednje veliko brazilsko mesto. Vodovje Parane bo poganjalo osem turbin, ki so vsaka zase tudi prave velikanke. Tehtajo po 150 ton. Med obiskom in ogledom gradbišča se je na eno samo turbino spravl celoten brazilski filharmonični orkester – torej so res velike. Elektrarna bo proizvajala 12.600 megavatov, kar je, če jo primerjamo s poznano egiptovsko v Asuanu, šestkrat več.

Itaipu gradijo že sedem let. Do konca bo ta gigantska vodna elektrarna zgrajena šele leta 1989.

Levičar že pred rojstvom

V zarodku se odloči, ali bo človek levičar ali ne

Levičarji so bolj nagnjeni k težavam pri učenju kot desničarji, trdijo nekateri raziskovalci. Domnevajo, da razlog za to leži v poškodbah leve možganske poltutke še pred rojstvom. Leva možganska poltutka nadzoruje desno stran telesa in je tudi središče za govorne funkcije, zato poškodbe tega dela možganov lahko vplivajo na težave pri učenju. Novejši raziskave pa kažejo, da so levičarji pogostejše podvrženi tudi nekaterim boleznim samozaiščitnega sistema, migreni in hipotiroidizmu.

Nevrobiologa Norman Geschwind in Peter Behan sta ugotovila, da imata samozaiščitni sistem in levičništvo neki skupen biološki dejavnik – moški spolni hormon testosteron. Geschwind je s poskusi dokazal, da nenormalno visoka stopnja tega hormona ovira običajno tvorbo možganov pri zarodku. Če je tako delno okvarjena leva možganska poltutka, je to razlog za levičnost. Prevelika količina testosterona v krvi zarodka lahko povzroči tudi okvare samozaiščitnega sistema.

Seveda so te raziskave šele v poskusnih fazah in ni gotovo, ali jih morebitne še netančneje ne bodo ovrgle. Kljub temu pa so dosedanje ugotovitve in izsledki zanimivi, saj mečejo novo luč na pojave, ki smo jih doslej opazovali kot nekaj površnega.

Rešilni zvok

Pri potapljanju zelo rado pride do izgube občutka za smer, kar je lahko zelo tragično, če gre za potapljača, ki dela v motnih, temačnih vodah ali celo ponoči. Poklicnim potapljačem na vrstnih ploščadih, na raziskovalnih ladjah, v podvodnih bazah in še kje bo v takšnih težavnih razmerah priskočila na pomoč najnovejša naprava, ki bi jo lahko krstili za zvočni podvodni kompas.

Gre za elektronsko napravo, ki oddaja šume iz dveh zvočnikov. Tako dobljeni stereo zvok ima izjemno prodornost, saj ga je slišati skoraj 200 metrov daleč, torej dovolj za potapljača, da po končanem opravilu kljub slabi vidnosti najde svojo matično ladjo ali bazo.

Napravo so si zamislili na floridskem univerzitetnem inštitutu za raziskavo komunikacij. Kakor je preprosta, je tudi učinkovita in bo, kot trdijo njeni „očetje“, uspešno zamenjala podvodne kompase in nekatere druge elektronske naprave, ki se v praksi niso vedno najboljše izkazale. Gotovo pa se bo za izum pozanimala tudi vojska.

Najnovejši izvorni Leninov portret.

Še en Lenin

Čeprav je v Sovjetski zvezi in še kakšni drugi državi mogoče najti brez števila podob velikega revolucionarja in borca za delavske pravice Vladimirja Iljiča Lenina, pa zgodovinarji vedo povedati, da je bilo kaj malo njegovih portretov narisanih še za časa njegovega življenja. Večina je nastala na osnovi fotografij in redkih filmskih posnetkov. Toliko bolj presenetljivo je odkritje doslej neznanega risane Leninega portreta, saj so ga našli ne v Sovjetski zvezi ali kje v Evropi, temveč v Združenih državah Amerike.

Novoodkriti portret je narisal leta 1921 Filip Malavian, malo poznani risar. Ni še raziskano, kako je portret prišel v newyorško galerijo, dejstvo je, da so ga v fondu te galerije našli šele pred kratkim. Zdaj se Lenina podoba seli v Moskvo, vendar ne v kakšen muzej, marveč v rezidenco ameriškega ambasadorja. Tam si ga bodo lahko ogledali predstavniki sovjetske oblasti.

63 *Janez Trdina Črtice in povesti iz narodnega življenja*

DVANAJST LASTNOSTI

In sploh nisem še nikoli slišal, da bi bil s tem kdo obogatel. Kar se eno leto ujame, smukne drugo iz rok, stanovitnosti in varnosti v čebelarstvu ni nobene. Če bi znal pisati bukve, ne bi ga kmetom nikoli hvalil in priporočal.

Moja molitev je končana. Poglejmo si svojo lepo, dolensko Krko. Kajne, če bi imela samo svoj izvirek, če ne bi dobila nič druge vode, kako borno bi curjiala? Ob hudi suši bi je zmanjkalo, preden bi se pritekla do Novega mesta. Kaj ji podarjajo toliko moč in velikost? Kajne, da breštovini studenci in potoki, ki se izlivajo vanjo? Taka je tudi s premoženjem. Če teče le iz ene jame, se kmalu zniža in v večji stiški tudi usahne. Sliši se dandanašnji glas: „Kmetje, redite dosti živine, pa boste laglje izdelovali in sčasoma obogateli.“ Tudi jaz pravim, da je živinoreja jako koristna, ali sama zase ne zadostuje. Treba je poznati tudi pravo plemo, treba jo je znati kupiti in prodati vselej po pravi ceni in o pravem času, ne pa samo krmiti jo in napajati. Niti ne zadostuje, če se vse to razume. Kmet mora paziti razen živinstva še na velikih drugih pridelkih, če neče zagaziti v zadrgo in dolgove. Da premoženje ostane in se množi, se morajo katalati krajcarji od vseh strani, iz žita, sadja, travnikov, vinogradov, kupčije, iz rok in nog, iz trupa in pameti. V reko mojega imetka je napeljala prvih dvanajst studencev iz svoje zemlje moja Katrica. S to pomočjo se mi je oživila in okrepcala. Tekla je veselo naprej, dokler ni začela sprejemati pritokov tudi z mojega zemljišča. Tako, vidite, si je opomogla in je po božjem blagoslovu narasla.

Nam Kranjcem je Bog podelil oster razum in zdravo pamet, ali na oko nam je pritisnil mreno. Blagor tistemu, ki si jo predere sam ali si jo da predreti drugemu. Ko enkrat spregleda, mu ni treba nikoli stradati, če posluša svoj kranjski razum in kranjsko pamet. Čez moje oko se je razpenjala koža, debela kakor podplat. Katrica se je dolgo upirala, dokler je ni prerazala in snela. Več let me je učila, čemu je to ali to, zakaj in koliko dobička mi bo dajalo to in ono, kaj mi obeta srečo, kaj preti nesrečo. Ko sem se mrene znebil in sem jel prosto

gledati po svojem malem gospodarstvu in po velikem božjem svetu, me je učila in modrila lastna glava, ki je prej spala in molčala. Lotil sem se kupčije, zaslužil si denar z ježicami, vozil sem meščanom drva, skupljeval sem vino, prikupil si travnikov in pital goveda za prodaj, prikupil si vinogradov in hranil vino v zidanicah do časa druginje, prikupil sem mlin in pilo in spravljal zaslužek brez truda. Tako sem gospodaril veliko veliko let. Včasih seveda sem tudi kaj izgubil, ali ta nadloga me je le povrh malo oprasnila, ne pa ranila do krvi. Moja Krka je bila dobila že močen curek, da se ni dosti poznalo, če so odveкли sleparčki kako strugo na svojo senožet.

Berus zamolkne. Vsi pivci začno v en glas slaviti in povečevati njegovo Katrico. Izpilo se je še veliko kupic na njeno zdravje. Krčmar veli: „Oče Urban! Vi ste res srečni, da ste pripeljali v hišo tako šembiljo. Vaša je znala bolje prerokovati in pogoditi nego barantačeva.“ Poredno nadaljuje: „Povejte nam zdaj še to, če ste se Katrice kaj lahko navadili? Reklji ste, da ste se v mladosti bali deklet. V Katrico ste se zaljubili, ali niste si ji upali to povedati. Ali se vam ni zdelo čudno, ko sta se vzela, da ste morali precej pri njej spat?“

Starec odgovori brez nejvolje z resnim, skoraj slovesnim glasom: „Čast nekdanjim časom, ko se mladina ni parila tako brezbožno kakor dandanašnji. Svojo Katrico sem ljubil iz vsega srca, ali zmerom pošteno, zmerom in pametno. Lahko bi poklical Boga za pričjo, da sva živela več ko dve leti skupaj ne kakor mož in žena, ampak kakor brat in sestra. To ni bilo nobeno čudo. Poznal sem rodovine, katerim se je rodil prvi otrok šele pet let po poroki. Moj stric je prebival z ženo pod eno streho celih enajst let v deviškem stanju. Hišo je imel precej zadolženo, pa se mu je zdelo težko in pregrešno, sprejemati zarod v revščino. Ko je dolge poplačal, mu je Bog dal petero otrok zaporedoma, ki so imeli vsi dosti kruha. Sedanja svet pa se je spremenil v Sodomo in Gomoro. Krsti so včasih pet in tudi več let pred poroko, dostikrat pa še poroka nikoli ne pride. Ali zapomnite si dobro, da stari Bog še ni umrl. Za strašanski hrib človeških grohov se kuje in nabira strašansko maščevanje. Nečistost je okužila vse dežele in

stanove. Treskalo bo dolgo in grozovito, preden se bo očistil zrak peklenke nesnage, ki ga napolnjuje.“

PTIČJI SVAT

Otroke, katerim se ni vedelo za starše, je zval prosti naroc navadno „špitalarje“, dasiravno niso dohajali iz bolnišnice. V rejo so jih sprejemali ubogi ljudje, da dobe nekoliko goldinarjev. Plačevalo se je zanje prav slabo, in prav slabo so jih tudi odgajali. Ne da bi jih bili krušni starši trpinčili. Bog varuj! Narod je blagega srca do otrok. Hrano in obleko so imeli „pankrti“ z domačo deco enako, to se pravi, večidel neizrečeno borno, beraško, da bog pomagaj! Dostikrat niso izvedeli špitalarji nikdar za pravo mater, še bolj poredkoma pa za pravega očeta. Životarili in tavalji so po svetu kakor izgubljeni in zavrnjeni. Rasti trupla in duha jim ni pospeševal noben blagodaten žarek rodbinske ljubezni. Roditelji se niso včasih čisto nič brigali zanje, še veselili so se, da so se znebili tega bremena. Včasih sicer niso zatrjevali prirojene nagnjenosti, ali so se ga pred svetom sramovali. Po svojem zarodu so popraševali le skrivaj, podpirali so postranske otroke le po dolgih ovinkih. Darovi so prehajali skozi sto tujih rok, dokler niso dospeli tistim, katerim so bili namenjeni. Očetje so bili marsikdaj prav premožni ljudje, tudi imenitni gospodje, matere pa navadno nesrečnice, ki so pri njih služile in jim dovolile pravico, katero sme ženska dovoliti z dobro vestjo samo zakonskemu tovarišu.

Na Dolenskem uživajo pankrti vsaj to dobroto, ki je veliko vredna, da jih ljudje ne zaničujejo. Kadar se otroci med seboj kaj spro ali stepo, padajo seveda včasih bridke strelice nečednih gobčkov na vrstnike špitalarčke. Ali če sliši takšne psovke kak odrasel, ni navada, da bi se jim smejal, kakor bivata na Gorenjskem; če ne v sibo, vasi je ostrom besedo bo šel brez zamude mirit in krotit jezične paglavce.

VAŠA ZGODBA

KAM JE ŠLO SENO?

V poletnem času sem pasel živino v gozdu nad vasjo. Malo više so gozdovi obkrožali košenice in med njimi je bila tudi košenica najbogatejšega kmeta v vasi. Na paši sem dostikrat stikal za ptiči, zato nisem kaj dosti pazil, kje se pase živina.

Tako je bilo tudi tistega dne, ko sem zasledoval mlade kose, ki so se spreletavali po grmovju. Rad bi katerega ujel in ga odnesel domov, pa ni bilo nič uspeha. Sonce se je že nagibalo k zatonu, ko sem se spomnil na živino. Smola! Živina je bila na košenici, ki je pripadala bogatemu kmetu. In da bi bilo še huje, je bil gospodar pri nji. Od daleč sem opazoval in premišljal, kako bi prišel do živine, ne da bi me lastnik košenice ujel. Bal sem se, da bi me pretepel.

Nemočno sem gledal, kako je kmet gnal živino, meni zaupano, domov. Hotel sem že steči za njim in ga prositi, naj ne gre do mojega očeta, da mu bom kasneje z našega travnika nadomestil popašeno seno, toda ko sem bil že tik za njim, sem obupal. Ubral sem bližnjico in skrit za skednjem čakal, kaj bo.

„Živino sem prignal, ker pastirja ni bilo, da bi jo zavrnil z moje košenice,“ je dejal mojemu očetu. „Jutri pa pridi ob pol sedmih, da boš prisostvoval cenilcem, saj veš, kje je moja košenica.“

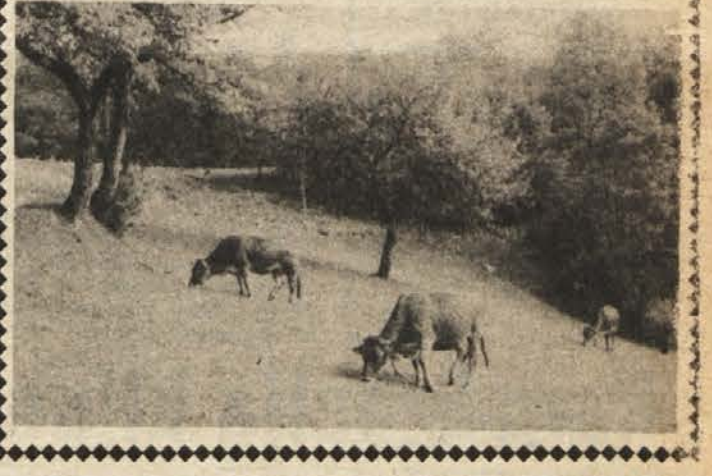
Domov se nisem prikazal, pač pa sem ponoči, ko je sijala polna luna, odšel z grabljami na sporno košenico. Kjer je bilo zadosti pokošenega sena, sem ga zgrabil in odnesel ter raztrosil po tistem delu, kjer ga je požrla živina. Vse skupaj sem tako temeljito pretrosil, da je bilo nemogoče ugotoviti, kje je več in kje manj sena.

Ostanek noči sem prespal na skednju. Ko sem se prebudil, je bilo sonce že visoko na nebu. Očeta se ni bilo domov, mati pa si je s predpasnikom zakrila obraz, ko me je zagledala. Vedel sem, da joka. Med zajtrkom sem jo prepričeval, da ne bo nič hudega, češ da sem košenico začaral.

Ko se je vrnil oče, se je izkazalo, da sem imel prav. Na cenitvi so se ocenjevalci in sosed pošteno sprli. Nikjer ni bilo videti, da kaj manjka. Sosed se je skliceval na svojo čast in trdil, da se je živina dve uri pasla po pokošenem senu, ocenjevalca pa sta trdila, da tega nikakor ni videti in da kot kmeta že menda tudi nekaj vesta o takih stvareh.

Tako se je spor končal v mojo korist. Da pa je oče slutil, kdo je zadevo napeljal tako, sem uganil iz njegovih besed, ko je dejal: „To, da je bilo seno lepo enakomerno razmetano, je bilo tudi nekaj vredno.“

F. LUZAR Gabrje

Z vključitvijo še 250 telefonov v Novem mestu bo novomeška centrala polna

Na območju, ki ga pokriva Podjetje za PTT promet Novo mesto, bo ob koncu letošnjega leta vključeno v avtomatski telefonski promet 14 tisoč telefonskih naročnikov. Ročna telefonska centrala s 30 priključki tako sedaj ostaja le še v Hinjah, medtem ko so jih nekaj zamenjali z avtomatskimi prav v letošnjem letu.

Do konca leta bo največ novih vključitev telefonskih priključkov v Novem mestu v naslednje na Cesti herojev. Dobilo ga bo 250 naročnikov, kolikor je bilo tudi prošelj. Ta napeljava naj bi bila v glavnem zaključena do konca leta, kar pa je seveda odvisno od hitrosti vračanja podpisanih pogodb (prosilci za telefon so jih dobili v podpis prve dni decembra) z dokazili o plačanem prispevku za razširjeno reprodukcijo ter o plačanih stroških.

Z vključitvijo teh naročnikov bo novomeška telefonska centrala tudi polno izkoriščena. Na voljo bo ostalo le še nekaj števil za nujne primere, kjer pa ima prednost združeno delo in ne individualni naročniki. Kapacitete centrale bodo v prihodnjem letu le nekoliko povečali, večja dolgoročnejša povečava pa je povezana z razširitvijo stavbe na Novem trgu. Na 10 najbolj zasičenih smereh sedaj tudi povečujejo zveze, kar bodo nadaljevali še v prihodnjem letu, če ne bo prevelikih problemov s kablom.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Pomoč do strehe nad glavo

Novomeška stanovanjska skupnost letos že razdelila za 62 milijonov posojil za nakup stanovanj in gradnjo hiš

Po letošnjem finančnem načrtu novomeške stanovanjske skupnosti naj bi se v skladu z združenih sredstev za vzajemnost v stanovanjskem gospodarstvu nabralo skupaj skoraj 114 milijonov dinarjev. Od tega naj bi razdelili delovnim organizacijam za nakup družbenih stanovanj posojila v vrednosti 80 milijonov, delavcem za nakup etažnih stanovanj 3 milijone, za gradnjo zasebnih stanovanjskih hiš pa 27 milijonov.

Denar sicer ne priteka v sklad tako, kot je bilo predvideno v začetku leta. Dve delovni organizaciji namreč še vedno nista podpisali sporazuma o združenju sredstev,

Industriji motornih vozil pa je skupnost spet odložila plačilo prispevka, ki ga zaradi težav pri poslovanju ne plačuje tudi tozd Hmeljnik Kmetijske zadruge Krka. Čeprav bi iz teh razlogov lahko pričakovali težave s sredstvi za posojila, jih doslej vendarle ni bilo, saj tudi delovne organizacije zaradi pomanjkanja denarja že kupujejo manj družbenih stanovanj.

Do konca septembra so razdelili posojila 13 delovnim organizacijam iz Novega mesta za nakup 77 družbenih stanovanj ter dodatno dvema iz Žužemberka v skupnem znesku 41,9 milijona dinarjev. Posojilo v vrednosti 1,82 milijona pa so odobrili vsem petim prosilcem za nakup etažnega stanovanja. Na javni razpis za posojila za gradnjo zasebnih stanovanjskih hiš se je prijavilo 85 prosilcev, od tega 70 z območja novomeške občine. Odbor za programiranje in financiranje graditve stanovanj je te zahtevke obravnaval oktobra in 70 prosilcem posojilo tudi odobril. V ta namen bo porabljenih skupaj 18,59 milijona dinarjev.

Z. L.-D.

VEČ BOLNIŠKIH

V prvih devetih mesecih letošnjega leta je bolniški stalež v novomeški občini v primerjavi z enakim lanskim obdobjem precej porasel, najbolj pa bolniške zaradi nege družinskega člana, ki so bile večje kar za 15 odstotkov. Zaradi bolniške je bilo v devetih mesecih tako zgubljenih 227.643 delovnih dni, od tega 106.864 dni za bolniške do enega meseca, 120.779 delovnih dni pa za bolniške nad enim mesecem.

CESTNO PODJETJE

C. P. Novo mesto obvešča, da bo 10. in 11. 12. 1982 od 8.30 – 17. ure Kandijski most čez KRKO v Novem mestu zaprt za ves promet. Prehod bo možen za pešce in za intervencijska vozila. V primeru slabega vremena se zapora mostu odloži.

DOGOVOR V SREDO

Na pobudo in zahtevo konference delegatov potrošniških svetov novomeške občine je sestanek med koordinacijskim odborom sveta potrošnikov na ravni mesta s predstavniki trgovinskih podjetij sklican v sredo, 8. decembra. Tu naj bi se dogovorili, kako razdeljevati med potrošnike blago, ki ga sicer primanjkuje. Gre za usklajevanje pobud potrošniških svetov, ki so s svojim delom zelo oživil.

O URESNIČEVANJU DOGOVORA

Izvršni svet in predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Novo mesto bosta danes na skupni seji razpravljala o vseh tistih temeljnih in delovnih organizacijah iz novomeške občine, ki v devetmesečju niso spoštovale dogovora o razporejanju dohodka za osebne dohodke in skupno porabo. Po prvih podatkih je prekoračitelj kar precej, tako da delo ne bo lahko, ko bodo pregledovali vse kazalce, podatke in razlage, zakaj so bili osebni dohodki nad dovoljenimi.

DVAKRAT KORISTNE ČESTITKE – V podružnici Mladinske knjige v Novem mestu (na sliki) in tudi v drugih prodajalnah v tih dneh že prodajajo novoletne čestitke. Kupci se letos v veliki meri odločajo za čestitke Unicefa (dvajset čestitk za 80 din) in čestitke, ki jih je izdalo slovensko društvo za boj proti raku. Občinski odbor RKS Novo mesto tudi letos prosi delovne organizacije in obrtnike, naj namesto čestitk in dragih koledarjev denar nakažejo v sklad za nakup dragih medicinskih instrumentov. (Foto: Janez Pavlin)

Težave krčijo besedo delavcev

Dokaj slabi tričetrtletni rezultati novomeškega združenega dola – V tozdih ostaja vse manj dohodka – Tudi ciljev iz resolucije za 1983 ne bo lahko uresničiti

Skozi vse leto kritična oskrba združenega dela v novomeški občini s surovinami, reprodukcijskimi materiali in energijo se seveda pozna v poslovnih rezultatih in povzročata stalne težave pri uresničevanju planov. Tako devetmesečni obračun, ki ga je občinski sindikalni svet obravnaval šele konec novembra, ni niti najmanj razveseljujoč, še posebno ne posamezni kazalci, ki že napovedujejo še večje težave v prihodnjem letu.

Novomeško združeno delo je v tričetrtletju sicer ustvarilo za 23 odst. več celotnega prihodka in za 20 odst. več dohodka kot v enakem lanskem obdobju, in to v glavnem brez povečevanja cen, ki so za večino končne izdelke naših delovnih organizacij pod najbolj čvrsto kontrolo. A stroški so bili v tem času večji za 24 odst., obresti za najeta posojila kar za 107 odst., 84 odst. večja izguba pa predstavlja skoraj četrtino vsega ustvarjenega dohodka. Poleg tega je bil fizični obseg proizvodnje manjši. Tudi z uresničevanjem izvoznih načrtov skriplje pri vseh večjih izvoznikih v občini. Tako je bilo v devetih mesecih uresničenega le 55 odst. letnega

izvoznega plana v občini, ob koncu leta pa ga bo največ 85 odst.

Vse slabše je tudi delitveno razmerje v dohodku. Delavcem znotraj delovnih organizacij ga ostaja vse manj, večanje likvidnostnih težav pa botruje najmanj številnih kratkoročnih kreditov. V razporejanju dohodka za osebne dohodke, skupno in splošno porabo niso bili prekoračeni okviri družbenega dogovora, za 20 odst. višji osebni dohodki pa celo niso dosegli dovoljene meje porasta. Težko bi sicer rekli, da so bili nizki osebni dohodki glavna točka razprave, a nekaj razpravljalcev se je le ustavilo pri njih, še največ zaradi dogovora, ki naj bi urejal to področje v prihodnjem letu. Osebni dohodki v novomeški občini so precej pod republikim povprečjem (tako nizki tudi vse bolj obremenjujejo našega delavca za družbeni standard), z indeksom povečevanjem, ki velja sedaj, pa se ta razkorak le še veča, zato bi to morali urediti drugače.

Svet se je precej časa zadržal tudi ob zasnovah izvajanja družbenega plana razvoja novomeške občine v letu 1983. Ključni cilji niso sporni. Gre za povečevanje konvertibilnega izvoza (za koliko, še ni znano, vsekakor pa to ne bi smelo biti linearno, so menili predstavniki posameznih delovnih organizacij), usklajevanje vse porabe z dejansko razpoložljivimi sredstvi, večanje akumulativne sposobnosti gospodarstva, boljše gospodarjenje, izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in delovnega časa itd. Industrijska proizvodnja

VABILO

Krajevna konferenca ZRVS Straža prireja svečano proslavo dneva JLA, 30. letnice ZRVS in 10-letnice prapora KK ZRVS, ki bo 10. decembra 1982 ob 18. uri v domu Svobode v Straži. Slavnostni govornik bo podpredsednik RK SZDL Jože Knez.

KK ZRVS Straža

PREMALO SUBVENCIJ

Do konca septembra je pri novomeški stanovanjski skupnosti zaprosilo za pomoč pri plačilu stanarine 78 stanovalcev. Po sedaj veljavnih kriterijih dobiva subvencijo stanarino 68 upravičencev. Najnižja izplačana subvencija znaša 102,90, najvišja pa 1.036,55 dinarjev. Delegati so na zadnji skupščini stanovanjske skupnosti ponovno poudarili, da je prejemnikov premalo ter da bi morali nekatere pogoje za pridobitev subvencije spremeniti.

N. G.

SPOSOJENO TRNJE

Poljedelski rezultati bi bili znatno večji, če zemlja ne bi ljubili kot rodno grudo, marveč tudi kot njivo.

/Iz Politike ekspres/

LOKA: LJUBENKO IN FLISARJEVA

Na kegljišču na Loki v Novem mestu je bila konec preteklega tedna zanimiva kegljaška revija, na kateri sta zmagala pri moških Vinko Ljubenko iz črnomaljskega Rudarja z 878 podrtimi keglji in Rozi Flisar iz trebanjskega Mercatorja s 420 keglji. Rezultati: 1. Ljubenko (Rudar) 878, 2. Rustja (železničar) 869, 3. Gričar (Mercator) 848, itd.; ženske: 1. Flisar (Mercator) 420, 2. Dalmacija (Iskra) 403, 3. Škedelj (IMV) 389 itd.

N. G.

ZA DRAGE INSTRUMENTE

Sklad za drage instrumente so prispevali: Nace Gregoričič – fotokopiranje 2.000 din namesto novoletnih čestitk, Anica in Vinko Uhan iz Novega mesta 2.000 din namesto venca na grob Jožeta Auerspergerja in zdravstveno osebje III. nadstropja internega oddelka 5.000 din, ki jim je bil namenjen za skrbno nego pokojne Jožef Medle iz Lutrskega sela.

Kanalizacija kljub zapletom

o neuspelem referendumu gradnja kanalizacije v Šmihelu le ni obstala, a teče v manjšem obsegu – Vsako gospodinjstvo prispeva za kanalizacijo okrog 40 tisočakov

V šmihelski krajevni skupnosti so že zdavnaj pozabili na razočanje ob neuspelem referendumu za kanalizacijo. Ker pa je delo najboljše zdravilo malodušju, so se lotili gradnje kanalizacije in mreže v nekoliko bolj skrčenem obsegu, kot so imeli v načrtu, so se o tem odločali na referendumu. Tako bodo sedaj reševali redvsem kritično situacijo v Šukljatovi ulici, ki je ob vsakem večnem nalivu skoraj neprehodna, ob ulici K Roku in ob Ulici XII. Jarne brigade, postopoma pa ves del levo od ceste proti Škrjanam.

Sedaj gradijo tako imenovani I kanal, ki ga sofinancirajo krajni (vsako gospodinjstvo, ki se o priključilo, prispeva 30 tisoč inarjev) ter krajevna skupnost s lastnih sredstev in iz sredstev skupnosti krajevnih skupnosti.

za urejeno kanalizacijo v tem delu šmihelske krajevnosti znašali na gospodinjstvo od 4 do 4,5 milijona starih dinarjev.

S to solidarnostno akcijo v manjšem obsegu pa krajanje ne rešujejo samo problema lastne

odpadne in meteorne vode, ampak odpirajo tudi možnosti za nadaljnjo ureditev infrastrukture v šmihelski in regerski krajevni skupnosti. Možnost priključitve na kanalizacijo je pritegnila tudi trgovce. V razgovoru s predstavniki Emona-Dolenjke so šmihelski delegati dobili zagotovilo, da bi z gradnjo nove sodobne trgovine pričeli lahko prihodnje leto, če bodo do takrat rešena lastniška vprašanja parcel desno od ceste K Roku v bližini mehanične delavnice.

T. JAKŠE

KANAL V GRADNJI – Na kanal, ki ga sedaj gradijo v šmihelski krajevni skupnosti, se bo priključilo več kot 60 gospodinjstev. Stal bo okrog 300 starih milijonov in bo reševal probleme zlasti tistih predelov, kjer so bile razmere zaradi odpadne in meteorne vode že neznosne. (Foto: Tone Jakše)

HIŠNA SAMOUPRAVA SE ZAOSTAJA

Od 189 skupnosti stanovalcev, ki bi jih morali ustanoviti v novomeški občini že v začetku ta za celotno področje hišne uprave in gospodarjenja s stanovanji, jih je doslej ustanovljenih le 137. Da bi jih vendarle olikovali še tam, kjer jih ni, bo a y akcijo SZDL, vodili pa naj i jo po krajevnih skupnostih.

Prve nevšečnosti so mimo

Za četrtno povečan promet na železnici postaja vedno bolj zanimiv — Sedeži na zelenem vlaku razprodani

Še pred dvema letoma so ljudje z nasmehom gledali znanca, ki se je morda iz nostalgije v Ljubljano rajal peljal z vlakom kot z avtom. Ko so vpeljali zeleni vlak, namenjen predvsem službenim voznjam, se dolgo ni mogel uveljaviti in so šele z mukotrpno akcijo po delovnih organizacijah prodali večji del sedežev. Danes je položaj predvsem spremenjen, kajti železnica postaja v energetske krizi in ob spremenjenem delavniku eden glavnih prevoznikov ljudi in tovora. O tem je tekel pogovor z Gojkom Forščekom, šefom novomeške železniške postaje.

V prejšnjih časih (mislim je na še ne tako zaostrene energetske razmere) smo

Gojko Foršček: „Še nadalje se bomo prilagajali potrebam delovnih organizacij, potrebno pa je dobro sodelovanje.“

imeli polne samo delavske vlake v jutranjih urah in popoldne, ko so se ljudje vračali domov. Zadnje čase se je potniški promet povečal za najmanj 20 odst., kar pa je zlasti v prvih dneh spremenjenega delovnika povzročalo težave.

Slišati je bilo, da so bili vlaki proti Mirni peči tako nabiti, da je bila vožnja v službo in domov nekaj dni vse prej kot normalna. Je bilo res?

„Res je bilo, vendar samo nekaj dni, dokler se nismo organizirali in izvedeli za potrebe združenega dela. Menim, da so glavne nevšečnosti že mimo. Vpeljali smo nekaj novih vlakov iz smeri, od koder je prihajalo v Novo mesto največ ljudi. Iz Sevn-

ce pripelje po novem vlak v Novo mesto ob 7.45, od Trebnjega dalje pa je kompozicija okrepljena. Tudi popoldne vozita dva vlaka do Trebnjega in Uršnih sel. Razen tega smo morali zaradi povečanega prometa ponekod motorke, ki imajo samo 300 sedežev, nadomestiti s klasičnimi vagoni, v katerih je 100 sedežev več.“

— Ali bo tak vozni red obveljal v prihodnjem letu?

„Skušali ga bomo obdržati še po 1. maju, ko se vozni redi vsako leto spreminjajo. Imamo pa v načrtu še kakšno spremembo, če se bo izkazalo, da jo združeno delo zahteva in želi.“

Tudi zeleni vlak doživlja naval, ki ga prej ni bilo. So res že vsi sedeži vnaprej razprodani na progi do Ljubljane?

„Zeleni vlak ima 92 sedežev in res je velika večina že razprodana kot stalne karte delovnih organizacij vse od Metlike do Ljubljane in nazaj. Vsak dan je na voljo za slučajne potnike le malo število sedežev. Mislim, da so prosti štirje. Če bo za zeleni vlak še tolikšno zanimanje, mu bomo skušali dodati še en vagon. Ni pa to tako preprosto, kot si nekateri predstavljajo.“

Kakšne težave imate sicer in kdaj mislite za potnike tudi na postaji „Center“ postaviti vsaj streho?

„Naša postaja je stara, ima kratke tirste, vlakov je veliko pa še promet od IMV, tako da neredko prihaja do prometnih infarktov, vendar zamud na potniških vlakih ni. Glede postaje „Center“ pa tole: TTG — eden od tozid ŽTP — postavlja pri postajališču bife. Mi imamo v planu čakalnico, toda kdaj bo, je odvisno od sredstev. Začasno imamo za čakajoče na voljo prostor v novem Domu JLA. Mislim pa, da občani po krivici le od nas pričakujejo čakanje pod streho in na toplem, medtem ko se pri prevoznih avtobusi še ne vprašajo, zakaj vsega tega ni.“

R. BAČER

MED DIMNIKARJE PRIHAJAJO MLADI — Več let je bil dimnikarski poklic v krizi, posebno kar zadeva podmladek. Nihče ni hotel sajaste uniforme in črnih rok, a se časi spreminjajo. Med dimnikarji, ki delajo pri Zavodu za požarno varnost, je zdaj kar 7 mladih ljudi. Štirje med temi so se kar pohvalili, češ da poklic sploh ni napreden. (Foto: R. Bačer)

Pas bo potrebno še zategniti

V letu 1983 bo izvoz rešilna bilka, sicer pa naj se vsak pripravi na 6-odst. manjšo porabo vseh vrst — To kaže osnutek občinske resolucije, ki so ga predstavili direktorjem

23. novembra je izvršni svet novomeške občinske skupščine sklical posvet z direktorji oziroma vodilnimi poslovnimi organi vseh delovnih organizacij v občini, na katerem so ob oceni rezultatov gospodarjenja v letošnjem letu predstavili osnutek občinske resolucije za leto 1983.

V novomeški občini so osebnih dohodki zaposlenih ob triletnem povprečju za 11 odst. pod republiško ravni, kar je posledica slabših gospodarskih rezultatov, pa tudi dejstva, da se je občina držala dogovorjenih meril pri delitvi dohodka. Padec življenjske ravnine prebivalstva je zato še očitnejši kot drugod. Huda zadolženost najsi bo dolgoročno, srednjeročno ali kratkoročno, pa je pripeljala do tega, da gre v občini že 58.447 dinarjev na delavca za obresti na kredite.

Glede na rezultate gospodarjenja iz devetmesečnih obračunov in oceno do konca leta je občinska resolucija za leto 1983 zastavljena dokaj realno. Predvideva le 2,2-odstotno rast celotne proizvodnje, četudi so nekatere večje delovne organizacije napovedovale še enkrat večja števila. Izkušnje iz prejšnjih let kažejo, da gre mnogo-

kje za pretiran optimizem. Taka rast proizvodnje omogoča 350 novih zaposlitev, skupaj z izpraznjenimi delovnimi mesti pa bo moč zaposliti okrog 800 ljudi.

Nasploh pa naj bi bile vse vrste porabe za 6 odstotkov manjše, kar pa že vnaprej pove, da kljub predvidenemu 23-odst. povečanju osebnih dohodkov lahko računamo na 5-odstoten realen padec zaslužkov.

Vsekakor bo izvoz še nadalje tista rešilna bilka, ki naj bi se je skušala vsaka delovna organizacija čimbolj oprijeti. Ne zaradi družbenih parol, ampak iz lastne nuje, da preživi. V splošnem pa so bile napovedi in usmeritve razlagalcev osnutka — članov izvršnega sveta in raz-

NAMESTO VOŠČILNIC

Po sklepu delavskega sveta na ravni Dol. informativno-tiskarskega centra Novo mesto bodo letos namesto noveletnih voščilnic poslovnim partnerjem in strankam ter družbenopolitičnim organizacijam in skupščinam namenili v vsaki tozid 1.000 din v sklad za drage medicinske instrumente pri občinskem odboru Rdečega križa.

Zaslužnim priznanja

Slovesnost ob podelitvi 12 državnih odlikovanj

26. novembra je predsednik novomeške občinske skupščine Uroš Dular na prigodni svečanosti v slavnostni dvorani občinske skupščine podelil 12 državnih odlikovanj, s katerimi je predsedstvo SFRJ odlikovalo občane za njihove izjemne zasluge, najsi bo za delo v SLO, na področju samoupravljanja, v gospodarstvu in družbenih dejavnostih.

Medaljo za vojaške zasluge je prejel Željko Varga, medaljo za sluz za narod Rado Cotič. Red dela s srebrnim vencem so ob tej priložnosti prejeli: Nežka Drčar, Anton Gabrijel in Terezija Kramar. Red zaslug za narod s srebrno zvezdo sta dobili Alojzija Jordan in Zofija Kenda. Red republike z bronastim vencem sta prejela Pavle Ajdič in Leon Skrabl, red dela z zlatim vencem pa Jožefa Miklič, Rudolf Pintar in Sergej Thorževskij.

V imenu odlikovancev sta se zahvalila za priznanje Mikličeva in Pavle Ajdič ter poudarila, da bodo prejela odlikovanja spodbuda in obveznost za nadaljnje aktivno delovanje.

PRESEDNIK DULAR IZROČA ODLIKOVANJA — Med 12 občani, ki jih je pred dnevom republike predsedstvo SFRJ odlikovalo, je tudi Novomešan Leon Skrabl, dolgoletni in zagreti ptt delavec. (Foto: R. Bačer)

Še en kratek stik

Delegatka Mestnih njiv na nedavni konferenci svetov potrošnikov novomeške občine je v svoji krajevni skupnosti takoj prenesla stališče posveta, naj s predloženimi spiski starejših in bolhnih pooblaščenih od krajevne skupnosti dvigne bane za plin. In še to je bilo rečeno na posvetu, naj Novotehna za take stranke dostavlja plin na dom, kot to delajo po nekaterih drugih mestih.

Zgodilo pa se je, da so na Mestnih njivah tak spisek takoj naredili, ko pa ga je funkcionarka krajevne skupnosti prinesla na delilno mesto za bone podjetja Novotehne, je bila nahrujena. Kaj neki si izmišljajo ljudje, ko pa uradnik, pristojen za take stvari nič ne ve!! Je nevšečnosti kriva agilna delegatka, hitra akcija krajevne skupnosti ali pa nemara birokracija.

Kakorkoli, toda bolj organizirano

Pobude potrošniških svetov naj bi trgovci upoštevali

Ker organizacija preskrbe v novomeški občini dostikrat odpove, kar vzbuja nejevoljo občanov, je o tem nedavno razpravljalo tudi predsedstvo občinske konference SZDL v navzočnosti predstavnikov trgovinskih delovnih organizacij.

Praksa kaže, da na podeželju skoroda ni motenj v preskrbi z blagom vseh vrst, izjemni pralni prašek in kavo, toliko bolj pa prihaja do nevšečnosti v mestnih trgovinah, kjer se oskrbujejo razni potrošniki, domači in od drugod. V Prečni so, denimo, izredno dobro organizirali prodajo pralnega praška, kot je predlagal potrošniški svet, medtem ko prva pobuda takega organa iz mestne krajevne skupnosti Ločna-Mačkovec ni naletela na razumevanje.

Kot je ocenilo predsedstvo SZDL, je do nekaterih težav pri preskrbi prišlo tudi zaradi nepripravljenih trgovcev na izjemne razmere. Če bi bolje sodelovali med seboj, se gotovo ne bi mogli primeriti, kar se je: da ena delovna organizacija proda svoje blago v Zagreb, druga pa isto blago v Zagrebu kupi in ga dovažja v Novo mesto! Problem preskrbe je v mestu toliko bolj zaostren, ker skoroda ni možnosti za ustvarjanje blagovnih rezerv: ni hladilnice in ne primernih skladišč.

Predsedstvo je menilo, da se je poslej treba samoupravno dogovarjati — predvsem potrošniški sveti in trgovci — kako razdeljevati blago, ki ga redno ni na policah trgovin, da bi onemogočili pretirano ustvarjanje zalog pri nekaterih in da bi zagotovili vsaj minimalno oskrbo s tem blagom drugim potrošnikom, ki ne morejo ali nočejo tekatati od lokala do lokala po vsem mestu. Samoupravno dogovorjen način urejanja preskrbe podpirata tudi uprava inšpekcijskih služb in javno tožilstvo.

Da pa ne bi venomer le stanje ugotavljali in nič ukrepali, so kot prvi korak k spremembi prakse predlagali čimprejšnji sestanek koordinacijskega odbora svetov potrošnikov pri skupnosti krajevnih skupnosti s predstavniki trgovskih podjetij. Dogovorili naj bi se o enotni politiki razdeljevanja manjkajočih artiklov (predvsem pralnega praška) v vsem mestu.

R. B.

SPOSOJENO TRNJE
— Depozit je najboljši varuh naših meja.
/iz Ježa/

SZDL: dva pomembna predloga

Kmetijstvu je v letu 1983 začrtati pogumnejši vzpon, sicer pa podprta pobuda za razpis novega samopriskpeva v korist gradnje šol, ker je zdajšnji program spet neuresničen

25. novembra so na novomeški občinski konferenci SZDL obravnavali uresničevanje referendumskega programa za gradnjo šol v občini ter zasnove razvojne politike v prihodnjem letu. K osnutku občinske resolucije že prve pripombe in dopolnilni predlogi.

Dokaj živahna razprava o prvem osnutku občinske resolucije za prihodnje leto je izoblikovala stališče, da je treba obseg proizvodnje povečati bolj, kot je zapisano v gradivu, da bi omogočili več sredstev za skupno porabo in bi tako zmanjšali razliko, ki se poglablja med standardom Novomeščanov in slovenskim povprečjem. Medtem ko osnutek resolucije za leto 1983 predvideva 2,2-odstotno rast družbenega proizvoda, so na konferenci menili, da bi s skrajnimi napori lahko dosegli 2,9-odstotno rast. Predvsem pa bi moralo kmetijstvo, ki ima vse možnosti, napredovati znatno hitreje, kot je v osnutku zdaj predvideno.

Kar pa zadeva gradnjo šol na območju občine, so dobili delegati razen obširnega gradiva dodatna pojanila od Jožeta Suhadolnika, predsednika tega odbora. Referendumski program, ki se na območju novomeške občine že tretjič izteka v korist šolskemu prostoru, spet ne bo uresničen. Razlogov je več, eden glavnih pa je ta, da so medtem nastale bistveno spremenjene splošne razmere in možnosti za gradnjo. Od vsega začetka pa so v programu predvideni bančni viri krediti

odpovedali (spričo predpisov). Navzlic vsemu pa bodo vse začrtane investicije v zvezi z usmerjenim izobraževanjem uresničene, medtem ko že večkrat zapisana gradnja ali temeljita adaptacija šol na Otočcu, v Vavti vasi in Žužemberku spet ostaja na papirju, v mestu pa tudi več gradenj.

Pri razglabljanju, kako v prihodnje, so pripravili tri možne inačice, od najbolj črnogledne do verjetno neuresničljive v zdajšnjih razmerah. Menili so, da druga inačica še najbolj ustreza in je dobila tudi podporo konference. Ima pa dva pogoja: da se združujejo sredstva za amortizacijo osnovnih in srednjih šol in da se za leto dni podaljša samopriskpek, ki se spomladi 1984 neha. Ker pa ne bi bilo smotno za leto dni samopriskpek in ob tolikih neuresničenih načrtih začeti nove akcije, so podprli zamisel o novem (četrtm!) samopriskpeku za gradnjo šol. Ob izpolnjenih navedenih pogojih bi bilo možno v letu 1985 začeti gradnjo ene od novih predvidenih šol, del sredstev pa usmeriti vsaj v pripravo načrtov in dokumentacije za ostale gradnje.

Vse to bo še temeljito in večkrat pretrեսeno, predvsem pa bo treba v

okviru SZDL testirati javno mnenje: ali bi bili delovni ljudje pripravljeni še enkrat reči DA za šole? V prvem hipu bo najbrž marsikdo rekel, da čas ni primeren za take akcije, ob temeljitem premisleku pa ni mogoče mimo dejstva, da bomo imeli v občini toliko šol, kolikor jih bomo sami zgradili. Kolikor dlje se čaka, toliko težje je graditi, to je praksa že dokazala. S takimi usmeritvami bo SZDL začela razprave po terenu.

R. B.

Novomeška kronika

POKVARIJENA PRIZADEVNOST — Drska je naselje, kjer si občani in zlasti mladina zelo prizadevajo za lep videz naselja žal pa nekajkratne olupševalne akcije kvarijo drobne napake. Rdeči koži za odpadke so največkrat tako polni, da papirje iz njih raznaša veter daleč naokrog. Ljudje mečejo odpadke v koše, teh pa komunalci ne praznijo.

NA VOLJO BRIKETI — Do premoega interese sicer ne morejo priti, niti ne sprejemajo naročil, pač pa imajo pri Kurivu nemske briquete, ki jih lahko vsakdo takoj dobi. Če ima denar, kajti tona tega goriva stane okrog 8.000 dinarjev... Za delavske žepne taka kurjava ni.

ZDAJ PA PRAZNO — Zavarovalnici se je mudilo iz prodane stavbe na Glavnem trgu (kjer je trgovina Novoteks) v novo poslopje, češ da bo novi lastnik uredil blagovnico za obutev. Stavba je po dveh letih še prazna. Čež noč spremenjene razmere za investiranje v take objekte so namere postavile na glavo. Pa vendar: je smotno tak objekt v strogem središču mesta pustiti prazen?

NI PLODNO OBDOBJE — V zadnjih 14 dneh je bilo v novomeški porodnišnici iz območja mesta rojenih vsega pet otrok, od tega so tri deklice in dva fantička. Rodile so: Slavka Jenič s Ceste herojev 62 —

Petra; Ana Kaferle z Mestnih njiv — Petro; Mirjana Tončič z Glavnega trga 6 — Aleksandro; Darinka M. iz Ulice Ilke Vaštetove 7 — Anito; Marija Pakar z Mestnih njiv 16 dečka.

SLABA PONUDBA — Na tržni je bila v ponedeljek spet slab ponudba od domačih pridelovalcev pač pa se širi ponudba kramarske dela. Pleteninarji imajo promene sadiju in zelenjavi so ta čas spreminjajo, toda s ceniki se stalnih stojnicah (kaj šele drugod ne morejo pohvaliti. Če že so, visijo postrani, so razpackani, skratki taki, da kupec ne ve vnaprej, kolik bo plačal.

Ena gospa je rekla, da saljivi meščani spet izumili nevezdevek za eno mestnih lokac. „Pri vodnjaku“ na Glavnem trgu so poimenovali v Bangi deš.

Ko je solidarnost na tehtnici

Zgrajena stanovanja ogreta in prazna - Pozablajo na obveze do solidarnosti

Teško je verjeti, pa je vendar res, da so v Brežicah do konca novembra ogrevali 25 praznih solidarnostnih stanovanj in da prosilci do zadnjega niso vedeli, kdo jih bo dobil.

Na seji skupščine stanovanjske skupnosti 26. novembra so zato upravičeno menili, naj bo to zadnjič. Razpisi morajo biti prej zunaj, da bodo ljudje lahko že leto dni pred dograditvijo stanovanj vedeli, če se bodo lahko vselili.

Prednostni listi prosilcev, ki jo je skupščina predložil odbor za solidarnost, so delegati iz Tovarne pohištva in Orlice očitali, da je nezakonita, neveljavna, tendenciozna, vendar so im takoj postregli s pojasniliom družbenega pravobralnica samopravljanja, da je odbor pravilno avnal, predsednik začasnega kolektivskega organa SSS Tone Jesenko pa je dodal, da je to seznam, na cateringa so se vedno možne pripomne. Torej se lahko spremeni in skupščina je spremembo tudi izglasovala. Lista je seveda ostala. Odbor solidarnosti je vpisal vanjo 72 upravičencev. Izbral jih je med 117 prosilci, med katerimi jih je izločil 30, ker njihov povprečni dohodek na družinskega člana presega 50-odstotni povprečni dohodek v Sloveniji za leto 1981. Pred sestavo liste si je komisija ogledala in točkvala 82 stanovanj. Lista velja samo do novega razpisa, ko se bodo morali neuslišani prosilci ponovno prijaviti. Le tako se v SSS nameravajo za vselej izogniti očitkom, da dobivajo

Sloveniji za leto 1981. Pred sestavo liste si je komisija ogledala in točkvala 82 stanovanj. Lista velja samo do novega razpisa, ko se bodo morali neuslišani prosilci ponovno prijaviti. Le tako se v SSS nameravajo za vselej izogniti očitkom, da dobivajo

Še dva huda bolnika

Izguba je v Tovarni prikolic IMV in v Dekorlesu

Na videz ugodni rezultati z izjemo dveh izgubarjev ob tričetrtletju ne bi smeli nikogar zavejati, ker še ne odražajo bencinskih in drugih omejitev, so opozorili člani izvršnega sveta SO Brežice na seji 1. decembra. Ob izteku leta in v prvih

solidarnostna stanovanja prosilci z avtomobili in vikendi. Sicer pa naj bi tisti na 70. mestu raje začeli takoj varčevati in ne-samo čakali, kdaj bodo na vrsti pri solidarnosti.

Tudi ob očitku delovnim organizacijam, da se preveč zanašajo na solidarnost, bi kazalo več razmišljati. Ze ta hip bi bilo lahko prostih dodatnih deset stanovanj, če bi mladim družinam v njih zagotovilo streho združeno delo. Tako pa je minilo pet let, ne da bi se kolektivni kaj zmenili za svoje obveznosti.

JOŽICA TEPPEY

PRIKOLIC MORJE, KOMPLETNIH MALO. Vsaki nekaj manjka, tako da je za kolektiv Tovarne IMV v Brežicah praznik, če jih uspejo vsaj nekaj dokončati. (Foto: J. T.)

mesecih 1983 bo slika zagotovo drugačna.

Za zdaj vzbujata največ zaskrbljenosti Tovarna prikolic IMV z 41,6 in Dekorles s 13,6 milijona dinarjev izgube. Kolektivna zaposlujeta 295 delavcev, ki zdaj prejema le 81

odst. povprečnega osebnega dohodka v gospodarstvu brežiške občine. V tozdu Tovarna prikolic IMV so našli letos rekordno število zastojev, zato ni čudno, da so prodali komaj 78 kompletnih prikolic. Več jih zaradi stalnega pomanjkanja domačega in uvoženega repromateriala niso mogli dokončati. Pošiljke pločevine, pohištvenih in šasijskih elementov ves čas prihajajo z zamudo, tako da vedno nekaj manjka.

Pri Dekorlesu v Dobovi imajo za 13,6 milijona dinarjev izgube, vendar so je v devetih mesecih tekočega leta prigospodarili le 3 milijone dinarjev. V tak položaj jih je pripeljala premajhna produktivnost. Uresničili so komaj 76 odst. planirane proizvodnje za tričetrtletje, zato jih tepejo visoki stroški. Razen tega še vedno nimajo urejene komercialne in računovodske službe, pogrešajo pa tudi tržišču bolj prilagojene proizvodne programe. O možnostih za sanacijo Dekorlesa je začasni kolektivni organ že obvestil izvršni svet, vendar bo ta razpravjal o problemih tozda šele potem, ko bo dobil tudi mnenje delovne organizacije Lesnina.

J. T.

Vvasi ni več blatnih poti

Ogromen delež krajanov

Pogum res nekaj velja, pravijo danes vaščani Bukoška, saj imajo poldrugeto leto po referendumu za samopriskopev asfaltirane vse krajevne poti. Celo tisti, ki so bili proti tako visokim obremenitvam, so danes zadovoljni, najbolj pa seveda pobudniki akcije z Ivanom Hrastovskom na čelu. Vas ima 6200 metrov poti in Cestno podjetje iz Novega mesta jim jih je asfaltiralo v treh tednih. Široke so res samo po tri metre, toda blata ni več na njih. Podjetje jim je vse delo opravilo na kredit. Odobrilo jim ga je 5,690 milijona dinarjev, vrednost vseh opravljenih del pa znaša blizu 8 milijonov dinarjev. Vaščani so opravili veliko prostovoljnega dela in zdaj zaključujejo utrjevanje bankin. Pomagala sta jim tudi Komunalno obrtno podjetje in skupnost za ceste. Odstopila sta jim gramoz. Navozili so ga 3 tisoč kubikov in zanj plačali samo prevoz. Tudi na druge delovne organizacije so naslovili prošnje za pomoč, vendar so se odzvale samo Ljubljanske mlekarne; prispevale so jim 50 tisoč dinarjev.

Za osvežitev spomina je prav, če ponovimo, koliko vaščani Bukoška prispevajo za asfaltno prevleko svojih poti. Zaposleni plačujejo po 5 odst. od osebnega dohodka, upokojeanci 3 odst., obrtniki 3 odst. in kmetje 10 odst. od katastrskega dohodka. Vsi lastniki avtomobilov prispevajo razen dodatnih 2000 dinarjev, lastniki traktorjev pa 1.000 dinarjev na leto. Toda to še ni vse, saj morajo občani Bukoška plačevati tudi občinski samopriskopev, ki znaša 2 odst. od osebnega dohodka.

Vas šteje 295 prebivalcev. Od tega jih je zaposlenih 95, upokojeencev je 27, kmečkih upokojeencev 24 in čistih kmetov približno 12. Izračunali so, da bodo nekatera gospodinjstva z dvema zaposlenima, z avtomobilom in traktorjem, v petih letih prispevala tudi po 12 starih milijonov dinarjev za asfalt v vasi. „Naša družina je že med njimi,“ je povedal Franc Rosthar, vendar nam ni zato nič žal. Zelo smo veseli, da se že vozimo po asfaltu.“

J. TEPPEY

RUBENS NA SLIKAH - Filatelistično društvo v Krškem, ki je že šesto leto po raznovrstnosti svoje vzgojne dejavnosti in izvirnih organizacijsko-vsebinskih pristopih najboljšo slovensko društvo, je prejšnji petek v Valvasorjevi knjižnici odprlo razstavo „Rubens na znamkah.“ Gre za bogato zbirko znanih predsednika društva Slavka Šribarja, posvečeno 400-letnici rojstva flamskega slikarja Petra Paula Rubensa. Razstava bo odprta ves mesec. (Foto: P. Perc)

Dosti je odvisno od delegatov

Predsedstvo občinske konference SZDL v Krškem za več živih stikov z ljudmi

Življenje v krajevni skupnosti je v marsičem odvisno od dela delegatov. O pomembnih stvareh se namreč odloča že tedaj, ko obravnavajo razno gradivo. Če poteka obravnava v preozkih krogih, ob tem pa priznamo, da so povratne informacije presibke, prihaja zaradi nepopolne obveščenosti ljudi do nezadovoljstva.

Tudi ob nedavnih obiskih predstavnikov občinskih družbenopolitičnih organizacij, izvršnega sveta in samoupravne

komunalne interesne skupnosti v Dolenji vasi in v krajevni skupnosti Rožno-Prekladol, se je pokazalo, da lahko živ stik najhitreje podre „zidove nezaupanja“, ki so največkrat posledica zapisanega v uvodu. Ko je predsedstvo občinske konference Socialistične zveze v Krškem obravnavalo informacijo o teh obiskih, za katere je dalo pobudo, je menilo, da so taki stiki zelo koristni, zato naj bi podobne obiske pripravili večkrat ne le v krajevni skupnosti, marveč tudi v tozdih.

„Dojemanje težkega položaja je - težko, ljudje se zato še teže sprijaznijo, da so odgovodovanja nujna pri njih, če tega morda ni opaziti tudi pri sosedih,“ pravi sekretar občinske konference SZDL Ivan Srpičič. Največ pripomb izražajo ljudje nasploh (torej tudi v Dolenji vasi

O OSNUTKU OBČINSKE RESOLUCIJE

Delegati zbora združenega dela, družbenopolitičnega zbora in zbora krajevnih skupnosti krške občinske skupščine bodo v sredo, 15. decembra, ob 15. uri pričeli zasedanje z gotovo najpomembnejšo točko dnevnega reda - z osnutkom resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine za obdobje 1981 - 1985 v letu 1983. Delegati bodo med drugim razpravljali o predlogu odloka o zazidalnem načrtu Leskovec - Gmajna in se seznanili z informacijo o družbenem dogovoru o reševanju romske problematike v krški občini.

SPOSOJENO TRNJE

- Pravijo, da je treba gospodarstvo razbremeniti. Ne kateri so ga že - za milijone, za milijarde ...

(Iz Politike ekspres)

VSEM OTROKOM ENAKA DARILA

Delovne organizacije v brežiški občini že nakazujejo denar za novo etno obdaritev otrok. Na predlog ZJPM so prispevek na zaposlenega višali na 100 dinarjev. Darila bodo stotostotna za vse otroke v občini.

1983. ŠOLA V DOBOVI

V Dobovi pri Brežicah z gotovostjo računajo, da bodo prihodnje eto gradili novo šolo, zato združujejo referendumski denar za osnovno šolo v Brežicah. Ta jim bo posodila 10 milijonov dinarjev. Tako bodo lo srede leta 1983 zbrali 31 milijonov, od tega 26 za gradbena dela. Če ne bo novih podražitev, bodo s tem zneskom lahko zgradili 1000 m² površin.

SPOSOJENO TRNJE

- Država je zmanjšala proračun, televizija je skrajšala program. Vi ne morete zmanjšati svojih izdatkov in ste torej razsopnik, zaradi katerega ne uspeva stabilizacijski načrt.

/Iz Svijeta/

VA VRSTI JE VELIKA DOLINA. Tamkajšnja šola povečujejo v kladu z referendumskim programom, vendar je zdaj na vrsti le rva etapa. V Dobovi so gradnjo odložili. Priprave nanjo že tečejo v kratkem bo znana tudi dokončna lokacija. (Foto: V. P.)

NOVO V BREŽICAH

VSI BOMO PLAČALI. Tako najrč ne mislijo tisti, ki so v petek onoči izruvali devetnajst mladih krasnih dreves ob novi Cemelčevli. Zasadiitev je veljala 25 tisoč inarjev. Kolikokrat bo tako delo še pravljeno zaman, se sprašujejo poteni občani, ki posredno financirajo ozelenjevanje mesta. Le komu so a poti celo drevesa?

občini vsako leto več krusih mater, tako je ta upotovitve hkrati zaskrbljujoča. Razlog za oddajo otrok v rejo je največkrat alkoholizem, ki se zelo hitro širi. Pred leti je bilo v reji povprečno 10 do 15 otrok, zdaj že nekaj časa nad trideset. Trenutno je 35 takih žrtev alkoholizma in neurejenih družinskih razmer. Se dobro, da socialne delavke najdejo toliko žensk, ki so pripravljene sprejeti otroke k sebi.

PRIVLACNA FOLKLORA. V Dobovi se mladi z veseljem prijavljajo v folklorno skupino. Čelo prevče jih je, saj nimajo kje vaditi, zato sami poskušajo vsaj za silo urediti pododre prosvetnega doma. Marsikje, kjer imajo lepe prostore, so pa v drugačni zadregi. V njih ni življenja, zlasti ne mladim, ki bi domove napolnili s svojim navdušenjem, s svojim zanosom. Nekaj je narobe.

REJNISTVO V RAZCVETU. akor se lepo sliši, da je v brežiški

ČIGAVA JE CESTA?

Taka vprašanja so pogosto v ospredju, ko je potrebno razjasniti, kdo naj bi bil potemtakem tudi dolžan skrbeti za vzdrževanje določenih cestnih odsekov. V krški občini Račani že dlje sprašujejo, kdaj bo asfaltirana cesta Rimš - Smednik, saj je to menda edina „republiška“ cesta v občini, ki je še ne prekriva črna „preproga“. V krajevni skupnosti Podbočje je problem malce drugačen. Vzdrževanje nekategorizirane ceste Dobrava - Bušča vas namreč ni zajeto v načrtu samoupravne komunalne interesne skupnosti. Za gramoz, zagotavljajo občani, ne bo težav, le v roke bodo morali večkrat pljunuti krajanj sami.

Jubilej DPM - Krško-Levi breg 30-letnica društva

Društvo prijateljev mladine Krško-Levi breg, ki združuje okrog 800 članov, praznuje letos 30-letnico. Vse letošnje prireditve so posvečene temu jubileju in hkrati 40-letnici pionirske organizacije Slovenije. Svečana seja krajevnega DPM bo prve dni januarja prihodnje leto. Te dni pa so na terenu številni aktivisti DPM, ki pobirajo simbolično članarino (20 dinarjev letno) in pridobivajo nove člane. Ob obletnici se želi krško DPM še bolj približati krajevni skupnosti in njenim krajanom, kajti akcija poteka pod geslom „Vsak otrok v krajevni skupnosti je naš otrok!“ Uresničitev tega gesla pa naj bi omogočila nova organiziranost društva. Več ulic v mestu namreč tvori mestno-rajonske skupnosti, v sleherni od teh pa naj bi zaživelo delo enot DPM. Te se povezujejo v krajevno DPM, te pa v občinsko Zvezo prijateljev mladine. Aktivisti DPM - levi breg v Krškem bodo pritisnili na vsako kljuko, da bi skupaj s starši poskrbeli za otroke, da ne bi občutil bremen stabilizacije.

SMUČARSKI IZLETI PRED DURMI

Ob pomanjkanju gorjiva in bonov bodo za ljubitelje bele opojnosti še kako dobrodošli izleti krškega smučarskega kluba. Znano je, da nam zavoljo dolgih zimskih počitnic šolarjev turistični delavci v naših zimsko-sportnih središčih ne morejo zagotoviti dovolj prostora, zlasti ne prenočišč. Zato so tako imenovani vikend „paketi“ kar dobra rešitev za številne smučarje. Krški klub, ki ima zaenkrat več kot 400 članov, bo za 45 oseb pripravil med drugim tudi dva tridnevna izleta na Arh. Prvičkrat naj bi krenili na Pohorje z avtobusom 17. decembra, drugič pa 20. februarja 1983.

KRŠKE NOVICE

BO RES VRATAR KRIV ZA POŽAR? - Tako vprašanje smo slišali na sekijski razpravi o požarnem varstvu. Janez Uršič je pohvalil vzgojno protipožarno delo v raški osnovni šoli. Dobro delajo tudi v drugih šolah, le v samem mestu nimajo pravega uspeha. Pričeti pa le kaže dovolj zgodaj, če že zaradi drugega ne, potem zato, da bi razvili čut odgovornosti. Zato je tem bolj utemeljeno vprašanje, če je res kriv za požar v podjetju vratar ali pa še (in predvsem!) kdo drug, saj je točno določeno, kdo je odgovoren za požarno varnost!

SMUKA BO PRIJETNA - Skupina okrog tridesetih članov krškega smučarskega kluba je opravila okoli 150 udarniških ur za ureditev smučišča na Polomu na Gorjancih. Ob tem, da so namestili žično vrv za vlečnico, so s smučišča odstranili mnoge skale in razbohoteno grmičevje. Tekme in smuka nasploh bodo poslej vprašanje. Če bo le dovolj snega, da bi preizkusili, če se bodo obeti uresničili! To si želijo

Berite »Dolenjski list«

„SUROVINA“ NA OBDELOVALNI ZEMLJI?

Delegacije zbora krajevnih skupnosti krške občinske skupščine podpirajo izdajo zakona o varstvu kmetijskih zemljišč pred spremembo namembnosti. Delegati menijo, da je nedopustno, da je na najbolj rodovitnem zemljišču pod hladilnico Agro kombinata predvidena gradnja „Surovine“. Za industrijo bi gotovo večkrat uporabili manj plodno zemljo že, če bi dobro izračunali, koliko stane novopridobljeno zemljišče - z melioracijo. Ze tako bo načrtovana industrijska cona v Zadovinku dovolj neusmiljeno zarezala v najboljšo zemljo.

udarniki in desetkrat več vseh drugih članov kluba. Bodo zgledi letošnjega udarništva potegnili prihodnjije?

NEDELJSKI IN „DOLENJC“ NE KLONETA - Prodajalka Tobaka na Cesti 4. julija Milka Kojanova pravi, da sta v zadnjem času, ko je pri drugih časnikih in revijah opazno zmanjšanje naklade ali pa vsaj zmanjšanja kupecev - bralcev, le Nemanja kupecev - bralcev, le Nedeljski in Dolenjski list ohranila številne bralce. Obeh tednikov bi lahko v tej postovalnici prodali celo več kot doslej. Da ne bo tole le odpreve podobno samo hvale, odpreve se našo napakico. Zadnjikrat je namreč prodajalka pričakovala, a deset izvodov več našega tednika, a na paketu je pisalo, da je prispelo „standardnih“ 120 izvodov. Ko je pošiljko prešela, je ugotovila, da je „Dolenjec“ celo deset manj od običajnega števila. Milka in bralci Dolenjskega lista v Krškem si želijo, da bi ostalo vsaj vse po starem, če že ne moremo zagotoviti več izvodov!

KRŠKI TEDNIK

Trebanjci računajo na težave

V načrtu za prihodnje leto ima najpomembnejše mesto izvoz — Kmetijstvu še večje veljavo

Že ob sprejemanju srednjeročnega plana je bilo več kot očitno, da v trebanjski občini ne bodo mogli uresničiti vsega, kar so si zastavili. Zaradi tega in pa zaradi težav, ki bodo prihodnje leto brzkone hujše, kot so bile letos, je odgovornost vseh dejavnikov za sprejemanje planov za naslednje leto toliko večja. To je bilo opaziti tudi na šesti skupni seji vseh treh zborov trebanjske občinske skupščine — seja je bila pretekli teden — ko je osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana vzbudil največ razprave. Vsekakor je to znamenje, da delegati z večjo odgovornostjo spremljajo načrte za prihodnje leto.

Kot je dejal predsednik trebanjskega izvršnega sveta Nace Dežman, so obeti za prihodnje leto vse prej kot rožnati. Že v tem letu niso bili uresničeni vsi zastavljeni cilji — poraba je bila prevelika, zlasti v primerjavi z dohodkom, šepalo je v izvozu, pa tudi izgube so se povečale — težko pa bo tudi prihodnje leto. In kaj prinaša osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana občine za prihodnje leto?

Težave v devizno-plačilni bilanci Jugoslavije terjajo od slesherne občine in vsega njenega gospodarstva, da vse moči vpreže v povečanje izvoza. Tudi trebanjska občina, ki sicer prej ni bila izvoznica, se je vključila v izpolnjevanje teh nalog. Toda

prav gotovo ji je to bolj uspevalo lani kot letos. Letos namreč v celoti ni dosegla zastavljenih izvoznih ciljev. Težav je bilo cela vrsta, toda odstopanja od ciljev posledje ne bo. Zato naj bi se prihodnje leto izvoz v celoti povečal za 10 odst., na konvertibilno področje pa za 18 odst. Za vse to v trebanjski občini ostajajo realne možnosti, še posebej, če se bo ritmi izvajanja v doslej uspešnih delovnih organizacijah še povečeval.

Zato bodo v trebanjski občini tudi povečevali družbeni proizvod za 2 odst., kar je več kot v republiki, prav tako obseg industrijske proizvodnje, medtem ko bo kmetijska manjša, kot je načrtovana v Sloveniji. Vendar to ne pomeni, da bodo Trebanjci zmanjšali pomen

kmetijstva, ki je še zmeraj ena izmed prednostnih gospodarskih panog. Pridelali naj bi kar za 700 tisoč litrov mleka več, porasla naj bi tudi proizvodnja mesa in mleka, medtem ko se zdi, da so možnosti za pridelovanje krompirja že skoraj izkoriščene in tam niso predvideni veliko večji tržni presežki.

Vse to pa bo treba doseči ob občutno manjši rasti zaposlovanja, saj bo v prihodnjem letu dobilo delo le okoli 70 novih delavcev, odziv stare delovne sile pa tudi ne bo tako velik, da bi ne bilo brezposelnosti, kjer bo število oseb brez dela naraslo za skoraj tri stotine.

Marsikaj bo verjetno prinesla še razprava o osnutku resolucije, že zdaj pa je jasno, da obseg denarja za osebne dohodke ne bo smel narasčati tako kot doslej, prav tako pa bo treba občutno zmanjšati tudi ostalo porabo — kot prvi osnutek resolucije, vsaj za 7 odst.

Sicer pa so na skupščini sprejeli še poročila o varstvu otrok, razmerah v telesni kulturi, kulturi, nekaj odlokov in poročila o štipendiranju.

J. S.

SAME VEŠČE KROJENJA — Kako bo novi delovni čas naklonjen takšnim konjičkom, bo treba šele preskusiti. Vsekakor so storile prav žene in dekleta, ki so se javile sevniški delavski univerzi in hodijo v sejno sobo Mercatorja na tečaj šivanja in krojenja. V delo jih bo vpeljala marljiva mojstrica iz Lisce Anica Kragl.

Delavnik po meri proizvodnje

Občinska uprava in družbene dejavnosti začinjajo ob osmih — Ob sredah kar do 18. ure — Analiza o tem, kako v proizvodnji — Odločitev pred novim letom

V sevniški občini je občinska uprava nekaj časa vztrajala pri običajnem zimskem delavniku, začeni z delom ob sedmih. Po praznikih so v sredo vendarle začeli po novem — ob osmih, podobno tudi na sish, ne pa po šolah.

Delegata zbora združenega dela na ločenem zasedanju že naslednji dan je zanimalo, kako je s tem. Predsednik posebne komisije za ta vprašanja, sekretar občinskega sindikalnega sveta Sašo Jejič, je pojasnil, kako nameravajo urediti delovni čas po novem.

Predvsem ne nameravajo ničesar storiti brez temeljitega preudarka. Računajo, da bi bilo najbolj primerno, če bi začetek proizvodnega dela premaknili od sedanje rane ure — 5.30. (režijci oziroma uprava so lahko „spali“ pol ure dlje) na 6.30., skupne službe pa na 7. uro. Tudi šole naj bi pričele pouk, kolikor že ne, pol ure kasneje, to je ob osmih. Utemeljevanje, zakaj tako, ima preprost razlog: če bomo prihodnjega 27. marca v naši državi res prešli na tako imenovani letni čas kot preostala Evropa, bi morali takrat delavci začeti za tekočim trakom celo že ob pol štirih. Če bi čas sedaj premaknili, kot nameravajo v sevniški občini, bi spomladaj torej hodili

• Predlog, da bi skrajšali presledek med izmenama, je naletel na dokaj burno reakcijo delegatke, delavke iz Lisce. „Kaj, da je ta predlog prišel prav iz naše tovarne?“ se je čudila, češ če ga je res kdo dal, to ni mogel biti delavec za strojem, še manj pa vozač. Delavka, doma z Blance, že zdaj sploh ne more v domačo trgovino, ker to zapro ob 14. uri, ko mora v Sevnici hiteti na delavski avtobus!

na delo spet po starem, ob pol petih.

Zanimiva razprava se je razvila ob vprašanju skrajšanja odmora med izmenama. Ta čas, še kako pomemben za vzdrževalce, naj bi od sedanjih 20 minut skrčili na deset. Odprto je tudi, kaj s časom za malice. Znano je, da je dostikrat ta čas namenjen za vse kaj drugega. V času vrst v trgovinah, pomanjkanja tega in onega se malica za prenekatero delavko spremeni v pol urice lova za pralnim priskom, mesom in podobnim.

Razprava o delovnem času je torej navrgla še vse kaj drugega: vprašanje preskrbe in nasploh njene boljše organiziranosti, kar tako ali drugače spremlja naš vsakdan. Delegati zbora združenega dela naj bi o končnem predlogu odločili na zadnjem zasedanju pred novim letom.

A. ŽELEZNIK

ŽE PETI SESTANEK

Minuli teden je bil spet množično obiskan sestanek pričakovalcev vse dražjih stanovanj na nekdanjem sevniškem sejmišču. Je konec barantanju? Malo verjetno, saj se v četrtek zvečer tem ljudem nihče ni mogel zatrditi, kdaj se bodo lahko vselili. Slišati je bilo, da naj bi bilo marsikaj jasno še v tem tednu, a kaj, ko je na koledarju mineval že četrtek. Vsekakor pa so ti ljudje že na petem sestanku vztrajali, da se jim tudi znižata stanarina, ker bo vsakdo kuril, kot ve in zna, vsekakor pa se ne bo grel iz za te čase nenavadne kotlovnice na kurilno olje.

Koga bi bilo treba zares disciplinirati?

Člani disciplinske komisije brez mandata

Vodja delegacije za zbor združenega dela občinske skupščine v tozdu Krojilnice sevniške Lisce, Rafal Blas, je postavil zanimivo delegatsko vprašanje.

Ob minulih volitvah so v Lisci javno opozarjali, da se izteka mandat tudi zunanjim članom disciplinskih komisij. Menili so, da bi hkrati, ko že volijo nove člane organov upravljanja in delegacij, volili tudi zunanje člane disciplinskih komisij. Dobili pa so pojasnilo, češ da le-tem poteče mandat šele čez nekaj mesecev. Tolažili so jih, da bo zadeva urejena pravočasno.

Doslej se ni zgodilo še nič takega, še več: v Lisci ugotavljajo, kar je zapisano tudi črno na belem v tem delegatskem vprašanju, da so bili taisti zunanji člani disciplinskih komisij izvoljeni že pred štirimi leti. V komisije so bili izvoljeni za nameček že dvakrat zaporedoma, zato sploh zanje ni več možnosti ponovitve.

Koga bi bilo treba sedaj dati v disciplinsko, bo moral verjetno po službeni dolžnosti ugotoviti družbeni pravobranilec samoupravljanja. Da bo vse po črki zakona, pa bodo morali pred tem, kot tudi predlaga delegacija Liscinih krojilcev, urediti zmešnjavo s temi mandati. Listo mora namreč potrditi zbor združenega dela občinske skupščine.

A. Ž.

ZANESLJIVE ZVEZE — Znano je, da radioamaterske zveze ne odpovedo, ko ostanejo neuporabni vsi drugi načini. Prizadevni sevniški radioklub Amater začena v nedeljo ob 9. uri v svojih prostorih na gradu tečaj za operaterje tako imenovanega „C“ razreda. Uvodni razgovor minulo nedeljo je izoričal zanimanje. Tečaj bo brezplačno vodil prizadevni vodja primopredajne sekcije Janez Kranjc. (Foto: A. Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

SE SO DRVA — Ob zadnji akciji slovenskih gozdarjev, ko so leti odprli svoje gozdove, da bi si ljudje nekaj tik pred zimo lahko nabrali suhljadi, v sevniški občini ni bilo posebnega odziva. Do minulega petka se je na GG pri žagi zglasilo le 15 občanov. Resnici na ljubo je treba sevniškemu gozdarjem pripisati v dobri to, kar so verjetno marsikje zamudili. Skozi vse leto so ugodno odkazovali za kurjavo les za spravilo kar na panju. Tako si je v mnogo ugodnejšem času za takšno delo prikabelo kurivo 25 ljudi.

vrstnega reda in podobnih zapletov za solidnih 1.800 dinarjev kupil jeklenko, kajpak polno tako iskane ga plina. Čudil se je, zakaj take možnosti nimajo v sevniški občini. Kako je pravzaprav s tem, na seji ni bilo mogoče ugotoviti. Najverjetneje bo tako, da Sevničani niso bili vabljeni na sestanek v ljubljanskem tozdu Butan, kjer, to lahko vidijo po sosedih, so delili madžarski plin.

LAHKO SE JE OGRETI TUDI PRI PLESU — To in še marsikaj drugega v boštanjka mladina, ki z ta konec tedna spet prireja vedno dobro obiskane plesne vaje za začetnike in tudi tiste, ki že nekaj znajo. Tudi tokrat bo uglajene korake učil priznani plesni mojster Jože Lavrin iz Ljubljane. Ko bo najbolj mrzlo, bo plesni venček.

LAČNA VRANA SITO PITA — Jože Ribič, predsednik združenja sevniških obrtnikov in njihov predstavnik v občinskem izvršnem svetu, je na seji tega organa postavil upravno vprašanje. Dejal je, da je te dni v Kriškem brez kakšnih ceremonij,

Trebnje: 40 tisoč novoletnih jelk

Gozdno gospodarstvo Novo mesto — TOK Gozdarstvo Trebnje se tudi letos pripravja na množičen posek smrekic, ki bodo v nekaj novoletnih dneh služile kot novoletne jelke. Kot so nam povedali, bodo letos posekali okoli 35 do 40 tisoč smrekic. Večino dela bodo opravili kmetje kooperanti, ki bodo za vsako smrekico dobili od 20 do 60 dinarjev.

Seveda ni bojazen, da bi zaradi novoletne potratnosti opustošili gozdove. Ta dela potekajo pod strogim nadzorstvom gozdarjev, gre pa povečini za taka drevesca, ki bi tako ali drugače propadla že zaradi naravne selekcije. Kmetje — v tej akciji bo sodelovalo okoli 200 kooperantov — bodo na hitro lahko zaslužili tudi po 10 tisoč dinarjev, kupci v Bjelovaru, Subotici in drugje pa bodo lahko dobili lepe novoletne jelke. Za to akcijo kmetov kooperantov so že določena odkupna mesta in čas odkupa, ki bo trajal od začetka meseca do sredine decembra.

NE GRE ZA KOPICE NJE ZALOG — Kdove, kaj je prignalo tole tovarisico, da je prišla po bencin kar s kanticno. Prav gotovo pa ne potrošniška mrzlica, saj brez bona ni mogoče dobiti niti kapljice bencina. Zato pa imajo tudi na trebanjski bencinski črpalki dosti dela, da vsem odgovore, kako že nekaj časa nimajo motornega olja in da ne vedo, kdaj ga bodo dobili.

ZADRUGA BREZ TOZDOV?

V trebanjski kmetijski zadrugi se pripravljajo na združitev tozdov trgovina in temeljna zadruga organizacija v enovito delovno organizacijo. Referendum o združitvi in o sprejemanju vseh samoupravnih aktov, ki bodo temelj bodoče organiziranosti, so pripravili za nedeljo, 12. decembra, ko se bodo na voliških lahko oglašili kmetje, 10. decembra pa se bodo o združitvi odločali zaposleni v zadrugi.

Tudi po šolah varčujejo

V trebanjskih šolah bodo varčevali pri kurjavi, prevozi in pri hrani — Spet naj bi oživele pionirske kmetijske zadruge — Rast zaposlovanja bo manjša

Ze konec lanskega leta so v trebanjski občinski izobraževalni skupnosti posegli po krepkih varčevalnih ukrepih. Čeprav so bili ti ukrepi tudi za varčno prosveto nekako šokantni, se je kaj kmalu pokazalo, da ne bodo zadostovali. Zato so letos sprejeli predloge za dodatne varčevalne ukrepe, nekaj pa jih tudi že izvajajo.

Lani so se dogovorili, da materialni stroški ne bi smeli narasti za več kot 16 odst. V prvem svežnju varčevalnih ukrepov se je tako znašla glasbena šola, ki mora celotne stroške zmanjšati za več kot 600 tisoč dinarjev. Znižali so tudi normativ za tehnično osebje, za polovico zmanjšali vse stimulacije po osnovnih šolah, v nekaterih primerih ukinitelj deljenje brezplačne malice, pa tudi šola v naravi naj bi bila za četrtno cenejša in krajša.

Ker samo ti ukrepi nikakor ne bodo dovolj za reševanje iz hude finančne zagate, so sprejeli še predlog za dodatno varčevanje. Pri prevozi so ukinitelj vse vožnje, kjer se vozi manj kot pet otrok, razmišljajo pa tudi o ukinitvi voženj na progah Sentlovenca — Catež in Jelševca — Trebelno ter o uvedbi kombiniranega pouka na obeh šolah. Doslej so že temeljito pregledali

mrežo vseh prevozov in razmišljajo, da bi otroke iz Velike Loke in Sentlovenca vozili v šolo z vlakom. Na pomoč naj bi priskočili tudi tovarniški avtobusi.

Tudi hrana šteje v sklop varčevalnih ukrepov. Seveda ne gre za manjšanje ali omejevanje obrokov, ampak za večjo samooskrbo. Vse šole ustanavljajo pionirske kmetijske zadruge, na prostih površinah pa bodo gojili zelenjavo. Otrokom bo treba preprečiti, da bi odmetavali hrano, bolj pa naj bi se povežale tudi kuhinje po različnih krajih.

Ker nam manjka energije ali pa je draga, bodo v trebanjskih šolah poskušali privarčevati tudi več energije. Pouk se ne bo začel pred 8. uro zjutraj, v vsa okna in za radiatorje bodo namestili izolacijske materiale, avtomatične reostate, v šolskih kuhinjah pa bodo začeli spet uporabljati štedilnike na trda goriva.

Omejitveni ukrepi se bodo pokazali tudi pri zaposlovanju, kjer bodo gledali zlasti na vse manjše zaposlovanje tehničnega kadra, izhajalo bo manj šolskih glasil, šolske prostore, zlasti pa telovadnico, pa naj bi oddajali v najem tudi delovnim organizacijam in drugim, da bi tako kar najbolj zmanjšali stroške vzdrževanja.

J. SIMČIČ

IZ KRAJA V KRAJ

NI VSE ZLATO — Nobena stvar ne traja večno, pa tudi veselje Dobričanov ob novi asfaltni prevleki na cesti je zadnje čase malo skaljeno. Kako bi tudi ne bilo, ko pa tudi zlato z leti potemni. Zdjaj so Dobričani in tudi drugi (da ne bodo samo oni krivi za govornice), pogruntali, da na cesti niso utrjene banke, da ni urejena prometna signalizacija itd. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da jih ne skrbi zanje, bolj jih skrbi, kaj se bo dogajalo z drugimi vozniki, ko bo zapadel sneg in se bodo znašli na cesti brez vseh oznak.

ŠOLARSKI TRIM NA STOPNICA — Znano je, da v trebanjski občini atletika nima dobrih možnosti za trening. Zdjaj pa so se odprle možnosti, da v tej občini dobe generacijo odličnih tekačev po stopnicah. Nove in hudo dolge ter strne stopnice proti novi osnovni šoli v Trebnjem bodo gotovo primerne za trening vrhunskih tekačev po stopnicah. Ker pa je le malo možnosti, da bi to disciplino uvrstili tudi na olimpijske igre, Trebanjcem ostane za uteho, da otroci na njih lahko trenirajo namesto trima.

NISO ČAKALI NA DEDKA MRAZA — O mokronoški odbojkarjih je krožila šala, da jim bo moral v tekmo vanju v slovenski ligi — zahod vsaj dve točki prinesli dedek Mraz, sicer bodo po najkrajšem postopku izpadli iz nje. Toda zdi se, da je ta šala vendarle prebudila te odbojkarje: v zadnji tekmi so zmagali kar s 3 : 2. Kdo ve, ali bi bile podobne šale koristne tudi za druga področja našega življenja in dela.

BODO LISICE POBJILI Z VILAMI? — Odkar je v trebanjski občini občutiti izredno pomanjkanje streliva, je na lovskih pogonih slišati vse manj pokanja. Resda je zdaj po loviščih zavladal nenavaden mir, ki sicer ni od muh, postavlja pa se vprašanje, kako se bodo lovci iz Dobriča, Velikega Gabra in drugih krajev zoperstavili lisičji nadlogi in steklini. Pa ne da bodo morali zaradi pomanjkanja deviz lisice pobijati z vilami?

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Učinkoviti ukrepi

V zaostrenih gospodarskih razmerah več ukrepov družbenega varstva

V času, ko si vsa družba prizadeva, da bi kar najtemeljiteje in čim hitreje začeli uresničevati naloge pri zdravljenju gospodarstva, imajo več kot dovolj dela tudi družbeni pravobranilci samoupravljanja. Tudi v kočevski in ribniški občini družbenemu pravobranilcu samoupravljanja ne zmanjka dela. Kar precej delovnih organizacij in tozdov se je namreč znašlo v težavah, ki jim sami niso bili kos.

Dolžnost družbenega pravobranilca samoupravljanja v občini Kočevje in Ribnica opravlja Jana Urana. Povedala je, da taka dejavnost ni nič nenavadnega in samo za obe občini značilnega, še manj je mogoče reči, da je prav v teh občinah družbeni pravobranilec samoupravljanja najbolj „strog“. V celoti gledano, gre le za uresničevanje prodajnih usmeritev, ki so jih družbeni pravobranilci samoupravljanja sprejeli za vso republiko. Dodati je treba, da velika večina pobud za ukrepe družbenega varstva družbene lastnine, samoupravnih pravic ipd. prihaja iz združenega dela, družbenopolitičnih skupnosti, skupin delavcev ali posameznikov.

Pred časom je bilo veliko slišati o ukrepih družbenega varstva, ki so bili sprejeti za kočevski Itas, Likov tozd Iveral in Zidarjev tozd Strojni obrati. Ti ukrepi so bili vsekakor upravičeni, saj se je stanje v vseh teh okoljih po sprejemu ukrepov bistveno izboljšalo, s tem pa je bilo zaščiten tudi družbeno imetje in socialna varnost delavcev. Podobno so bili hujše oškodovani tudi družbeni interesi v ribniški delavski univerzi. V skladu z družbenim dogovorom o delitvi sredstev za osebne dohodke pa je bilo sprejetih tudi več takšnih ukrepov in nekaj kršiteljev je dobilo opomine.

Takih in podobnih primerov bi bilo prav gotovo manj, če bi v vseh delovnih okoljih delovali odbori samoupravne delavske kontrole, katerih delo naj bi bilo v prihodnje deležno več pozornosti in tudi pomoči.

Podobno je s službami pravne pomoči, ki marsikateri delovni organizaciji še ni zažvela tako, kot narekujejo potrebe. Zato Jana Urana tudi sama večkrat nudi pravno pomoč, zlasti ko gre za kršenje samoupravnih pravic delavcev v zvezi z delovnimi razmerji. Kar okoli polovica vsega dela družbenega pravobranilca samoupravljanja terjajo prav ti primeri. Dodatno obremenitev pa v tem trenutku pomeni tudi usklajevanje pravilnikov z novim zakonom o delovnih razmerjih, kjer pa je že bilo marsikaj narejenega.

medved odgovarja

— Zakaj so postavili okoli zelenice pri Nami električnega pastirja?

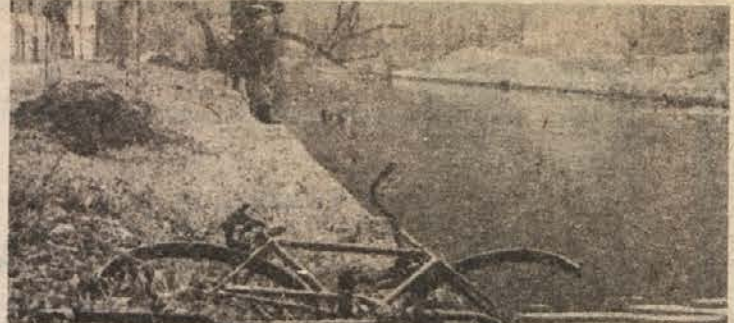
— Ker sicer vsako jesen in zimo naredi kočevska teleta preko nje bližnico do trgovine.

DROBNE IZ KOČEVJA

V GNEČI ZASTONI DO PIJAČE
Strežno osebje v kočevskih gostinskih lokalih se pritožuje nad nekaterimi mladimi premetenci, ki so v predprazničnih dneh izkoristili gnečo v gostinskih lokalih in prišli zastoni do pijače. Taki gostje so stali pri točilni mizi in na debelo naročali pijačo. Ko pa je zaigrala godba, so zaigrali kot da gredo plesat ali pa na WC, v resnici pa so jo stisnili skozi vrata in „pozabili“ plačati. Vse to se je dogajalo v več gostinskih lokalih, kolikšna je škoda, pa ne ve nihče.

PLAKATI VABIJO K CENEJŠI VODKI IN RUMU
Lepi plakati z velikimi črkami oznanjajo, da se je začela v nekaterih kočevskih trgovinah reklamna prodaja živil in tudi pijače. Ta obvestila so v splošni druginji prav gotovo doživela prijet-

KOČEVJSKE NOVICE

POTAPLJAŠKI SPREHOD PO RINŽI — Nedavni sprehod potapljačev pod gladino Rinže v Kočevju je pritegnil kar precej pozornosti mimoidočih. Toda v ozadju ni bila spektakularna akcija, šlo je le za vajo, med njo pa je z dna Rinže prišlo na dan tudi nekaj koles. Seveda kolesa niso več uporabna, reka pa bo le malo čistejša.

Zmerni načrti za prihodnost

Občinska konferenca Zveze komunistov Kočevje: plani za prihodnje leto naj bodo realni — Pozornost izvozu

Kako bo z uresničitvijo letnega načrta kočevske občine ta hip še ne more biti znano, toda na vseh ravneh, kjer so v teh dneh govorili o planih in načrtih za prihodnje leto, je bilo opaziti, da se delegati z veliko previdnostjo lotevajo napovedi za prihodnje leto. Vse to je bilo značilno za vsa telesa, na katerih so pretekle dni obravnavali poslovanje in proizvodnjo v prvih devetih mesecih tega leta in spremembe ter dopolnitve družbenega plana.

Tako je bilo že pretekli mesec na skupni seji občinske konference SZDL in občinskega sveta Zveze sindikatov pa potem na seji predsedstva OK SZDL Kočevje in na seji občinske konference ZK, ki je bila v Kočevju pretekli četrtek.

Mimogrede rečeno, resda konferenca ZK ni bila sklepčna, toda za to niti ni bilo potrebe, saj na njen niti niso sprejemali kakih novih sklepov ali sprejemali novih nalog. Zadnje besedo so rekli vsi zbori kočevske občinske skupščine, ki so se sestali ta teden v ponedeljek oziroma torek in so obravnavali tako informacijo o gospodarjenju kot dogovor o spremembah in dopolnitvah družbenega dogovora o temeljih družbenega plana občine Kočevje za to srednjeročno kot osnutek sprememb in dopolnitev družbenega plana. (O seji vseh treh zborov občinske skupščine bomo še poročali.)

Skupno izhodišče za sprejemanje vseh dogovorov in na-

BO KOČEVSKA MLADINA DOBILA PROSTORE?

V Kočevju, kjer mladina že dalj časa jadikuje, da nima pravih prostorov za svoje dejavnosti, kaže da bodo rešili tudi ta problem. Kot je bilo moč izvedeti, bodo mladi dobili prostore v stari pekarni, kjer je dovolj prostora tako za sestanke kot za organizacijo plesov in drugih prireditvev. Seveda bo morala mladina pripraviti tudi program, ne nazadnje pa bo treba rešiti tudi vprašanje, kako do denarja za adaptacijo in morebitne druge stroške. In ko bodo odgovorni razmišljali o tem, ali bodo odvezali mošnjček tudi za mladino, prejone ne bi smeli pozabiti, da je kočevska mladina kar precej prispevala k razvoju z vrsto lokalnih delovnih akcij.

MLADI „KAVBOJI“ NA MOTORJIH

Mladi lastniki koles z motorji so za uboge pešce veliko bolj nevarni kot pa pravi motoristi. Ti fantiči namreč ne spoštujejo nobenih prometnih pravil, vozijo pa se po zelenicah, parkih in pločnikih. Seveda ti mladi motorizirani „kavboji“ ne poslušajo opozoril starejših krajanov. Motorčki niso registrirani, zato tudi prijava ni mogoča. Kaj, ko bi te divje motoriste le registrirali in jim stopili na prste?

J. PRIMC

Na tujem uspešnejši kot doma

Ribnica: Tri mesece pred koncem leta slabši poslovni rezultati kot ob polletju — Uspešni izvozniki — Konkretna stališča o združevanju kmetijstva in gozdarstva ter lesne industrije

Gospodarske težave, s katerimi se ta čas spopadamo v Jugoslaviji, niso zaobšle ribniške občine. Resda v prvih devetih mesecih tega leta nobena organizacija združenega dela ni izkazala izgube, toda mnogoteri kazalci kažejo, da se je ribniško gospodarstvo vendarle znašlo v precej težjih gospodarskih razmerah. Te bodo prihodnje leto brzkone še težje, kar postavlja pred komuniste in vse občane še težjo nalogo. Kako se z njimi spopasti, je bila zato osrednja točka dnevnega reda na seji občinske konference ZK v Ribnici, ki je bila v predprazničnih dneh.

Poslovni in proizvodni rezultati ribniškega gospodarstva so bili v devetih mesecih slabši kot ob polletju. Denarja za akumulacijo in razširjeno reprodukcijo je bilo manj, kar kaže na manjšanje vitalnih sposobnosti. Kljub temu delitev dohodka ni potekala v skladu z določili resolucije, težave so tudi z likvidnostjo. Ker mora združeno delo zaradi tega najemati kratkoročne kredite, so izjemno porasle obresti. Kljub temu je treba reči, da nekatere delovne organizacije poslujejo in proizvajajo nad občinsko ravni — taki sta Riko in ITPP — nekatere pa se srečujejo s hujšimi težavami. Med temi je Inles, zlasti pa njegova tozda v Sodražici in Loškem potoku. Sploh je za lesno industrijo značilno, da se zanj konjunktura slabša in skladišča se polnijo.

Čeprav razmere v gospodarstvu niso bile lahke, jim je vendarle uspelo precej povečati izvoz in že ob tričetrtletju izpolniti skoraj vse naloge. Izvoz je v celoti porasel za 14 odst., na konvertibilna področja pa je večji skoraj za 100 odst. Seveda je zaradi tega porasla tudi stopnja pokritosti uvoza z izvozom.

Levi delež izvoza na konvertibilne trge pa opravita Eurotrans in Riko.

O združevanju kmetijstva, gozdarstva in lesne industrije tečejo razprave že devet let. Zato bo treba tudi tu preiti od besed k dejanjem in sprejeti v zvezi s tem določena stališča. V najkrajšem možnem času mora-

V KOMPASU NE DOBIŠ PROSPEKTA O RIBNICI

Ze res, da je Ribnica dobila priznanje kot prizadevanje turistični kraj. Žal pa ni mogoče razumeti, kako to, da v izredno lepi Kompasovi poslovalnici v Ribnici ni mogoče dobiti niti enega prospekta o kraju, še manj pa informacije o prostih turističnih zmogljivostih ali kulturnih in zgodovinskih znamenitostih. Čeprav v poslovalnici Kompassa pravijo, da je za to krivo Turistično društvo, bo brzkone najbolj res, da sta za to kriva oba.

ČETRTI TOZD RIKA

Slabega pol leta je minilo, odkar je začel v Loškem potoku delovati obrat ribniškega Rika. Toda obrat, v katerem je dobilo delo 50 domačinov, kasneje pa bo dobilo v njem zaposlitev še enkrat toliko delavcev, bo kot tak posloval le do konca leta. Na referendumu, ki je bil sredi preteklega meseca, so se delavci odločili, da bodo poslovali kot temeljna organizacija združenega dela. Tako je loški tozd že četrti v delovni organizaciji Riko.

BLOK KAŽE REBRA — Opuščen stanovanjski blok v Ribnici — tamkajšnji krajanji so mu našli ime „katanga“ — že dolgo časa kaže rebra. Čeprav v Ribnici ne manjka stanovanj, se med občani postavlja vse več vprašanj, zakaj bloka ne popravijo in naselijo. Toda blok, ki ga je zob časa že kar precej načel, ni primeren za obnovo in ga bo lastnik kmalu podr.

Turistično priznanje

Ribnica je dobila priznanje za turistično dejavnost — Med 220 kraji se je uvrstila na 12. mesto v SRS

Samozavest Ribničanov, ki so bili trdno prepričani, da so se dobro pripravili na praznovanje 900-letnice svojega mesta, je nedavno potrdil tudi izbor najbolj prizadevnih turističnih društev, ki ga je že 24. pripravila Turistična zveza Slovenije.

Ribnica se je namreč v natečaju za najbolj prizadeven kraj v Sloveniji med 220 konkurenti uvrstila na več kot solidno 12. mesto. Če upoštevamo, da se je v finale uvrstilo le 26 mest in da so na prvih mestih tudi taka turistična središča, kot so Bled, Portorož in druga, po-

NAJBOLJ SPRETNI GREDO NAPREJ — Občinska konferenca ZSMS in vojašnica narodnega heroja Mirka Bračiča iz Ribnice sta 3. decembra pripravili občinsko kviz tekmovanje „Mladost v pesmi, besedi in spretnosti“ v ribniškem domu JLA. Sodelovale so ekipe iz Ribnice, Dolenje vasi, Sodražice in Dolenjih Lazov, Regijskega tekmovanja v Mirni gori se bo udeležila ekipa iz Dolenjih Lazov, ki je zmagala na občinski ravni. Na sliki ribniška ekipa. (Foto: Milan Glavonjič)

RIBNIŠKI ZOBOTREBCE

SKROMNA PROSLAVA PRED POLNO DVORANO — V mnogih krajih ribniške občine so slovesno proslavili dan republike. V skupnih programih po krajevnih skupnostih so nastopili učenci, mladina, člani kulturno-umetniških društev in krajanji. Osrednja proslava dneva republike v ribniški občini je bila v Domu JLA v Ribnici. Program, v katerem so nastopili učenci osnovne šole, nonet Vitra in učenci ribniške glasbene šole, je bil kaj skromen, dvorana pa je bila napolnjena do zadnjega kotička.

KROG LJUBITELJEV KNJIG SE SIRI — Ljudska knjižnica v ribniškem Domu JLA premore okoli 12 tisoč knjig, na policah pa je prostora tudi še za kakšno knjigo. Število bralcev, ki obiskujejo knjižnico, počasi narašča. Samo v zadnjih dveh letih se je število rednih obiskovalcev knjižnice povečalo na 1200. Med bralci so najštevilnejši učenci osnovnih in srednjih šol, v zadnjem času pa se v njej vse bolj oglašajo tudi starejši bralci.

POTIVALE ZA SEPTEBRSKO SREČANJE GAŠILCEV — V začetku tega meseca je bil v Ribnici sestanek pripravljalnega odbora, kje je v septembru organiziral letošnje srečanje ob dnevu jugoslovanskih gasilcev. Na sestanku je sodelovala tudi Branko Božič, predsednik Gasilske zveze Slovenije. Tudi to pot je bilo slišati ocnjo, da je srečanje gasilcev v Ribnici izredno uspelo, saj so gasilci odlično pripravili to veliko manifestacijo.

PASME V POTEPUHOV NE BO VEC — Vse večja nevarnost ožuzbe s steklino je močno zredčila vrste potepuških psov in mačk. V akciji iztrebljanja psov in mačk, ki so brez gospodarja, so poleg lovcev iz Velikih Poljan sodelovali tudi delavci Veterinarskega zavoda Krim iz Grosuplega. V času, ko je več kot očitno, da je steklina prispela tudi v tamkajšnje kraje, ni več moč odlašati s pobojejem takih psov in mačk.

REŠETO

ZAHVALA

Z bolečino smo se poslovili od dragega očeta in starega očeta

IVANA VERŠAJA

Toпло se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za besede sožalja in podarjeno cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni njegovim lovskim in gasilskim tovarišem s Trebelnega za organizacijo pogrebne svečanosti in članom številnih LD iz Dolenjske za spremstvo našega očeta na poslednji poti. Hvala pevcem, govornikom za poslovljne besede, republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje, kolektivu OŠ Grm, dobrim sosedom za nesebično pomoč in župniku za opravljeni obred.

Sin Vili in hčerka Štefka z družinama

Dol. Zabukovje, 24. 11. 1982

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

BARBARA POŽEK

roj. Kapele
z Drejetove poti 5, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in DO AGROOBNOVA iz Ljubljane ter osebju pljučnega oddelka bolnice Novo mesto za podarjeno cvetje, vence ter za pismeno in ustno izraženo sožalje. Za nudeno zdravniško pomoč se še posebej zahvaljujemo zdravnikom in ostalemu osebju pljučnega oddelka. Iskrena zahvala pa velja tudi tov. Marjanu Purebru za ganljive poslovljne besede naši mami, godbi iz Novega mesta, pevcem iz Šmihela, organizaciji ZB Novo mesto za podarjeni vence, organizacijam ZB Novo mesto - Žabja vas, Center, Majde Šilc, Mestne njive, Grm, Drska in Gabrje za spremstvo s prapori. Hvala vsem, ki ste našo mamo tako številno spremlili na njeni zadnji poti in nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Žalujoci: hčerke Katica, Anica, Marica, sinova Jože in Stane z družinami, sestra Nežka in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža, sina, brata in strica

STANETA LUŽARJA

iz Ševnice pri Mirni

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, pokojnemu darovali vence in cvetje. Hvala vsem za nesebično pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni delovni organizaciji IMV-tozd Mirna, gasilskim društvom Ševnica, Selo in Mirna, pevskemu društvu „Svoboda“, duhovnikom za lepo opravljeni obred in tov. Strmoletu ter tov. Gregorčiču za poslovljne besede. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in pokojnega v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Olga, mama, bratje in sestre z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi moža, očeta, dedka, brata, strica in svaka

STANKA ZORIČA

iz Župeče vasi 39 a

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, delovnemu kolektivu Tovarne pohištva Brežice, delovnemu kolektivu Emona posavje Brežice, NE Krško, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence, počastili njegov spomin in ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti, patronažni sestri Ambrožičevi, dr. Nemetu, dr. Šprajcu za lajšanje bolečin, pevcem za zapete žalostinke, župniku za opravljeni obred, govorniku za poslovljne besede ter vsem ostalim, ki so nam pomagali v tem težkem trenutku.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga mama in stara mama

KATARINA ŠTRICELJ

s Sel 1 pri Semiču

Zahvaljujemo se vsem dobrim sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem za nudeno pomoč, izraženo sožalje, darovane vence in cvetje ter spremstvo pokojne na zadnji poti. Iskrena hvala osebju ZD Črnomelj, osebju internega oddelka bolnice Novo mesto, tov. Vidmarju za poslovljne besede, organizaciji ZB za spremstvo, metliški godbi in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama, stara mama, sestra in teta

MARIJA NOSE

Orbh 2

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, sosedom in vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, pokojni darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Hvala tudi delovnim organizacijam GG Podturn, Bor Dol. Toplice in UNZ Novo mesto za podarjene vence. Najlepša hvala kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

*Dom je prazen, dom je tih,
čas prišel je za oddih,
tebe mama zdaj več ni,
da bi skupaj še bili.*

ZAHVALA

V 86. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

MARIJA PETRIČ

iz Jelovca pri Boštjanju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, našo drago pokojnico v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti in ji poklonili prelepo cvetje. Zahvalo izrekamo vsem sodelavcem in celotnemu kolektivu Elektro Krško. Hvala vsem za izrečena sožalja. Zahvaljujemo se tudi duhovniku za opravljeni obred, govorniku za poslovljne besede ter pevcem za zapete pesmi. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sinovi Lojze in Ivan z družinama, Franc, hčerki Pepca in Mimi z družinama ter ostalo sorodstvo
Jelovec-Krmelj-Tolmin

*Ljubi sinko,
vsi tvoji prijatelji
so se vrnili iz JLA,
samo tebe od nikoder ni...*

V SPOMIN

Minili sta dve žalostni leti, odkar si tako prerano odšel od nas, ljubljeni sinko

STANKO SIMONIČ

z Vinjega vrha pri Semiču

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate!

Žalujoci: vsi njegovi

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 18. do 23. novembra so v novomeški porodnišnici rodile:

Milena Koretič iz Gorice - Davida, Branka Jakš iz Uršnih sel - Tadeja, Silva Jazbec iz Krškega - Sandro, Jožica Smolič z Vinjega vrha - Tanjo, Ana Mikan iz Loviča Gornjega - Nikola, Jelka Perpar iz Sentlovenca - Franca, Ana Grdun iz Balkovcev - Jerneja, Dragica Blažič iz Smarjeskih Toplic - Simonu, Sonja Grmovšek iz Trebnjega - Barbaro, Sonja Barič iz Stare Lipe - Gregorja, Sonja Strasberger iz Osejca - Petro, Marinka Kocmut iz Gorenje Straže - Barbaro, Romanca Plantan iz Rumanje vasi - Davida, Jožica Piškur iz Dolenje Straže - Nino, Martina Skoporc iz Hrastovca - Gregorja, Angela Tisov iz Stranja - Silvo, Ana Smolič iz Goriške vasi - Tomaža, Mara Vurušič iz Gorenje Straže - Simona, Marija Bučar iz Stranje - dečka. Cestitamo!

V SPOMIN

30. novembra je minilo leto dni, odkar nas je zapustila naša draga mama in stara mama

JOŽEFA TEROPŠIČ

Češnjice 5, Otočec

Hvaležni smo ji za vse, kar je dobrega storila za nas, in jo bomo ohranili v najlepšem spominu. Zahvaljujemo se vsem, ki se je spominjate, ji prinašate cvetje in prižigate svečke na njenem grobu.

V tihi žalosti: mož Viktor, vsi otroci z družinami ter ostalo sorodstvo

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 24. do 30. novembra so v novomeški porodnišnici rodile: Marjeta Simončič iz Gornjega Vrhpolja - Tjašo, Anica Plut z Grma - Tonija, Franciška Zoran s Pahe - Jožico, Jožefa Gracar iz Trbinca - Rajka, Majda Teodorovič iz Brestanice - Alenko, Nada Mus iz Črnomlja - Sanjo, Stefanija Novak iz Breze - Gregorja, Nada Ravnikar iz Dolenje vasi - Barbaro, Tatjana Majerle iz Črnomlja - Mateja, Stanislava Pirc iz Črnice - Andreja, Anica Majhan iz Kohanjca - Jasnišo, Zinka Muhič iz Mirne peči - Andreja, Ida Gabrijel iz Češnjice - Katjo, Marija Pintar iz Fratrovcev - Jadranka, Olga Arkar iz Trebeče vasi - Rajka, Jožefa Rupar iz Goriške vasi - Andreja, Marija Hančič iz Dragatuša - Domna, Mira Kozan iz Gorenje Straže - Darjo, Maksimiljana Zakšek iz Brestanice - Aljoša, Veronika Kralj iz Potočne vasi -

Boštjana, Ljubica Djedovič iz Črnomlja - Siniša, Mira Blažina z Maloga Vrha - Nikolino, Terezija Banovec iz Blatnika - Domna, Anica Koritnik s Prevol - Renato, Danica Benčina iz Hudenja - Jožeta, Jožica Novak z Zajčjega vrha - Sabino, Martina Brulc iz Hrušice - Boštjana, Nataša Skubic iz Črnomlja - Janija, Kristina Miklič iz Mokronoga - Kristino, Metka Kržičnik iz Mrtvic - dečka, Jožica Brulc iz Šentjerneja - dečka, Jožica Kmet iz Mihovca - dečka, Zdenka Zorc z Malkovca - dečka, Jožica Zagar iz Doljnega Karteljevoga - dečka, Helena Strmole iz Lešnice - dečka, Antonija Jerše iz Občin - dečka in Jožica Kure iz Grma pri Podzemlju - dečka. Cestitamo!

Skupnost otroškega varstva Novo mesto in Vzgojnovarstvena organizacija Novo mesto želita tudi v prihodnje razvijati organizirano družinsko varstvo predšolskih otrok, zato

razpisujeta
DELOVNA MESTA

VARUHINJ NA DOMU

za krajevne skupnosti: Bršljin, Šmihel pri Novem mestu, Mirna peč, Stopiče in Brusnice.

Vabimo vse zainteresirane, ki imajo urejene stanovanjske razmere (dovolj veliko stanovanje ali lastno hišo) in primeren odnos do otrok, da se za tako obliko dela na domu odločijo. Podrobnejše informacije dobite v Vzgojnovarstveni organizaciji Novo mesto, Ragovska 18, telefon 25-366, ali na Skupnosti otroškega varstva Novo mesto, Kidričev trg 3, telefon 21-073.

ZAHVALA

V 80. letu življenja nas je zapustila naša lju ba mama, babica in prababica

ANA SPOLOVNJAK

Vel. Kamen 17

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem za podarjene vence, cvetje in ostalo pomoč ter vsem, ki so nam izrekli sožalje, posebno še Grmškovi in za nesebično pomoč. Lepa hvala zdravnikom in zdravstvenemu osebju intenzivne terapije kirurškega oddelka bolnice Novo mesto za vso skrb. Zahvaljujemo se tudi GD Vel. Kamen, Izletniku—tozd Krško, pevcem ter duhovniku za opravljeni obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: hčerka Anica in Mimica z možem, sestra Mici in brat Franc z družinama ter vnuka in vnukinji z družinami

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, tašča, babica, sestra in teta

MATILDA GRAČNER

roj. Jevšnik
s Senovega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom in prijateljem za izraze sožalja ter darovane vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom: Marjani, Valenčakovima in Primanovima za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, Anici Breznikar za ganljive besede ob slovesu, oktetu Svoboda za poslovljne žalostinke, župniku za opravljeni obred in vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sinovi Franci, Jože, Slavko, Ivo z družinami in Miha, sestre in brata ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Prenehalo je biti plemenito srce našega dragega moža in očka

JOŽETA KOVAČIČA

Vsem, ki so nam stali ob strani v času njegove bolezni in smrti, se prisrčno zahvaljujemo. Posebna zahvala dr. Malavašiču in dr. Ladiki, sestram Majdi in Jožici iz Zdravstvenega doma Senovo. Iskrena hvala Francu Orniku, kaplanu iz Brestanice, za nesebično pomoč in opravljeni pogrebni obred ter poslovljne besede, tov. Zimavcu za govor, pevcem Društva upokojencev Senovo za prelepe žalostinke. Prisrčna hvala tudi Milici Zeleznik in družini Šoln za vso izkazano pomoč v teh težkih dneh. Hvala za izraze sožalja in vence kolektivom in sindikatu Metalne—TOZD Senovo, Agrokombinatu Krško in Veterinarske postaje Brestanica.

Žalujoci: žena Micka, hčerka Marjana in sin Jože

ZAHVALA

V 57. letu nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi sin, oče, stari oče, brat, stric, nečak in bratranec

VIKTOR MAJERLE

iz Vimolja pri Predgradu

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vaščanom za pomoč in tolažbo, govornikom tov. Kolariču in Waisu, ki sta se od pokojnika poslovila v imenu krajanov in ZZB Poljanska dolina, ter kočevski godbi. Zahvaljujemo se vsem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga spremili k prezgodnjemu počitku.

Neutolažljivi: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči in nepričakovani smrti naše drage žene, mame, stare mame, sestre

MARIJE CURL

iz Kočevja, Mestni log 3

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste počastili njen spomin ter sočustvovali z nami, zlasti pa sosedom, prijateljem in znancem za vsestransko pomoč, kakor tudi osebju Zdravstvenega doma Kočevje. Posebej se zahvaljujemo kolektivom UVP Novo mesto, ZD Kočevje, tovarni Rog Ljubljana, Iskra tozd Feriti Ljubljana, podjetju Snežnik Kočevska Reka za podarjene vence in cvetje ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: otroci Urška, Ančka, Micka, Nežka, Lojze in Jože z družinami, hčerka Katica, družina Jazbec, vnuki, pravnuk, nečaki ter sorodniki iz Kanade in ZDA

ZAHVALA

V 79. letu nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče in stric

IVAN AŽNOH

upokojenec
iz Praprotnice 13 pri Mimi

Iskrena hvala vsem, ki ste v težkih dneh sočustvovali z nami, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo osebju internega oddelka bolnice Novo mesto, enako tudi družini Lemovec iz Straže in sosedom, govorniku pred domačo hišo Antonu Gracarju, Alojzu Koprivcu z Mirne za govor na pokopališču, organizaciji ZZB, upokojencem in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Dori, sinova Jože, Janez ter hčerka Mimi z družinami, Milan in Francelj z družinami ter ostalo sorodstvo
Mirna, dne 3. 12. 1982

*Kje si, ljuba mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

Po težki in dolgotrajni bolezni nas je v 57. letu starosti zapustila naša draga in skrbna žena, mama, stara mama in sestra

MARIJA KONDA

s Starihovega vrha pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom Plutovim, Šuštarčevim, Miri Kofaltovi za nesebično pomoč, dr. Fornazariču in zdravnikom kirurškega oddelka ter oddelka za intenzivno nego bolnice Novo mesto, ZB Kot Brezje, DO Iskra Semič—tozd 3, govornikom Sonji Plutovi in Jožetu Regini za poslovljne besede in kaplanu za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mož Tone, sin Martin, hčerka Tončka z družino, sestra Rozalija in ostalo sorodstvo

*O draga mama, ni te več,
so žalostni spomini,
ostala nam boš kot doslej
v tej širši rodovini.*

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage žene, matere, babice in prababice

MARIJE MAZI

Radovica 18, Metlika

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Hvala organizaciji ZB Radovica, kolektivoma Novoteks in Univerzal Jesenice, kakor tudi župniku za opravljeni obred in obema govornikom. Še enkrat hvala vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in nam kakorkoli pomagali.

Žalujoci: mož Tone, hčerki Cirila in Marija z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi dobre žene, zlate mame, stare mame, prababice, sestre in tete

ANE ROTAR

roj. Godec
iz Gotne vasi 61

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, pokojno v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje in pokojni darovali cvetje, katerega je tako ljubila. Prav posebno se zahvaljujemo dr. Mijočovi in sestri Dragici iz Zdravstvenega doma, dr. Starcu in osebju internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, ki so jo bodrili in nudili vso potrebno pomoč. Hvala vsem in vsakemu za vsak podarjen cvet, še posebej kolektivom DO Novoteks, občinskega sveta Zveze sindikatov Novo mesto, Laboda Novo mesto, krajevni skupnosti, vaščanom in sosedom Gotne vasi za bodrilne besede in vsako lepo misel in tovarišu Ivanu Pušavcu za tople poslovljne besede. Hvala novomeški godbi in pevcem iz Šmihela. Vsem, ki ste pokojno poznali, spoštovali in kakorkoli počastili njen spomin, in vsem, ki nam skušate lajšati to težko gorje, še enkrat hvala.

Žalujoci: mož Viktor, otroci Slavka, Dragica, Janez z družinami, sestra Marija in brat Franci

Novo mesto, dne 23. novembra 1982

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama

FRANČIŠKA STAREŠINIČ

iz Kočevja 27, Čmomelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa sosedom Pezdircem, Kobetovim, Ogulinovim, Juršakovim, Vrliničevim in vaščanom za nesebično pomoč, izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje. Zahvala velja tudi DO Rudnik Kanižarica, godbi na pihala iz Črnomlja ter duhovniku za lepo opravljeni obred. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: mož Franc, hčerka Anica in sin Stanko z družinama

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

EDENSKI KOLEDAR

rtrek, 9. decembra - Valerija
k, 10. decembra - Smiljan
ota, 11. decembra - Danijel
elja, 12. decembra - Ivana
edeljek, 13. decembra - Lucija
ek, 14. decembra - Dušan
la, 15. decembra - Kristina
rtrek, 16. decembra - Albina

JINE MENÉ

decembra ob 10.18 - mlaj

KINIO

REŽICE: 10. in 11. 12. nemški
ni film Počitnice v Grčiji. 12. in
12. ameriški barvni film Balti-
ski naboj. 14. in 15. 12. nemški
ni film Skrivnosten rop.

maloglasni

SLUŽBO DOBI

ZERSKO POMOČNICO išče San-
Franya, Maistrova 7, Novo
esto, telefon (068) 23-745.
i družina nudi prijazen dom,
mo in primerne nagrade mlajši
okojenci za varstvo otroka in
moč v gospodinjstvu. Pišite na
šlov Mojca Ogorevc, Pišce 8,
255 Pišce.

TANOVANJA

o iščem za stanovanje samsko
bo z uporabo sanitarij. Naslov v
ravi lista (5143/82).
o, opremljeno, ogrevano, s so-
orabo kopalnice in WC, s po-
snim vhodom, oddam. Katič,
juhova 17, Krško.

otorna vozila

DAM KOMBI IMV 1600
orris, 60000 po generalni, nereg-
striran, letnik 1973, in KOMBI
STAVA 435 K, karamboliran,
r dve leti. Anton Vrščaj, Kolo-
orska 56, Crnomelj, tel. (068)
-073.
prodam. Vinko Hrastar, Gotna
31, Novo mesto.
O 1600, letnik 1979, temno
dro, prodam. Pavlič, Ratež 54,
rsnice.
50, letnik 1976, v voznem sta-
o, prodam. Jože Krašovec, Vel.
rsnice 74, Brusnice.
VO STENO za Z 101/128 in
KO prodam. Eržen, Gornja
aža 87, telefon 84-530 int. 29
15. ure).
O, letnik 1973, prodam. Franc
šnjak, Dol. Vrhopolje 21, Sent-
nej.
FAVO 101, letnik 1974, prevo-
nih 65.000 km, dobro vzdrž-
no, prodam. Ivan Orel, Žužem-
ek 4.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozd Časopis Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice,
Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in
Trebnoje.
IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsed-
nik: Niko Rihar.
UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik),
Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan
Bartelj (urednik Priloge), Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan
Čuček, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica
Šušteršič, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge:
Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik in
Miro Klinc.
HAJA vsak četrtek - Posamezna številka 12 din. Letna
abonementna 480 din, plačljiva vnaprej - Za delovne in družbene
organizacije 960 din - Za inozemstvo 960 din ali 23 ameriških
dolarjev oz. 52 DM (oz. ustreznega druge valute v tej vrednosti) -
Računski račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska
banke, Temeljna dolenjska banka Novo mesto).
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 220
din, za razpise, licitacije ipd. 300 din, 1 cm na določeni, srednji ali
zadnji strani 330 din, 1 cm na prvi strani 440 din. Vsak mali oglas do
10 based 100 din, vsake nadaljnja beseda 10 din. Za vse druge oglase
velja do preklica cenik št. 13 od 1. 11. 1981 dalje. Na podlagi mnenja
redakcije za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3.
1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.
TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu:
2100-603-30624 - Naslov uredništva 68001 Novo mesto, Glavni
trg 7, p. p. 33 (telefon (068) 23-606 - Naslov uprave Jenkova 1, p.
33 tel. (068) 22-365 - Naslov ekonomske propagande in malih
oglasov: Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611 - Nenaročenih
kopijov in fotografij navoščamo - Časopisni stavek, filmi in
delom DITC tozd Grafika Novo mesto - Barvni filmi in tisk:
Ljubljanska pravica, Ljubljana.

CRNOMELJ: 9. in 10. 12. fran-
coski film Nisem jaz, on je. 10. 12.
ameriški film Nobody in Indijanci.
12. 12. jugoslovanski film Deseti
brat. 12. 12. ameriški film Venerin
vrt. 13. in 14. 12. švedski film
Moram vprašati mamo.
KOSTANJEVICA: 11. 12. ameri-
ški film Manitu duh za. 12. 12.
ameriški film Ljubezenske zgodbe
na ledu.
KRŠKO: 9. 12. holandski film
Kaskaderji in rokerji. 10. 12. doma-
či film Maratonci tečejo častni
krog. 11. in 12. 12. domači film
Padec Italije. 14. 12. ameriški film
Norčije Dika in Jane. 15. 12. ameri-
ški film Aleja prekletstva. 16. 12.
nemško ameriški film Kačje jajce.
SEVNICA: 9. 12. ameriški film
Favorit. 10. in 11. 12. nemški film
Resnične zgodbe 5. del. 12. 12.
italijanski film Zakaj ravno mene.
15. in 16. 12. ameriški film Ribe
ubjalke.

Prodam dele za R 4. Informacije na telefon 21-774.

R 4, letnik 1975, prodam. Telefon
(068) 22-344.
BMW 1800 z okvaro na motorju
ugodno prodam. Ogled popoldne.
Kotarjeva 1, Novo mesto.
Z 101 C 1300, letnik 1982, prodam
za 25 M, in Z 750 L za 7 M. Pavla
Modic, Šmihel 53, Novo mesto.
ZASTAVO 101 COMFORT, letnik
1979, dobro ohranjeno, prodam.
Rudi Vodopivec, Armeško 12,
Brestanica.
ALFA ROMEO GULLIA 1300 TI,
1969, registrirano do maja, prodam.
Franc Lipovšek, Ledina 83,
68290 Sevnica.
FIAT 126 P, letnik 1980, prevožen-
ih 14000 km, prodam. Marjeta
Saje, Segova 1, Novo mesto, tele-
fon 24-440.
Z 101, letnik 1974, 80.000 km,
registrirano do septembra 1983,
ugodno prodam. Telefon (068)
79-106 (od 6. do 14. ure).
GS 1.3, letnik 1980, nujno prodam
zaradi gradnje. Telefon 71-934
(od 15. ure dalje).

Prodam tovorni avto FAP 2220
BDK, 12 ton, leto izdelave 1972.
Franc Jordan, Dobrava 3, Ko-
stanjeva.
SKODO 100 L, letnik 1972, 52.000
km, dobro ohranjeno, registrirano
od novembra 1983, ugodno prodam.
Peter Može, Pleberk 12
pri Stopičah.
DVE ZASTAVI 101, letnik 1976 in
1975, prodam. Naslov v upravi
lista (5140/82).
PRODAM FAP 13 kiper, dva pogo-
na, kompletne za rezervne dele.
Eržen, Vel. Štrmica 3, Trebelno.
IMV KOMBI 220 D, tovorni, letnik
1978, dobro ohranjen, prodam.
Telefon 44-278 (zvečer).
WV 1500, neregistriran, dobro ohran-
jen, prodam za milijon in pol.
Martin Bratkovič, Mihovo 4,
Sentjernej.
ZASTAVO 101 prodam. Strajnar,
Sela pri Ratežu, Otočec.
ZASTAVO 750, letnik 1970, v
dobrem stanju, prodam. Stane

Zagar, Regerča vas 157, Novo
mesto.
MOTOR in MENJALNIK za Z 101
prodam. Jože Noraglav, Rožno
24, 68280 Brestanica.
ZASTAVO 750 L, letnik 1977, regi-
strirano do marca 1983, prodam
ali zamenjam za večji avto. Drago
Tomšič, Raka 37, 68274 Raka.
Z 125 P, letnik 1978, registrirano
do 21. junija 1983, prodam. Mil-
an Jenškovec, Dol. Prekopa 29,
Kostanjevica na Krki.
R 12, letnik 1974, obnovljen, in R
16 TS, letnik 1976, ugodno pro-
dam. Telefon 25-167.
Z 750, neregistrirano, prva registra-
cija december 1976, prodam.
Informacije dopoldne po telefonu
(068) 23-030 int. 239.
LADO KARAVAN, letnik 1978,
prodam. Guido Hren, v Brezov
log 2, Novo mesto, telefon
22-437.
ZASTAVO 750 de luxe, 53.000 km,
oranžne barve, ohranjeno in gara-
žirano, prodam. Cena ugodna.
Informacije: Frizerski salon, Ho-
tel Sremič, Krško.

PRODAM motorno kolo TOMOS
15 SLC, staro eno leto, in ZAPO-
ROČKA ZAZ, streha karamboli-
rana. Možna je tudi zamenjava za
ZASTAVO 750. Jože Bedek,
Gabrije 56, Brusnice.
FIAT 132 - 1800, letnik 1974 in
FIAT 126 P, letnik 1980, ter
otroški športni voziček prodam.
Zvonc Zibert, Stranska vas 42,
Novo mesto.
ZASTAVO 750, letnik 1977, prod-
dam. Zdravko Turk, Straža 159.
TOMOS 15 SLC, letnik 1981, pro-
dam. Informacije dobite po tele-
fonu 22-414, po 16. uri.
R 4, letnik 1975, prodam. Petkov-
šek, Cesta herojev 68, Novo
mesto.
MZ 250, letnik 1981, prodam.
Anton Ruparšič, Dol. Maharovec
5, Sentjernej.
ZASTAVO 101, letnik december
1975, prodam za 4.5 M. Informa-
cije po telefonu 21-826 int. 261,
dopoldne, popoldne pa: Tratar,
Cesta herojev 60, Novo mesto.
PRODAM motor Tomos APN 4 T,
letnik 1980. Telefon (068)
21-030.
ZASTAVO 101 L, letnik 1977, regi-
strirano do julija 1983, prodam.
Franc Makše, Rdeči kal 15,
Dobrič.

LADO 1200, letnik 1972, in
MOTOR TOMOS (z izpitom) pro-
dam. Smolenja vas 65, Novo
mesto.
ZASTAVO 1300, letnik 1969, po
delih prodam. Marjan Kocjan,
Podturn 9, 68216 Mirna peč.
R 4, letnik 1974, karamboliran, za
rezervne dele, skupaj ali po delih
prodam. Jože Dular, Srebrniče 5,
Novo mesto.
WARTBURG KARAVAN, letnik
1975, registriran, vozen, z boni,
prodam. Ciril Stušek, Gorenja vas
25, Mirna.
Z 750, letnik 1972, registrirano do
8. 11. 1983, prodam. Jože
Kodrič, Kettejev drevored 41,
Novo mesto.
ZASTAVO 101, letnik 1977, odlič-
no ohranjeno, ugodno prodam.
Informacije na telefon 69-835, v
večernih urah.

Kmetijski stroji

TRAKTOR PASCQUALI, tip 991,
italijanski, star dve leti, malo rab-
ljen, s priključki, prodam. Slavko
Habine, Kremen 20, Krško.
Zaradi nabave večjega traktorja pro-
dam IMT 540 ferguson in šrotar
za mletje žita. Rudi Nahtgal,
Trebčno 32.
TRAKTOR DEUTZ (30 KM) s
koso, starejši letnik, prodam.
Andrej Turk, Brod 4, 68312 Pod-
bočje.
TRAKTOR PORSCHE JUNIOR 4
(13 KM) s plugom in kosilnico
prodam. Franc Lončarič, Jeseni-
ca na Dolenjskem 4.
PLUG (dvo brazdni) za traktor
Tomo Vinkovič prodam. Jože
Pavlin, Gotna vas 18 a, Novo
mesto.
TRAKTOR ferguson IMT (35 KS),
rabljen, prodam. Franc Klun, Pre-
sladol 27, Brestanica.
TRAKTOR ZETOR 4911, nov,
menjam za IMT 53 ali za traktor
na dva pogona (do 300 delovnih
ur). Naslov v upravi lista
(5139/82).

POSEST

STANOVANJSKO HIŠO, starejšo,
vseljivo, z novjšim gospodarskim
poslopjem, na Jesenicah na Do-
lenjskem prodam. Zelo je pri-
merno za gostišče ali obrt. Infor-
macije na tel. (068) 71-070.
VINOGRAD z zidanico v Lubancu
prodam. Naslov v upravi lista
(5138/82).
PARCELO, pripravljeno za gradnjo
vikenda, prodam. Srečko Tomec,
Dol. Ajdovec 20, Dvor pri Žu-
žemberku.
PARCELO (14 arov) na Trški gori v
bližini gostilne Pugelj prodam.

Poļovica je vinograda (novi nasad
4 leta), ostalo je njiva. Asfalt in
elektrika blizu parcele. Primerno
je za gradnjo vikenda. Franc Verš-
čaj, vaška pot 29, Sp. Kašelj,
Zalog pri Ljubljani. Informacije v
zvezi s prodajo dobite pri Francu
Dragmanu, Bršljin 36, Novo mes-
to.
Ob cesti Kočevje - Fara prodam
majhno staro HIŠO. Ponudbe pod
šifro: HIŠA.
GRADBENO PARCELO na Grmu
prodam. Naslov v upravi lista
(5133/82).
VINOGRAD in TRAVNIK v bližini
Dolenjskih Toplic prodam. Tele-
fon od 18. do 21. ure (061)
349-641.
PARCELO (travnik) na Otočcu pro-
dam. Naslov v upravi lista
(5134/82).
PRODAM dve gradbeni parceli v
bližini železniške postaje Mirna
peč (300 m). Naslov v upravi lista
(5135/82).

PRODAM

Razne dele za OPEL KADET, letnik
1971/72, prodam. Tel. 24-791.
PRODAM diatonično harmoniko,
staro eno leto, izdelava Mengeš.
Brajar, Dol. Karteljevo 16, Mirna
peč.
PRODAM kompresor TRUBBENIK
EKZ 3 180 m³/h z elektromotor-
jem 27 KW, kompresor TRUB-
BENIK dve glavi, 230 litrov, 7
bar, kompresor PRVA PET-
LETKA dve glavi, dva rezervoarja
po 60 litrov. Anton Vrščaj, Kolo-
dvorska 56, Crnomelj, telefon
(068) 51-073.
PO ZELO UGODNI CENI PROD-
AM bilo dolgo poročno obkoko,
dvakrat podloženo, s tričetrtin-
skimi rokavi, in vence, tri metre
temnosivega blaga, primerne za
kostim. Interesenti naj se javijo
na naslov Justina Pešec, Vinji vrh
1, Cerklje ob Krki.
NOVE GUME Sava Semperit (4
kose) prodam. Telefon (068)
85-107.
PRODAM solčavske ovce z mladiči
in plemenske ovce. Janez Knavs,
Šalka vas 1, Kočevje, telefon
(061) 852-467.
PRODAM čoln Elan 310 z motor-
jem Tomos 4 in par novih gum z
obročji za R 4 ter leto dni staro
trajnozarečno peč. Koštalova 40,
Novo mesto.
NEMŠKEGA OVČARJA prodam.
Kulovec, Vavla vas 79, Straža,
telefon 84-530 int. 52.
PRODAM več ovac jezersko-solčav-
ske pasme in obračalnik za kosil-
nico BCS. Ciril Krivec, Sentjurje
4, Mirna peč.
PRODAM telci ali kravi, sedem
mesecev breji (kontrola A po-
prejete 4500 l). Biška vas 5, Mir-
na peč.
PRODAM punte, cange, nekaj špi-
rovcev in 100 moralov za streho.
Vidmar, Gumberk 4, Otočec.
NOŠENJSKI PLAŠČ številka 40
ugodno prodam. Telefon
25-986.
TERMOAKUMULACIJSKO PEČ (4
KW), dobro ohranjeno, ugodno
prodam. Ogled od 16. ure dalje.
Alojz Hrastar, V Brezov log 18,
Novo mesto.
TRAJNOZAREČNO PEČ Kueper-
sbusch prodam. Telefon 24-773.
PRODAM 400 kosov strešne opeke
Kikinda. Dol. Nemška vas 7,
Trebnoje.
SMREKOVE OBLOGE (debelina
16 mm) poceni prodam. Telefon
22-877.
UGODNO PRODAM gradbeno dv-
galo. Ogled ob nedeljah dopol-
dne. Dušan Lozar, Pečje 11, Sev-
nica.
PRAŠICA (150 kg) prodam. Der-
ganc, Loke 6, Straža.
PRODAM bas kitaro „Iris“, skoraj
novo, in moped APN 4 M.
Bogdan Štupar, Sela 9, Dvor pri
Žužemberku.
TELEVIZOR ISKRA, črno-bel, in
60-basno klavirsko harmoniko
prodam. Kraševce, Jelše 4, Oto-
čec.
JUNCA (500 kg) prodam ali
menjam za telico. Telefon (061)
772-314 (popoldne).
PRODAM karbidni razvijalec za
avtoogeno varjenje v dobrem sta-
nju. Marjan Čučnik, K Roku 73,
Šmihel, Novo mesto.
TELEVIZOR GORENJE, barvni,
prodam. Gazvoda, Ratež 27,
Brusnice.
PRODAM 2000 komadov cementne
strešne opeke. Cena zelo ugodna.
Brulc, Vinja vas 13, Stopiče.
UGODNO PRODAM raztegljiv kavč
in dva fotelja. Tel. 24-946.
KRAVO, brejo 3 mesece, s četrtim
teletom, prodam. Perko, Lukovek
2, Trebnje.
Prodam peč TAM STADLER 35,
malo rabljeno, po ugodni ceni.
Gustel Goletz, Dol. Prekopa 16,
Kostanjevica na Krki.
MLADEGA PSA ugodno prodam.
Naslov v upravi lista (5142/82).
Po ugodni ceni nujno prodam 4000
kom zidne opeke MODELAREC.
Ponudbe pod šifro: GOTOVINA.
UGODNO PRODAM kavč in kotni
sedeljni element Marles. Telefon
61-923.
PRODAM mizarski rezkar ELU
MOF 31, popolnoma nov, 18.000

RAZNO

IZGUBIL se je pes nemški ovčar.
Ima poškodovano prvo desno
nogo. Kdor bi kaj vedel o njem,
naj sporoči na naslov Ilda Brino-
vec, Sremiška 29 a, Krško, tele-
fon 72-292.
SAMSKI, star 28 let, manjše posta-
ve, brez obveznosti, prikupnega
videza, zaposlen, brez stanovanja,
želi spoznati razočarano žensko
za skupno življenjsko pot. Stano-
vanje obvezno, preteklost ni važ-
na, alkoholičarke izključene.
Odgovarjam samo na poln naslov.
Slika zaželena in na željo vrnjena.
Tajnost zagajena. Ponudbe
pošljite na naslov Slehernik Belo-
polje, poštno ležeče, 68233 Mir-
na.
VARSTVO na domu za dva majhna
otroka od februarja dalje potre-
bujem 6 do 7 ur dnevno. Cesta
herojev, Novo mesto, telefon
23-441.
Za VEKŠ in druge šole inštruiram
ANGLEŠČINO in NEMŠČINO.
Naslov v upravi lista (5132/82).

OBVESTILA

KVALITETNE SADIKE jablan in
hrušek lahko nabavite v popoldan-
skem času pri Stanetu PREŠER-
NU, Lobetova 42, Novo mesto.
GOSTILNA ZUPANČIČ, Žužem-
berk, sprejema rezervacije (oseb-
no in po telefonu 84-107) za
SILVESTROVANJE. Za prijetno
počutje bo poskrbel ansambel
JERKO. Vabljeni!
PREKLICI
JOZEFA KOTNIK iz Čužnje vasi
18 preključujem žaljive besede, ki
sem jih izrekla dne 4. 9. 1982

KUPIM

HIŠO, starejšo, vseljivo, z nekaj
zemljo, do 40 km iz Ljubljane v
smeri Dolenjske kupim ali na-
jamem. Zaželene dobre prometne
zveze. Ponudbe pod šifro: NU-
NO.
V BLIŽINI BREŽIC kupim manjši
vinograd ali sadovnjak (obvezno
klet ali vikend) za ceno do
800.000 din. Telefon 72-150.
BETONSKI MEŠALEC (100 -
10 l). Jože Kerin, Leskovaška 1,
Krško.
KUPIM rabljen traktor (18 do 35
konjskih sil) in nakladalko za
seno. Interesenti naj javijo leto
izdelave in ceno na naslov Jože
Re telj, Cesta 3, Krško.
VINOGRADNJSKI MOTOKULTI-
VATOR „MACEK“ kupim. Na-
slov v upravi lista (5136/82).
STARO HIŠO v Novem mestu
kupim. Naslov v upravi lista
(5137/82).

CESTNIKE

DRAGI sestri MARIJI GRLIČI iz
Bitnje vasi pri Trebelnem za njen
32. rojstni dan in god vse najbolj-
še in ji kličem še na mnoga zdrava
in srečna leta. Sestra Milka.

DOMAČE TRNJE

Poteze nekaterih naših vodil-
nih me spominjajo na satiro -
„hvalnica norosti“.

ISKRA INDUSTRIJA ZA AVTOMATIČNO TOZD TOVARNA NAPAJALNIH NAPRAV NOVO MESTO, Bršljin 63

Naša dejavnost sodi med industrijske panoge z najvišjo
stopnjo razvoja, z velikim deležem visokoprofesionalnih
naprav in sistemov za napajanje.
Že kar spočetka smo si zadali tudi nalogo, naj bo rast in
napredek tovarne plod domačega znanja.
Za uspešno delo potrebujemo strokovno usposobljene
kadre, ki se bodo voljni spopadati se z reševanjem
zanimivih problemskih področij.
Za realizacijo zastavljenih nalog potrebujemo ambiciozne
in pridne sodelavce, ki nam bodo s svojim delom in
idejami pomagali uresničiti zastavljene cilje.
Novim sodelavcem nudimo:
- možnost vsestranskega usposabljanja
- možnost stikov s poslovnimi partnerji
- možnost izobraževanja ob delu
- pomoč pri reševanju stanovanjskega vprašanja
- letni oddih v naših počitniških objektih
Za pridobitev ustreznih strokovnih sodelavcev
Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA PROSTA DELA IN NALOGE

- 1. RAZVIJALEC I ALI KONSTRUKTOR I**
Pogoji:
- dipl. elektroinženir
- 3 leta delovnih izkušenj v razvoju ali konstrukciji
- poskusno delo 60 dni
 - 2. KONSTRUKTOR II**
Pogoji:
- elektroinženir
- 2 leti delovnih izkušenj v razvoju ali konstrukciji
- poskusno delo 45 dni
- Vabimo vse zainteresirane kandidate, ki imajo ustrezna
znanja in sposobnosti iz navedenih področij, da pošljejo
pisne vloge ali se osebno zgledajo v kadrovskem oddelku
TOZD TNN Novo mesto, Bršljin 63, kjer bodo dobili
dodatne informacije o delovnih pogojih, osebnem
dohodku in ostalih ugodnostih.
Rok za pošiljanje ponudb je 8 dni po objavi.
Vse prijavitelne kandidate bomo obvestili o izbiri v 15
dneh po sprejemu sklepa.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata in starega očeta

JOŽETA BANOVC

iz Tuševga dola pri Črnomlju

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom za pomoč, prijateljem in sodelavcem za izraze sožalja, darovane vence in cvetje. Hvala delovnim kolektivom KZ-tozd ŽIVINOREJA Črnomelj, Novost Črnomelj, tozd Kovinar Črnomelj. Zahvaljujemo se govornikom Adolfu Planincu in Milanu Planincu za tople besede slovesa, GD Rožič vrh, Maverlen in Talčji vrh. Iskrena hvala pevkam in župniku za opravljeni obred ter vsem, ki ste pokojnega spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 76. letu zapustil naš dragi oče

JOŽE OGULIN

s Hriba pri Cerovcu

Iskrena hvala vsem, ki ste nam stali ob strani, z nami sočustvovali, izrekli sožalje in darovali cvetje in vence. Posebno zahvalo smo dolžni Jožetu Plutu za nesebično pomoč, ZB Črešnjevce, GD Črešnjevce in GD Krvavčji vrh. Prav tako se zahvaljujemo kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Ana, sinova Jože z Rajkom, Marjan z družino, hčerke Jožica z družino, Marija z družino ter Anica z družino

ZAHVALA

V 71. letu nas je za vedno zapustila draga sestra, teta in sestrična

ANA ROZMAN

iz Židnje vasi 22

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, sosedom in vsem, ki ste pokojni darovali cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega sina, nečaka in bratranca

DARKA LILEKA

iz Tanče gore 7

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vaščanom za izrečeno sožalje in cvetje. Posebno se zahvaljujemo delovnemu kolektivu IMV Črnomelj, gasilec za organizacijo pogreba in župniku iz Dragatuša za opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Neutolažljivi: vsi njegovi

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je zapustil dragi sin, brat, oče, stari oče in stric

ANTON HOČEVAR

Vrhe pri Dolžu 3

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem in delovni organizaciji za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in vence. Posebno zahvalo smo dolžni internemu oddelku bolnišnice v Novem mestu za lajšanje bolečin med boleznijo. Iskrena hvala tudi župniku za opravljeni pogrebni obred in poslovilne besede.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob hudi in nenadni izgubi naše drage mame, babice, prababice, polsestre in svakinje

ANE KRŠAK

iz Zakota pri Brežicah

se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste v težkih dneh sočustvovali z njo in nami, pokojnico obdarovali s cvetjem in jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo za nudeno pomoč zdravstvenemu osebju bolnišnice v Brežicah in Kliničnega centra Ljubljana ter župniku za opravljeni obred in tolažilne besede. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sinova Edo in Vilko, hčerke Olga, Vera, Elza in Hilda z družinami ter ostalo sorodstvo

*Če pridna roka
koga bi rešila,
tebe, draga mamica,
ne bi črna zemlja krila.*

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k meni pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite!*

V SPOMIN

7. decembra je minilo leto dni, odkar nas je po hudi bolezni mnogo prezgodaj zapustila naša nadvse dobra in skrbna mamica

ANGELCA KEK

z Luže 2 pri Dobrniču

Hvaležni smo ji za vse, kar je dobrega storila za nas, in jo bomo za večno obdržali v najdražjem spominu. Zahvaljujemo se vsem, ki se je spominjajo, ji na prerani grob prinašajo cvetje in prižigajo svečke.

Žalujoči: mož Janez, hčerka Darja, sinova Jani in Dušan z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta in starega očeta

ANTONA AVSCA

Kremen 22, Krško

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnega spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniškemu in strežnemu osebju pljučnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, Zdravstvenemu domu Krško, ZB Krško, tov. Prijatelju za poslovilne besede pri odprtem grobu, pevskemu zboru Brestanica, OS in vrtcu za vence, župniku za poslovilne besede in opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

V SPOMIN

22. novembra je minilo leto dni, odkar nas je zapustil ljubi mož, ata in stari ata

JAKOB GAZVODA

iz Vel. Brusnic 38

Spomin nanj bo vedno živ in tudi čas ne izbriše bolečin. Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob in mu prižigate svečke.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 67. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

FRANČIŠKA LINDIČ

roj. Kmet

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, pokojni darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo za nesebično pomoč in razumevanje Antoniji Klemenčič in Viktoriji Pelko iz Radovlje, podjetju „Javna razsvetljava“ iz Ljubljane ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, dedka, brata, tasta in svaka

STANETA ZAKRAJŠKA

roj. 28. 2. 1919
mlinarja v pokoju
iz Gor. Ponikve 2 pri Trebnjem

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, pokojnemu pa darovali toliko vencev in lepega cvetja, DO Trimo Trebnje, Geološkemu zavodu Ljubljana ter vsem, ki so pokojnika v tako velikem številu spremili k večnemu počitku. Posebno se zahvaljujemo Anici Zupančičevi za vsestransko pomoč, dr. Kranjcu za lajšanje bolečin v zadnjih dneh, Obrtnemu združenju iz Trebnjega, Gasilskemu društvu Ponikve za organizacijo pogreba in ljubljanskemu nadškofu in metropoli dr. Alojziju Šuštarju ter ostalim duhovnikom za opravljeni cerkveni obred.

Žalujoči: žena Marija, sinova Štane in Jože z ženo, hčerka Mira z družino, bratje in sestra z družinami ter ostalo sorodstvo
Gornje Ponikve, dne 24. novembra 1982

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi nadvse skrbnega moža, očeta, brata in strica

DARKA PIRCA

Vinji vrh 40

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in vence ter vsem, ki ste pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo govorniku, pevskemu zboru iz Škocjana, GD Tomažja vas, GD Dobrava in župniku za pogrebni obred in poslovilne besede.

Žalujoči: žena Janja, sin Robert, sestra Majda in Slavica, brat Janez z družinami ter ostalo sorodstvo

MILA ARSOV

Višja medicinska sestra Mila Arsov je v Brežicah trindvajset let in samo izgovarja tu in tam izdaja njeno srbsko poreklo. V Slovenijo je prišla po letu dni prakse v stroki. V nove razmere se je zlahka vživela in hitro premostila jezikovne pregrade. Domov v Kraljevo hodi le še na obisk. Za stalno se ne bi več vrnila že zaradi sina in hčerke ki odraščata v Brežicah in sta na mesto zelo navezana.

V zdravstvenem domu je Mila Arsova odgovorna sestra za osnovno zdravstvo. Rada ima svoj poklic, uveljavlja pa se tudi kot družbenopolitična delavka. V tozdu je trenutno predsednica delavskega sveta. Samouprava v zdravstvu se po njenem mnenju ne razlikuje veliko od samouprave v drugih tozduh. Približno deset ljudi vleče ta voz naprej, drugi v kolektivu pa pustijo, da ga vlečejo tudi zanje. Vendar Mile to ne spravlja v malodusje. Nasprotno, trudi se, da bi se stvari zaobrnilo. Če ne bi gojila takih idealov, ne bi dvajset let tako zavzeto delala v sindikatu in sprejemala funkcij v drugih organizacijah. Svoje dolžnosti v občinskem in republiškem svetu Zveze sindikatov uspešno povezuje s poklicem.

Letos so jo izbrali za delegatko na zveznem sindikalnem kongresu in ta je v njej utrnil prepričanje, da si mora sindikat priboriti večji družbenopolitični vpliv, večje zaupanje delavcev.

Kot medicinska sestra pozna predvsem probleme v

zdravstvu. O slabostih govori vselej naglas in nikomur ne prizanaša. Želi, da bi delegatski odnosi bolje zaživel pri zdravstvenih delavcih in uporabnikih. Oboji prihajajo na seje nepripravljeno, se na hitro dogovorijo, dvignejo roke, potem se pa čudijo stvarim, ki so jih sami izglasovali.

Pravice zavarovancev so po njenem mnenju zelo široke, preveč za današnje finančne možnosti. Ljudje so razvajeni. Vsakdo hoče imeti zase najvišji standard in vrhunske storitve, čeprav značaj bolezni tega ne zahteva. Za vsako obolenje ni treba v klinični center, saj to zdravstvo po nepotrebnem podražuje. Sestra Arsova zelo kritično gleda na pojave privatizacije pri zdravstvenih delavcih in zavarovancih. Oboji si večkrat lastijo pravico, da napak razpolagajo z družbenimi sredstvi. Pacienti izsiljujejo zdravljenje po svoji presoji in zdravniki ugodijo nekaterim več, drugim manj. Kdor pogosteje trka na vrata, gre večkrat v zdravilišče tudi na račun tistega, ki se na to ne spomni.

Po mnenju tovarišice Mile bi delovne organizacije lahko precej vplivale na racionalnejšo porabo zdravstvenega denarja, če bi bolj sodelovale z zdravstvom in se več posvečale preventivi in varstvu pri delu. In nič ne bi bilo narobe, če bi se tudi zdravstveni delavci od časa do časa oglasili v podjetju ter opozarjali na najpogostejše vzroke bolezni in nesreč pri delu.

JOŽICA TEPPEY

Steklina že grozi Novemu mestu

Veterinarski inšpektor napoveduje, da bo steklina letošnje zimo zašla na območje trebanjske in novomeške občine – Virus najden na Ponikvah in v Višnji gori

Vse kaže, da bo virus stekline letošnje sezono vdrl tudi na novomeško območje. Primeri te nevarne bolezni so bili namreč doslej odkriti samo v Posavju in na Kočevskem, pa tudi v grosupeljski občini, na Ponikvah in Višnji gori.

O steklini je bilo že veliko napisano, zato naj tokrat ponovimo le, kaj so za ta virus, ki ga najpogosteje prenaša lisica, najprimernejši meseci med novembrom in marcem. Prav območju novomeške uprave inpekcijskih služb pa je po besedah veterinarskega inšpektorja še zmeraj velik nered pri rejcih malih živali, predvsem psov in mačk, ki so med najverjetnejšimi prenašalci te nevarne bolezni. In če letos računamo na to, da bo virus stekline zašel na območje Novega mesta in Trebanj, potem je resnično skrajni čas, da vsi vsem, ki se ne držijo predpisov odloka, pričnemo ukrepati. Psi in mačke se še danes prosti sprehajajo v vaseh in celo gozdovih, nekateri

lastniki pa psov sploh ne vodijo na zaščitno cepljenje proti steklini. Naj v ilustracijo navedemo, da je bilo do 15. novembra podanih proti kršiteljem v Novem mestu kar 61, v Trebnjem pa 30 prijav.

Posebno poglavje so tisti, ki lovec, poverjene za pravočasno odkrivanje in preprečevanje stekline s pobijanjem sumljivih in spušenih psov in mačk, ovirajo pri delu. Vedeti je namreč potrebno, da bi se v nasprotju pred sodnikom lahko znašel lovec. Zato naj v kratkem ponovimo nekaj stavkov, ki lastnike psov in mačk obvezujejo k večjemu redu.

Pes mora biti stalno privezan ali v ograjenem prostoru, mačke pa na ogroženem območju ne smejo biti na prostosti. Vsako gospodinjstvo lahko nadalje redi enega samega psa, le izjemoma ob soglasju pristojnega občinskega organa več. Vsak lastnik psa je dolžan: v roku treh dni prijaviti pogin, krajo ali pobeg živali, red psa, ko dopolni 4 mesece starosti, cepiti proti steklini itd. Ob vsakem ugrizu psa pa mora sleherni občan o tem obvestiti najbližjo veterinarsko službo, zdravnika, ali postajo milice. Kazni za kršilce teh nekaj naštetih obveznosti so od 200 do 5.000 din.

SPOSOJENO TRNJE

Stanovanja v dveh nivojih gradijo samo za ljudi na nižjih. /1z Večernjih novosti/

ZLATO PLAKETO BREŽIŠKI BOLNIŠNICI

Predsednik brežiške občinske skupščine Mirko Kambič je odlikoval kolektiv splošne bolnišnice v Brežicah z zlato plaketo Brežic za 110-letnico njenega obstoja. Jubilejno slovesnost so delavci bolnišnice združili s počastitvijo dneva republike in se hkrati s priznanji spomnili sodelavcev, ki se jim je letos izteklo deset, dvajset in trideset let delovne dobe. Zbranim kolektivom na slavlju in tistim delavcem, ki zaradi službene dolžnosti niso mogli praznovati, je predsednik občinske skupščine čestital za napredek v povojnem obdobju, ko je bolnišnica podsestrela svoje zmogljivosti. Kolektiv se je zahvalil za vestno opravljanje njegovega poslanstva, za skrb, ki jo posveča zdravju ljudi.

„LADO“ V NOVOMEŠKI ŠPORTNI DVORANI

Danes ob 19. uri bo v novomeški športni dvorani gostoval folklorni ansambel Lado iz Zagreba. Člani ansambla, vsi poklicni glasbeniki in plesalci, se bodo Novomeščanom predstavili s pesmimi in plesi narodov in narodnosti Jugoslavije.

Končno padla „zlata“ medvedka

Kako je Franc Šetinc v 27. poskusu na predpraznično soboto le prišel do uspešnega strela – Konec vica, ki je o njem krožil – „Moj prvi in hkrati zadnji medved“

27. novembra se je končno lovska sreča nasmehnila tudi Francu Šetincu, sedanjemu predsedniku republiške konference SZDL, ki je v lovskem revirju posestva „Snežnik“ na Kočevskem „položil na dlako“ – kot se pravi v lovskem žargonu – 150 kg težko medvedko, katere trofeji je potem lovska ocenjevalna komisija prosodila okoli 310 točk, kar pomeni, da jo uplenitelj dobil zanjo zlato medaljo.

Na Kočevskem je padlo že precej „zlatih“ medvedov, ni pa znano, da bi koga veljal medved toliko truda, kot je prav Franca Šetince. V treh letih je šel namreč na medveda kar 27-krat, od tega 23-krat na Kočevsko v revirje posestva „Snežnik“.

Na Slovenskem je nad 300 medvedov, na Kočevskem jih odstrele na leto 26 do 27, kar je nekaj nad polovico slovenskega odstrela. Na Kočevskem odstrele približno polovico medvedov tuji gostje (inozemci), ostalo pa domači.

Tako je potolkel tudi rekord Lojzeta Briškega, ki je v tem revirju uplenil medveda na enainvajseti lovni dan. Srečni uplenitelj Franc Šetinc pravi, da je zaradi njegove neuspešnosti pri lovu medveda nastal vic, ki kroži po Ljubljani in ga je menda zakrivil Franc Popit; glasi se tako:

Na postajo milice je prišel medved, in dejal dežurnemu miličniku: „Zdaj mi je pa že vsega dovolj! Povejte tistemu Šetincu, naj me končno ustrelj ali pa pusti pri miru!“

Franca Šetince je vodil 6-krat na medveda lovec Jože Medic. Takrat je imel tov. Šetinc sposojeno puško. Enkrat je celo streljal, a je odbil kosmatinca le nekaj dlak. Po zatrtjevanju nekaterih lovec se je to zgodilo zato, ker tista puška – ki jo že

ZLATO PRIPADA NARAVI – Franc Šetinc z lovcom Ferdom Mikličem in uplenjeno medvedko, ki je stara najmanj 10 let in je ocenjena s 310 točkami, kar je dovolj za zlato medaljo. Franc Šetinc je ob tem dejal: „Zlata medalja pripada pravzaprav naravi, ne meni.“ (Foto: Jože Primc)

vsi poznajo – nima pravilno naravnanih merilnih naprav; po mnenju drugih pa je kroglja letela prenzko le zato, ker je bila „pretežka“.

Ostale „jage“ na medveda je Franc Šetinc opravil pod vodstvom lovca Ferda Mikliča. Že šesti večer je prišlo do nekoliko čudnega srečanja. Do preže sta imela 100 m. Le še mimo nekega štorja bi morala, pa bi bila tam. Ko sta se približala štoru na 15 korakov, sta opazila, da ima šape in da je pravzaprav medved. Če bi že prej ugotovila, da tisti

štor ni štor, ampak medved, bi seveda zbežala. Zdaj pa je bilo prekasno... Nadaljnja pripoved o tem dogodku me je spominjala na doživljanje nekaterih borcev med vojno, ko so sredi borbe nenadoma stali iz oči v oči s sovražnim vojakom. Drug v drugega sta imela namerjeni puški, sprožil pa ni noben, pač pa se je vsak previdno umaknil v svojo smer... Tudi tokrat se je zgodilo nekaj podobnega.

Pred dnevom republike, 27. novembra, je Franc Šetinc spet krenil na medveda v kočevske gozdove. Tokrat je imel svojo puško. Spremljal ga je lovec Ferdo Miklič. Bila je noč, precejšnja tema, saj se je celo mesec skrila za oblake. Že sta mislila, da sta prišla tudi tokrat zaman, ko se je na kakih 70 m oddaljenem mrhovišču prikazala velika senca medveda.

„Kljub temi sem senco razločno videl in tudi z merjenjem nisem imel težav. Vendar zaradi teme le nisem bil povsem prepričan, v katero smer ima medved obrnjeno glavo. Vprašal sem spremljevalca Ferda, in ko mi je povedal, sem spet pomeril in sprožil.“

Strel je bil natančen. Medvedko so našli mrtvo kmalu potem le 20 m od mrhovišča. Že tisti večer je lovski strokovnjak in direktor Snežnika Maks Štebljaj ocenil, da je medvedka najmanj „srebrna“. Naslednji dan je komisija, v kateri je bil razen tov. Štebljaja tudi vodja lovskega na Snežniku Ivan Drobnič, ugotovila, da je celo „zlata“, saj ji je narava dala najmanj 310 točk, nekaj pa jih bo lahko dodal še preparator.

Medved je kralj kočevskih gozdov, zato ga lovci še posebno varujejo in dovoljjo le odstrel v okviru lovskih norm. To pa ni všeč kmetom in drugim občanom, ki zahtevajo večji odstrel divjadi in tudi medvedov, češ da jim delajo škodo po poljih in v sadovnjakih. Še posebno pa so ostre razprave, ko medved napade kakšnega človeka. Takrat se razvamejo duhovi in zahtevajo smrt vseh medvedov. Lovci, ki so predvsem gojitelji divjadi, imajo v takih primerih veliko dela, da pomirijo gluho in prepričajo ljudi, da medvedje niso napadalni, z izjemo medvedke z mladici.

„V Sloveniji je okoli 20.000 lovec, medvedov pa je v primerjavi s tem številom malo. Zato je to moj prvi in hrti zadnji medved“, pravi Franc Šetinc, „saj ne bi bilo prav, da bi jih nekdo lahko odstrelil več, ko hkrati več, da mnogi ne bodo nikoli mogli odstreliti niti enega.“

JOŽE PRIMC

ZVEZDE SOVJETSKEGA CIRKUSA

Od 9. do 21. decembra bo v Ljubljani gostovala odlična skupina sovjetskih cirkuških umetnikov, ki se bo letos predstavila našemu občinstvu s povsem novim programom pod nazivom Zvezde sovjetskega cirka. Pod tem imenom se bo obiskovalcem predstavilo 90 vrhunskih cirkuških artistov, med njimi tudi artisti na trapezu, ki so bili proglašeni za najboljše v Sovjetski zvezi. Program traja celi dve uri, pri tem pa je ves čas napet in zanimiv. Predstave so ob delavnikih ob 18. uri, ob sobotah in nedeljah pa ob 10.30 in ob 17. uri.

Stekla mačka spet napadla gospodinjo

V Dečnem selu je 27. novembra mačka ogrizla Terezijo Cerjak

Ko je že vse kazalo, da se je steklina v Posavju umirila, saj so zadnji primer v sevniški občini zabeležili 13. maja, v krški občini 3. junija in v brežiški občini 24. avgusta, je medobčinski veterinarski inšpektor magister Miro Mikeln 3. decembra okoli 13. ure dobil sporočilo Posavskega veterinarskega zavoda iz Brežic, da je bila mačka, ki je ugriznila (še pred prazniki) gospodinjo v Dečnih selih, stekla.

„Zasluge za to, da se je steklina v Posavju umirila, imajo predvsem lovci. Samo v krški občini so dobili odškodnino za 235 pobitih zvito-repk. Pozimi, ko išče toploto, se lisica lahko še toliko prej privleče do hiš. Kontumac in vsi drugi ukrepi še veljajo. Ogibati se je treba stikov s potepuški psi in mačkami, o teh pa obveščati lovec,“ pojasnjuje inšpektor Mikeln.

Veterinar Posavskega veterinarskega zavoda Dušan Jovanovič, ki je obravnaval zadnji primer stekline v Posavju, je povedal, da niso ugotovili, da bi kdorkoli še prišel v stik s steklo mačko, ki ni imela lastnika. Mož Terezije Cerjak iz Dečnega sela 62, ki je bila ta ponedeljek tretjič cepljena proti steklini v celjski bolnišnici, pa je takole opisal dogodek 27. novembra: „Ko je v soboto okoli 21.30 sosedka prinesla mleko v zbiralnico, je žena prižgala luč in stopila na prag hiše. Tedaj se ji je mačka zapodila med noge in jo ogrizla. Ko se je sosedka vračala domov, je stekla mačka iz teme napadla še njo, a na srečo je imela sosedka gumijaste škornje in ji mačka ni mogla do živega. Poklicala je moža, lovca, in Štefan Cizl je pokončal mačko s tretjim strelom.“

S sekiro ubil očeta in si sodil sam

Družinska tragedija na Prevolah v Suhi krajini

Le slabe štiri dni za zločinom na Vinjem vrhu, o katerem pišemo na 10. strani, je do še bolj okrutnega dejanja prišlo na Prevolah pri Hinjah. Sin je namreč s sekiro pokončil svojega očeta, nato pa si je sodil sam.

80-letni Karel Grm je živel s svojim pol mlajšim sinom na kmetiji na Prevolah. Sin Jože, ki je pred leti še služboval, je pustil zaposlitev in se preselil takrat k očetu, s katerim sta poslej sama živela. Vse se se zdi, da so do tragedije pripeljali prepričani, ki so bili v hiši Grmovih vse pogostejši. Sosedje vedo povedati tudi, da se je sin Jože zadnje čase vedno pogosteje vdajal alkoholu.

Dan pred dnevom republike so sosedje v zgodnjih jutranjih urah slišali vpitje in kričanje iz Grmowe hiše. Ko se je razgrajanje poglobilo, je bližnji sosed le stopil do hiše in pogledal, kaj se dogaja. Na postelji v hiši je v mlaki krvi našel mrtvega osemdesetletnega Karla Grma. Ko je pogledal še naokoli za sinom Jožetom, je tega našel v bližnjem vodnjaku utopjenega.

Komisija, ki si je ogledala mesto družinske tragedije, je ugotovila, da se je sin Jože polotil očeta s sekiro, ko je bil ta še v postelji, ko pa ga je pokončil, si je sklenil soditi sam in je skočil v vodnjak.

B. B.

„SOMBORSKI VEČERI“ V HOTELU KANDIJA

Že od sobote pa do vključno jutri so v novomeškem hotelu Kandija „Somborski večeri“, prireditelj, ki ji posebno priljubljenost daje priznani ansambel šestih tamburasev „Ravan grad“. Ne gre pa, da ob tem omenimo še nekaj po svetu znanih specialitet somborske kuhinje, ki so te dni na jedilniku kandijskega hotela: od kulena, vsemogočih čorb, „prisnaca“ do „krumpirčac“, krapa na donavski način, ribjih paprikašev in podobnih dobrot.

Velikan iz Krke

Avstrijski slaščičar pri Dvoru ujel sulca rekorderja – Zanj plačal 12.500 din

Minulo soboto se je avstrijskemu ribiču slaščičarju Kurtu Machaczku iz Dunajskega Novega mesta v Gornjih Kotih pri Dvoru nasmehljala ribiška sreča, saj je zapel sulca velikana. Prikupni Kurt, ki že 12 let obiskuje Krko – v tem času je ulovil več kot 40 sulcev – je ujel sulca, dolgega 132 centimetrov, na tehtnici pa je potegnil nekaj manj kot 20 kilogramov. V spremstvu Milena Radenkovića je ribič veliko ribo utrjal več kot pol ure, pri tem pa se je precej spotil.

Srečni ribič je bil seveda izredno zadovoljen. Posebej ga je veselilo, da je prekosil svojega očeta Karla, ki se je na Krki okitil z 12-, 14- in 17-kilogramskimi sulci. Trofejni sulci iz Krke bo tako krasili ribiški muzej Machaszkovih v Wiener Neudorfu in je najbližja propaganda za Krko v sosednji državi.

Kurt nam je zaupal še eno željo, ki pa ni skromna: „Rad bi prekosil svetovni rekord svojega rojaka inž. Martina Esterja iz Celovca, ki je leta 1980 v Dravi ujel 144 centimetrov dolgega in 32,10 kilogramov težkega kralja voda in ga vodijo kot svetovni rekord“. Ali takšna riba sploh živi v naši Krki?

S. DOKL

DOSLEJ UJEL ŽE 40 SULCEV – Za v soboto uplenjenega orjaka je ribiški družini Novo mesto plačal 12.500 dinarjev. (Foto: S. DOKL)